

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

การจัดบริการสาธารณะเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการทั้งตามอำนาจหน้าที่และตามที่ได้รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ โดยมีหลักการทำงานที่จะต้องยึดถือไว้ว่า “การจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนนั้น จะต้องดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการที่มากขึ้น”

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานหลักในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารจัดการ และสามารถให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ได้เล็งเห็นความสำคัญของการกำหนดมาตรฐาน การบริหารงานและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติหรือเป็นคู่มือปฏิบัติงานให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจน เพื่อเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ถือปฏิบัติตามแนวทางที่มาตรฐานกำหนดแล้ว ประชาชนไม่ว่าจะอาศัยอยู่ที่ใดในประเทศจะต้องได้รับบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ โดยเท่าเทียมกัน

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ร่วมกับสถาบันการศึกษา และองค์กรวิชาชีพต่างๆ ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการบริหารงานและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อร่วมกันพิจารณาจากผู้ที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ อาทิเช่น ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล สมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถนำมาตรฐานที่ได้จัดทำขึ้น ไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดบริการสาธารณะได้อย่างแท้จริง

สำหรับ มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ร่วมกับ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดทำขึ้น โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้ศึกษา ทำความเข้าใจ และนำมาตรฐาน รวมทั้งแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ การบริหารและการบริการสาธารณะให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน อันเป็นเป้าหมายที่สำคัญสูงสุดในการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สืบต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 ขอบเขตของมาตรฐาน	3
1.3 วัตถุประสงค์	4
1.4 กรอบแนวคิดการจัดทำมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว	4
1.5 คำนิยาม	8
1.6 มาตรฐานอ้างอิงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	9
บทที่ 2 ความสำคัญ องค์ประกอบ และหลักการของการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยว	11
2.1 ความสำคัญของการท่องเที่ยว	11
2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	13
2.3 รูปแบบการท่องเที่ยว	15
2.4 หลักการดำเนินการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว	16
2.5 การวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	17
2.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว	24
2.7 สาระสำคัญของมาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว	26
บทที่ 3 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว	35
3.1 มาตรฐานด้านแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว	37
3.2 มาตรฐานด้านการบริการการท่องเที่ยว	41
3.3 มาตรฐานด้านการตลาดการท่องเที่ยว	47
บทที่ 4 แนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว	49
4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว	50
4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว	51

สารบัญ

	หน้า	
4.3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว ต่อเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็น	52
4.4	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรจุแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยวเข้า ในแผนพัฒนาท้องถิ่น	52
4.5	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว	52
4.6	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการ ส่งเสริมการท่องเที่ยว	53
4.7	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานต่อ คณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวหรือคณะกรรมการบูรณาการ	53
บทที่ 5	ข้อเสนอแนะ	55
5.1	ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน	55
5.2	แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน (Community Tourism) ในอนาคต	56
บรรณานุกรม		57
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	ตัวอย่างการจัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน กลุ่มที่ 2	61
ภาคผนวก ข	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว	97
ภาคผนวก ค	ระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยว	165
ภาคผนวก ง	หน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	171

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

จากนโยบายในการพัฒนาบริการและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชีย (Tourism Capital of Asia) โดยกำหนดเป้าหมายหลักในการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ที่พัก สาธารณสุขพื้นฐาน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย การเสนอวัฒนธรรมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ การกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว และการต้อนรับด้วยอัธยาศัยไมตรี เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวมีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของไทยได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และบรรลุเป้าหมายได้ประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม และมีความยั่งยืน

นโยบายดังกล่าวมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ประกอบกับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยถ่ายโอนภารกิจด้านการท่องเที่ยวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวม 3 ภารกิจ ได้แก่ การวางแผนการท่องเที่ยว การปรับปรุง ดูแล บำรุงรักษาสถานที่ท่องเที่ยว และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งภารกิจดังกล่าวกำหนดถ่ายโอนให้แก่เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ในประเภทกลุ่มงานเลือกทำโดยอิสระ และนอกจากนี้งานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังเป็นภารกิจตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดดังนี้

- พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

“มาตรา 68 ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(12) การท่องเที่ยว”

- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

“มาตรา 56 ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

(8) การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว”

- พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

“มาตรา 45 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

(8) จัดทำกิจกรรมใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

- กฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 กำหนดว่า

“ให้กิจการดังต่อไปนี้ เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ

(16) ส่งเสริมการท่องเที่ยว”

- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

“มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว”

“มาตรา 17 ภายใต้อำนาจมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว”

ฉะนั้น จึงสมควรอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวควรมีแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและการท่องเที่ยวโดยรวมของประเทศ โดยยึดหลักการของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) ตามที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยใช้เป็นแนวทางและแนวปฏิบัติ

ในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านการตลาดท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนทั้ง 3 ภารกิจ และหลักการของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระบบการท่องเที่ยวทั้ง 3 ด้าน สามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม

ดังนั้น การกำหนดให้มีมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงควรยึดหลักการดังกล่าวข้างต้นก่อนที่จะกำหนดรายละเอียดหรือตัวชี้วัดในแต่ละมาตรฐานเพื่อให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีทิศทางที่ชัดเจนและปฏิบัติได้ภายใต้กรอบของการถ่ายโอนภารกิจด้านการท่องเที่ยว และหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอย่างเต็มศักยภาพจะส่งผลดีต่อชุมชน ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ

1) ด้านเศรษฐกิจชุมชน จะทำให้ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว ประชาชนมีอาชีพและเกิดการจ้างงาน รวมทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดผลผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมในครัวเรือนตลอดจนสินค้าท้องถิ่นประเภทหัตถกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศดีขึ้น

2) ด้านสังคม จะทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ มีการบริหารจัดการและรับผิดชอบร่วมกัน นอกจากนี้ยังช่วยลดปัญหาการเคลื่อนย้ายไปหางานทำในเมืองของประชาชนในท้องถิ่นอีกด้วย

อย่างไรก็ดี สิ่งสำคัญในการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่จะต้องคำนึงถึงนอกจากผลดีทั้ง 2 ด้านดังกล่าวแล้ว ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวนั้นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ดังเช่นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลกระทบต่อวิถีชีวิตที่ดีของประชาชน ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้การท่องเที่ยวไทยมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 ขอบเขตของมาตรฐาน

1.2.1 มาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- 1) มีเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
- 2) มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

3) มีระบบดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว

1.2.2 มาตรฐานด้านการบริการการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- 1) มีบริการด้านความปลอดภัย
- 2) มีบริการภัตตาคารและร้านอาหาร
- 3) มีบริการสินค้าและของที่ระลึก
- 4) มีบริการที่พักค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยว
- 5) มีบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
- 6) มีบริการด้านบันเทิง และนันทนาการ
- 7) มีบริการด้านสารสนเทศ
- 8) มีบริการด้านขนส่ง

1.2.3 มาตรฐานด้านการตลาดท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- 1) มีการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยว
- 2) มีการสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว
- 3) จัดให้มีการโฆษณาไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว

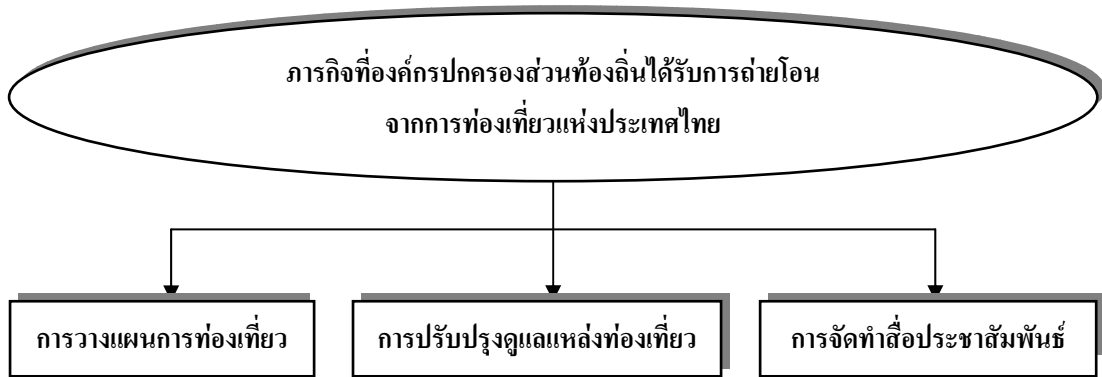
1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวมีมาตรฐานและดัชนีชี้วัดมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว และขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน

1.3.2 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวสามารถดำเนินการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอน

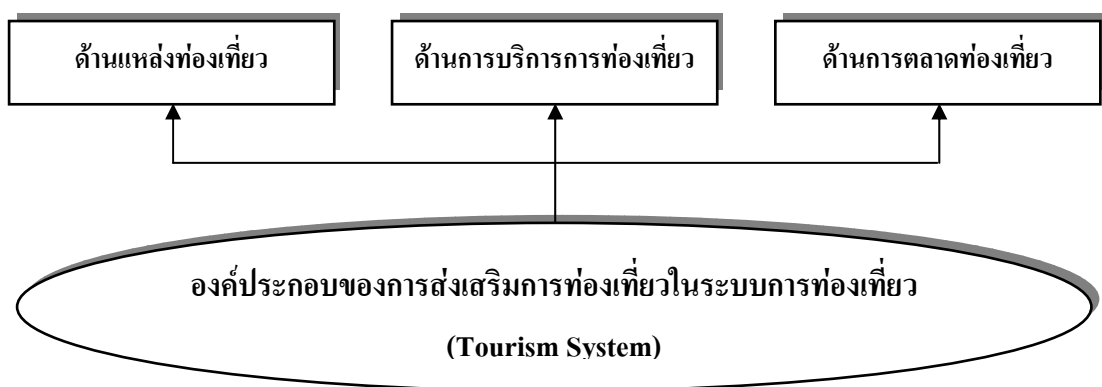
1.4 กรอบแนวคิดการจัดทำมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การจัดทำมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทั้ง 3 ภารกิจดังกล่าวข้างต้นนั้น สามารถสรุปเป็นแผนภาพ 1.1 ดังนี้

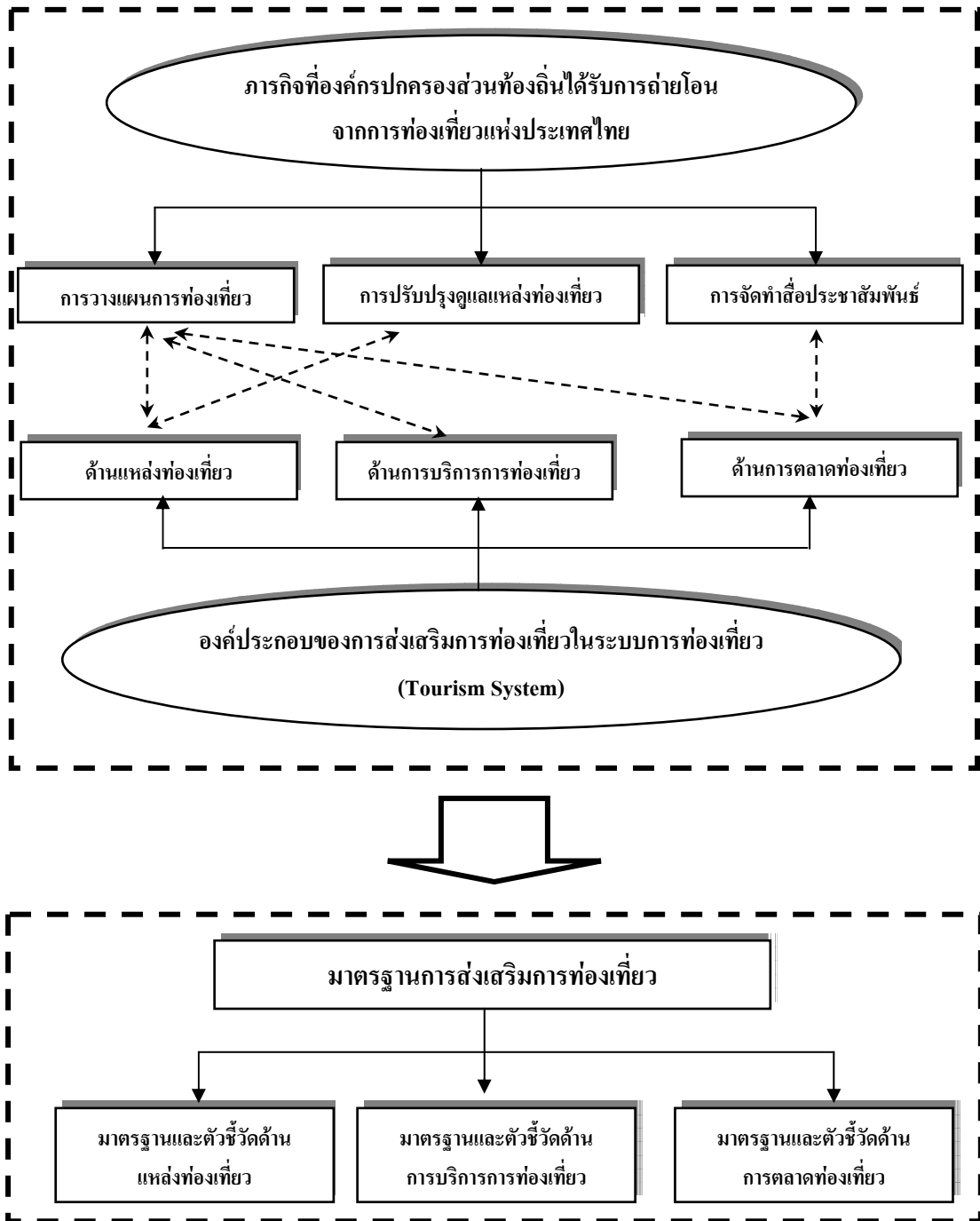
แผนภาพ 1.1 ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอน
จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการดำเนินการกิจด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้
ไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวใน
ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยใช้เป็นหลักการในการ
ดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว นั่นคือ ต้องมีการส่งเสริมด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการการ
ท่องเที่ยว และด้านการตลาดท่องเที่ยว ดังแสดงในแผนภาพ 1.2

แผนภาพ 1.2 องค์ประกอบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระบบการท่องเที่ยว

จากภารกิจที่ถ่ายโอนและองค์ประกอบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้เกิดความเชื่อมโยงใน 3 ส่วน คือ (1) การวางแผนการท่องเที่ยวต้องทำทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านการตลาดท่องเที่ยว (2) การปรับปรุงดูแลแหล่งท่องเที่ยวจะเชื่อมโยงกับองค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยว และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ จะเชื่อมโยงกับองค์ประกอบด้านการตลาดท่องเที่ยว และจากความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้เกิดเป็นกรอบของการกำหนดมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวใน 3 ด้าน คือ (1) มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านแหล่งท่องเที่ยว (2) มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการบริการการท่องเที่ยว และ (3) มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการตลาดท่องเที่ยว ดังแสดงในแผนภาพ 1.3

แผนภาพ 1.3 แสดงกรอบแนวคิดการจัดทำมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

1.5 คำนิยาม

1.5.1 การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำของมนุษย์ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยทั่วไป 3 ประการ คือ

- 1) เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว
- 2) การเดินทางนั้นต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจหรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง
- 3) เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์อื่นใดก็ได้ ที่มีใช้เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ แต่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆอย่างต่อไปนี้
  - เพื่อพักผ่อนในวันหยุด
  - เพื่อวัฒนธรรมหรือศาสนา
  - เพื่อการศึกษา
  - เพื่อการกีฬาและบันเทิง
  - เพื่อชมประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ
  - เพื่องานอดิเรก
  - เพื่อเยี่ยมเยือนญาติมิตร
  - เพื่อเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา

1.5.2 รูปแบบการท่องเที่ยว หมายถึง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวในลักษณะต่างๆ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

1.5.3 การส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง การส่งเสริมให้มือนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นหรือชุมชน และใช้บริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น

1.5.4 แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ทรัพยากรที่สำคัญ จัดเป็นอุปทาน (Supply) การท่องเที่ยว โดยทั่วไปมีการจัดหมวดหมู่ของแหล่งท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงออกถึงประเพณีต่างๆ แหล่งท่องเที่ยวซึ่งแสดงถึงความงดงามในรูปแบบต่างๆ ของภูมิประเทศ แหล่งท่องเที่ยวประเภทที่ให้ความบันเทิง แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตัวสำหรับประเทศไทยนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมักแบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น

3 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น ภูเขา ถ้ำ น้ำตก แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณคดี ได้แก่ พระราชวัง พิพิธภัณฑสถานอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม เช่น ประเพณีและวิถีชีวิตต่างๆ ของท้องถิ่น ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความบันเทิงนั้น จัดเป็นส่วนหนึ่งในสถานบริการนักท่องเที่ยว

1.5.5 การบริการการท่องเที่ยว หมายถึง บริการที่รองรับการท่องเที่ยว จัดเป็นอุปทาน (Supply) ประเภทหนึ่ง ซึ่งไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางหลักของนักท่องเที่ยว แต่เป็นบริการที่รองรับให้เกิดความสะดวกสบายและความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในบางโอกาสอาจเป็นสิ่งดึงดูดใจได้เช่นกัน บริการการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ที่พัก อาหาร แหล่งจำหน่ายสินค้า แหล่งบันเทิง แหล่งกิจกรรมและบริการอื่นๆ ทั้งนี้รวมถึง โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่นๆ ด้วย

1.5.6 การตลาดท่องเที่ยว หมายถึง การแสดงออกของอุปสงค์ (Demand) ซึ่งมีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อร่วมในกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งในกระบวนการจัดการได้หมายถึงการส่งเสริมและพัฒนาการขาย และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย

1.5.7 มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง ระดับของคุณภาพการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยครอบคลุมมาตรฐาน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านการบริการการท่องเที่ยว 3) ด้านการตลาดท่องเที่ยว โดยแบ่งดัชนีชี้วัดมาตรฐานเป็น 2 ระดับ คือ ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน และตัวชี้วัดขั้นพัฒนา

1.6 มาตรฐานอ้างอิงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.6.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว

- 1) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

1.6.2 ด้านการบริการการท่องเที่ยว

- 1) มาตรฐานที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- 2) มาตรฐานโรงแรม สมาคมโรงแรมไทย

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

- 3) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535
- 4) มาตรฐานโครงการ Clean Food Good Taste กระทรวงสาธารณสุข
- 5) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน กระทรวงอุตสาหกรรม
- 6) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

บทที่ 2

ความสำคัญ องค์ประกอบ และหลักการ ของการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแม้ว่าจะไม่ใช่สิ่งจำเป็นพื้นฐานหรือปัจจัย 4 ของการดำรงชีวิต แต่ก็เป็นเรื่องของการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นนันทนาการ เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาในการเสริมคุณภาพชีวิต เพราะการท่องเที่ยวถือเป็นการผ่อนคลายความเครียด พร้อม ๆ กับได้ประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ได้เห็นความสวยงาม ได้สัมผัสกับวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปจากที่เคยได้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และได้สร้างความสัมพันธ์กับคนต่างถิ่นด้วย สำหรับประเทศไทยเรานั้นถือได้ว่ามีศักยภาพในการท่องเที่ยวสูง เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้าไปสัมผัส ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resource) และแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศิลปวัฒนธรรม (Cultural Resource) ที่มีคุณค่าทางโบราณคดีและศิลปะ ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ จากที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2.1 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

2.1.1 ด้านเศรษฐกิจ

- 1) การท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก
- 2) รายได้ที่ได้มาในรูปแบบเงินตราทั้งในประเทศและต่างประเทศจากการท่องเที่ยวมีส่วนช่วยในการสร้างเสถียรภาพให้ดุลภาพของการชำระเงินได้
- 3) รายได้จากการท่องเที่ยวจะกระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน การท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นครั้งหนึ่งในระบบเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดการใช้จ่ายต่อ ๆ กันไปอีกหลายรอบ เพราะเมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นครั้งหนึ่งจะก่อให้เกิดรายได้แก่คนบางกลุ่มหรือกิจกรรมบางประเภท บุคคลหรือกิจกรรมที่ได้รับรายได้นี้จะนำรายได้ส่วนหนึ่งใช้จ่ายต่อไปเรื่อย ๆ

4) การท่องเที่ยวไม่มีขีดจำกัดในการผลิตและการจำหน่าย เนื่องจากการท่องเที่ยวมิได้พึ่งดินฟ้าอากาศเป็นหลักเช่นเดียวกับการเกษตร ผลผลิตที่นำเสนอต่อนักท่องเที่ยว ได้แก่ ความงดงามตามธรรมชาติ ความเจริญทางด้านวัฒนธรรมของชาติในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มทวีมากขึ้นทุกปี อาจมาจากสาเหตุต่างๆ กัน เช่น ความสะดวกรวดเร็วของการคมนาคม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางถูกลง

2.1.2 ด้านสังคม

1) การเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่อื่น ได้มีโอกาสพบปะหรือทำกิจกรรมร่วมกันมีส่วนช่วยเสริมสร้างสัมพันธไมตรีและความเข้าใจอันดีต่อกัน ก็จะเป็นการลดช่องว่างทางสังคมของประชากรได้เป็นอย่างดี ความสงบสุขย่อมเกิดขึ้นในสังคม

2) การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ก่อให้เกิดสันติภาพ ความเป็นมิตรไมตรี และความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

3) การท่องเที่ยวช่วยขจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยขจัดปัญหาการล้นไหลและการเคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำในเมืองของประชาชนชนบท

2.1.3 ด้านการสนับสนุนฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี

การสนับสนุนฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติ ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ชาติไทยเป็นชาติเก่าแก่ที่มีมรดกทางวัฒนธรรมเป็นของตนเองมานาน เป็นความภูมิใจและความหวงแหน การฟื้นฟูเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจึงเป็นการรักษาสิ่งดีงามเหล่านี้ไว้เพื่ออนุชนรุ่นหลังด้วย ดังจะเห็นได้จากงานฟื้นฟูประเพณีต่างๆ ให้มีรูปแบบที่เหมาะสมมากขึ้นโดยคงรักษาจุดมุ่งหมายเดิมไว้ เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนพรรษา เป็นต้น

2.1.4 ด้านสุขภาพ

การที่ได้มีโอกาสเดินทางพักผ่อนตามความพึงพอใจไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติอันงดงาม การไปยี่งนตกปลา หรือการได้เที่ยวชมความเจริญก้าวหน้าของเมืองใหญ่ๆ ได้พบเห็นสิ่งที่ยังไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อน ย่อมทำให้เกิดความเบิกบาน ความสบายใจจะช่วยบรรเทาความเหน็ดเหนื่อยเคร่งเครียดจากการทำงานได้ เป็นผลให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

2.1.5 ด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

เมื่อเกิดการท่องเที่ยวไปยังส่วนต่าง ๆ ของประเทศไปยังชนบทที่ห่างไกล ไปยังป่าเขา แม่น้ำลำธารก็จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการรักษาสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น ทำให้เกิดการ

ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนร่วมมือกันในการรักษาสภาพต่างๆ ไว้ไม่ให้ถูกทำลาย ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวก็จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงรักษาสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุป การท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญยิ่งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ก่อให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน อีกทั้งเป็นการสนับสนุนให้มีการฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไปในตัว นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังเป็นผลดีต่อสุขภาพ และเป็นการกระตุ้นให้เกิดการรักษาสิ่งแวดล้อมด้วย

2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์ประกอบหลักที่สำคัญในระบบการท่องเที่ยวจำแนกได้เป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

2.2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยว

เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวและเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางไปเยือนหรือไปท่องเที่ยว ทั้งนี้ อาจแบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยว ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ทรัพยากรทางธรรมชาติ (Natural Tourism Resource) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามตามธรรมชาติซึ่งสามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำพุร้อน ถ้ำ น้ำตก ชายทะเล หาดทราย ทะเลสาบ เกาะ แก่ง เขื่อน อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด เป็นต้น บางแห่งได้รับการจัดให้เป็นสวนรุกขชาติ สวนพฤกษศาสตร์ วนอุทยาน อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สวนสัตว์เปิด เป็นต้น

2) ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-made Tourism Resource) นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage) เป็นผลงานที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ ที่อนุชนรุ่นหลังบังเกิดความหวงแหนและปฏิบัติสืบสานต่อไป ทั้งนี้ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออก 3 ชนิด ได้แก่

(1) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Tourism Resource) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามประสงค์หรือประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็นมรดกในอดีตและได้สร้างเสริมในปัจจุบัน แต่มีผลดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น พระราชวัง ศาสนสถาน แหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อุทยานประวัติศาสตร์ อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

(2) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต (Culture and Rural Way of Life) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งปฏิบัติยึดถือสืบทอดต่อกันมา เช่น ประเพณีในรอบปี ทั้งประเพณีในราชสำนัก (พระราชพิธีต่างๆ) ประเพณีไทย ประเพณีท้องถิ่น ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีเข้าพรรษา ประเพณีกินเจ หรือประเพณีถือศีลอดอาหาร งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคล เช่น พิธีโกนจุก พิธีแต่งงาน พิธีบวช และพิธีศพ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ได้แก่ การสร้างบ้านเรือน ชุดแต่งกาย อาหารประจำถิ่น การประดิษฐ์ของใช้เพื่อการดำรงชีวิต ภาษาพูดในท้องถิ่นและวรรณคดีพื้นบ้าน เป็นต้น หมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ อาทิ หมู่บ้านทอผ้า หมู่บ้านทำร่ม หมู่บ้านช้าง รวมถึงตลาดนัด ตลาดน้ำ เป็นต้น

(3) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการและบันเทิง (Recreation Attraction) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อการพักผ่อนที่ให้ความรื่นรมย์ บันเทิง เช่น สวนสัตว์ สวนสนุก สวนน้ำ ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์การแสดงศิลปะสมัยใหม่ แหล่งบันเทิง ศูนย์การค้า ศูนย์การประชุม เป็นต้น

2.2.2 การบริการการท่องเที่ยว

การบริการการท่องเที่ยว (Tourism Service) หมายถึง การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้นๆ เป็นการให้ความสะดวกระหว่างนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะบริการการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ บริการขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว บริการที่พักแรม บริการอาหารและบันเทิง บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ รวมถึงบริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

อย่างไรก็ดี ความไม่ปลอดภัยอาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา ซึ่งภัยต่างๆ เหล่านี้ อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว จึงควรมีมาตรการในการสร้างความปลอดภัยอย่างจริงจัง และเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริการการท่องเที่ยว

2.2.3 การตลาดการท่องเที่ยว

การที่จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่นั่น จะต้องมีการตลาดการท่องเที่ยว ในการชักนำให้เข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งการตลาดการท่องเที่ยว หมายถึง ความพยายามที่จะทำ

นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของคุณและใช้สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น โดยการตลาดการท่องเที่ยว ทำได้ 2 วิธี

1) การให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว หมายถึง การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ทางการท่องเที่ยว เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และบริการการท่องเที่ยว เป็นต้น

2) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว หมายถึง การสื่อข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ จดหมาย เป็นต้น เพื่อเชิญชวน กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวของคุณ

กล่าวได้ว่า ในการพิจารณาองค์ประกอบภายในระบบการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบอีกมากมายที่มีบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกันและมีความสัมพันธ์ต่อกัน เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน ซึ่งความแตกต่างของแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับความแตกต่างในองค์ประกอบย่อยและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีสิ่งแวดล้อมนอกระบบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวเนื่องเป็นอุปสรรคหรือได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวอีกหลายประการ เช่น สภาพกายภาพและระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจและการลงทุน สังคมและวัฒนธรรม องค์กรและกฎหมาย เป็นต้น

2.3 รูปแบบการท่องเที่ยว

2.3.1 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวไปในสถานที่ที่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สังคมหรือชุมชนตามธรรมชาติ เพื่อชื่นชมและเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม ปศุสัตว์สำคัญในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การเดินป่า การดำน้ำ การศึกษาวิถีชีวิต เป็นต้น

2.3.2 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ สถานที่ราชการ ตลอดจนสถาบันการศึกษาที่มีงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตทาง

การเกษตรที่ทันสมัย ฯลฯ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและผลิตผลในกิจกรรมทางการเกษตรในลักษณะต่างๆ ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ บนพื้นฐานความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น

2.3.3 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวเพื่อชมสิ่งๆ ที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี วิธีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่างๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย นักท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมองความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคลในอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบันผ่านสิ่งเหล่านี้

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากมาย การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่กำลังเป็นที่นิยม คือ “โฮมสเตย์” นักท่องเที่ยวจะได้เข้าไปพักอาศัยกับชาวบ้านในชุมชน และดำเนินชีวิตเช่นเดียวกับชาวบ้าน

2.3.4 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยมี 2 ประเภท ได้แก่

1) การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ (Health Healing) เป็นการท่องเที่ยวที่ผนวกโปรแกรมการทำกิจกรรมบำบัดหรือฟื้นฟูโรค

2) การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion) เป็นการท่องเที่ยวไปในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และพักในโรงแรมหรือรีสอร์ท หรือศูนย์สุขภาพ ร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่สถานที่นั้นๆ จัดขึ้น เช่น การนวดแผนไทย บริการอาบน้ำแร่ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวที่จะเลือกหรือมีเหตุจูงใจที่จะไปท่องเที่ยว

2.4 หลักการดำเนินการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ในการดำเนินการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว หลักการดำเนินการที่สำคัญมี 5 ประการดังนี้

2.4.1 **เร่งพัฒนา บุธนะ พื้นฟูมรดก และสินทรัพย์ทางวัฒนธรรม** ทั้งในเขตเมืองและนอกเมืองเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่ สร้างแหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยส่งเสริม

บทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวและวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง

2.4.2 เพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการจัดสหกรณ์การท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

2.4.3 เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

2.4.4 เร่งฟื้นฟูความร่วมมือกับท้องถิ่นอื่นๆ โดยรอบ ทั้งทางด้านการตลาด การลงทุน และการจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยว

2.4.5 บริหารการท่องเที่ยวโดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการบริการการท่องเที่ยว รวมทั้งการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของท้องถิ่นในรูปแบบที่หลากหลาย

2.5 การวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายที่สำคัญของประเทศ เพราะการท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราเข้าประเทศเป็นจำนวนมหาศาล ซึ่งถือเป็นรายได้อันดับหนึ่งเมื่อเทียบกับรายได้จากสินค้าและบริการอื่นๆ รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีคูณขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค เมื่อมีการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ตามภูมิภาค ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์การพัฒนาภูมิภาคต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ อีกทั้งยังเป็นการสร้างงานใหม่ให้กับภูมิภาคเพื่อการสนับสนุนการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการนำเอาทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม โดยอยู่ในรูปของสินค้าและบริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว นับได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิตสามารถจำหน่ายได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสามารถในการจำหน่าย และยังช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตเป็นวงจรหมุนเวียนภายในประเทศ ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับ

ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการลดปัญหาการว่างงาน ประชากรมีรายได้ส่งผลให้รัฐบาลสามารถเก็บภาษีอากรได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย

นอกจากนั้น การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ สันติภาพ ความเป็นมิตรไมตรี ความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือน การอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ รู้สึกหวงแหนและรักผืนแผ่นดินที่อยู่อาศัย และที่สำคัญไปกว่านั้น การท่องเที่ยวช่วยให้ประชาชนในชนบทรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น มาประดิษฐ์ของใช้ในรูปสินค้าและบริการพื้นเมืองเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ความสำคัญของการท่องเที่ยวดังกล่าว ทำให้การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวต้องมีทิศทางและแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งต้องใช้กระบวนการในการวางแผนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนแม่บท จากนั้นนำแผนงานและโครงการไปสู่การปฏิบัติ โดยมีการอำนวยการและกำกับติดตามผลจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เช่นเดียวกัน ต้องมีการวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีคณะกรรมการหรือคณะทำงานเข้ามารับผิดชอบตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนแม่บท แล้วนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ในการจัดทำแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยที่แผนดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บอกถึงแนวทางในการดำเนินงาน แผนงาน โครงการต่างๆ ที่จะตอบสนองตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยแผนแม่บทควรมีระยะเวลา 3 - 5 ปี ในส่วนของการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการได้ 3 แนวทาง ได้แก่

- 1) จัดจ้างสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 2) ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว หรือการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถจัดทำแผนฯ ได้เอง
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งภายในจังหวัดรวมกลุ่มกันเพื่อทำโครงการจัดทำแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานจากองค์กร

บริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนพัฒนาการท้องถิ่น

ซึ่งทั้ง 3 แนวทาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกดำเนินการได้ตามความเหมาะสม โดยยึดหลักการของการจัดทำแผนพัฒนาการท้องถิ่น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา สํารวจข้อมูล และจัดหมวดหมู่ข้อมูล

เป็นขั้นตอนแรกของการจัดทำแผนพัฒนาการท้องถิ่น ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาการท้องถิ่นจึงต้องอาศัยข้อมูลในด้านต่างๆ ประกอบนอกเหนือจากข้อมูลทางด้านการท้องถิ่น เพื่อให้ได้ภาพระดับกว้าง และการพัฒนาการท้องถิ่นจะได้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านอื่นๆ ด้วย ข้อมูลที่ต้องทำการศึกษานั้นประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ ด้านทั่วไป ด้านแหล่งท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม และด้านการตลาด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1) สํารวจข้อมูลด้านทั่วไป ได้แก่

(1) สภาพทางกายภาพของพื้นที่ ได้แก่

- ที่ตั้งและเขตการปกครอง
- สภาพภูมิประเทศ เช่น ความสูงของพื้นที่ แหล่งน้ำ
- สภาพภูมิอากาศ เช่น อุณหภูมิ ปริมาณฝนตก ทิศทางลม ฤดูกาล
- ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ เหมืองแร่
- ภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย ลมมรสุม ปรากฏการณ์ สึนามิ
- การใช้ที่ดิน

(2) สภาพเศรษฐกิจ ได้แก่

- ผลผลิตมวลรวมของพื้นที่
- รายได้ต่อหัวของประชากร
- อาชีพพื้นฐานของประชากร
- โครงสร้างทางเศรษฐกิจ
- การจ้างงานทางตรงและทางอ้อมจากการท้องถิ่น

- (3) ลักษณะประชากร ได้แก่
    - จำนวนและอัตราการเพิ่มประชากร
    - อัตราการเกิด การตาย การอพยพของประชากร
    - จำนวนแรงงานและสัดส่วนของประชากรที่มีต่อการท่องเที่ยว
  - (4) สภาพสังคม ได้แก่
    - ประวัติความเป็นมาของพื้นที่
    - การนับถือศาสนา
    - สภาพการศึกษา
    - ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ การละเล่น กีฬาท้องถิ่น
    - สภาพทั่วไปด้านสาธารณสุข
- 1.2) สํารวจข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่
- (1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ป่า เขา ถ้ำ น้ำตก ชายหาด เกาะ เป็นต้น
  - (2) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์/ศาสนา เช่น วัด โบราณสถาน เป็นต้น
  - (3) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เช่น งานประเพณี กีฬา การละเล่น เป็นต้น
- 1.3) สํารวจข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่
- (1) เส้นทางโครงข่ายการคมนาคม
  - (2) ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์
  - (3) จำนวนร้านค้า ร้านอาหาร สถานบริการ
  - (4) จำนวนที่พักค้างแรม จำนวนห้องพัก ราคาค่าบริการ
- 1.4) สํารวจข้อมูลด้านการตลาดท่องเที่ยว ได้แก่
- (1) จำนวนและที่มาของนักท่องเที่ยว
  - (2) แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจ
  - (3) การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว
  - (4) โครงสร้างของนักท่องเที่ยว เช่น เชื้อชาติ อายุ ศาสนา

(5) การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

(6) รูปแบบการเดินทาง เช่น ขับรถมาเที่ยวเอง มากับบริษัทนำเที่ยว

ข้อมูลทั้ง 4 ด้านนี้อาจมีวิธีรวบรวมที่แตกต่างกันออกไป เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทั่วไป ส่วนใหญ่จะสามารถรวบรวมได้จากเอกสารและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทั้งด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว การตลาดการท่องเที่ยว และความพร้อมด้านการท่องเที่ยว ต้องอาศัยเทคนิคในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เช่น การสำรวจภาคสนาม เพื่อจะได้รู้จักพื้นที่ สัมผัสความรู้สึก และรับรู้ปัญหาที่แท้จริง การสังเกตการณ์ และการออกแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ได้มาซึ่งข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ค่อนข้างเที่ยงตรง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์และกำหนดข้อได้เปรียบเสียเปรียบด้านการท่องเที่ยว

เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้นมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาจุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่น โดยการเปรียบเทียบกับพื้นที่ใกล้เคียงว่าศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ สามารถแข่งขันกับพื้นที่ที่เป็นแบบเดียวกันได้หรือไม่ อย่างไร ประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาในการวิเคราะห์และกำหนดข้อได้เปรียบเสียเปรียบด้านการท่องเที่ยว ได้แก่

2.1) ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การรับรู้ของคนทั่วไปต่อการท่องเที่ยวของท้องถิ่น เช่น เมื่อพูดถึงวัฒนธรรมแบบชาวเหนือ คนก็จะนึกถึง จ.เชียงใหม่ เมื่อพูดถึงหาดใหญ่ คนก็จะนึกถึงแหล่งจับจ่ายซื้อของ เป็นต้น

2.2) ที่ตั้ง หมายถึง ตำแหน่งที่ตั้งของพื้นที่ท่องเที่ยวอยู่ในเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวหลักของประเทศ หรือมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจใกล้เคียงหรือไม่

2.3) ความสนใจของท้องถิ่น หมายถึง ทัศนคติของคนในท้องถิ่นต่อการท่องเที่ยวว่าเป็นไปในทิศทางใดและมากน้อยแค่ไหน โดยเฉพาะองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น ชมรมสมาคมด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่น มีความเข้มแข็งเพียงใด

นอกจากประเด็นหลักเหล่านี้แล้ว ประเด็นอื่นๆ เช่น นโยบายระดับชาติ ระดับจังหวัด โครงการพัฒนาด้านอื่นๆ สถานการณ์ทางการเมือง เป็นต้น ต่างก็มีส่วนต่อการพิจารณาข้อได้เปรียบเสียเปรียบด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ทั้งสิ้น ซึ่งการพิจารณาต้องนำประเด็นต่างๆ มาพิจารณาในภาพรวมเพื่อที่จะได้ทราบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวควรจะพัฒนาไปถึง

ระดับไหน เช่น ควรได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของภาค หรือเพียงพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

หลังจากที่ได้วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคแล้วจะทำให้มีข้อมูลในการวางแผนและตัดสินใจ ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของประเทศ ของจังหวัด ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 4 เขียนแผนงานและโครงการ

เมื่อมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความชัดเจนและทิศทางที่แน่นอนแล้ว จำเป็นที่จะต้องเขียนแผนงานและโครงการ โดยแผนงานและโครงการควรจะสอดคล้องกับนโยบาย และโครงการดังกล่าวต้องคำนึงถึงมาตรฐานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินการตามแผนงานและโครงการ

ในขั้นตอนนี้ควรดำเนินการให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ มีการใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสม มีการอำนวยความสะดวกและประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้ง 5 ขั้นตอนนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเห็นถึงภาพรวมของพื้นที่ทั่วไป ด้านแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน และการตลาดการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT ในแง่มุมของจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ตลอดจนข้อได้เปรียบเสียเปรียบทางการท่องเที่ยว สุดท้ายก็จะเกิดแผนงาน โครงการต่างๆ ที่สอดคล้องกัน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ซึ่งในหลักการนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวจะเน้นหนักไปที่องค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านบริการทางการท่องเที่ยว และ 3) ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ซึ่งแนวทางการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้านมีรายละเอียดดังนี้

1) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กระทำได้ 2 กรณีคือ

1.1) กรณีที่มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้ว

กรณีที่มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในท้องถิ่นอยู่แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการบำรุง ดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว ตามรายละเอียด ดังนี้

- (1) ดำเนินการปรับปรุงด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว เช่น โครงสร้างเส้นทางเดิน ที่พัก ชุมประตู่ เป็นต้น
- (2) ดำเนินการปรับปรุงด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ ห้องจำหน่ายบัตร ร้านจำหน่ายสินค้า ห้องน้ำ ป้ายบอกเส้นทาง เป็นต้น
- (3) ดำเนินการปรับปรุงด้านการบริหารจัดการ เช่น ผู้รับผิดชอบงบประมาณ เป็นต้น
- (4) ดำเนินการปรับปรุงด้านสภาพแวดล้อม เช่น มลพิษทางเสียง ฝุ่นละออง น้ำเสีย ขยะและสิ่งปฏิกูล เป็นต้น

1.2) กรณีที่ยังไม่มีแหล่งท่องเที่ยว

กรณีที่ยังไม่มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ตามรายละเอียด ดังนี้

- (1) ค้นหาจุดเด่น หรือจุดดึงดูดของท้องถิ่นทางด้านการท่องเที่ยว เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต เป็นต้น
- (2) ดำเนินการสร้าง พัฒนาทางด้านกายภาพ เช่น โครงสร้างเส้นทางเดิน ที่พักผ่อน เป็นต้น
- (3) ดำเนินการสร้าง พัฒนาทางด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ ห้องจำหน่ายบัตร ร้านจำหน่ายสินค้า ห้องน้ำ ป้ายบอกเส้นทาง เป็นต้น
- (4) ดำเนินการสร้าง พัฒนาทางด้านการบริหารจัดการ เช่น ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ เป็นต้น
- (5) ดำเนินการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม เช่น มลพิษทางเสียง ฝุ่นละออง น้ำเสีย ขยะ และสิ่งปฏิกูล เป็นต้น

2) การพัฒนาบริการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ

การดำเนินการพัฒนาบริการการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ดำเนินการได้โดยการพิจารณาจากองค์ประกอบของด้านการบริการท่องเที่ยว ทั้ง 8 องค์ประกอบดังนี้

- 2.1) บริการด้านความปลอดภัย
- 2.2) บริการภัตตาคารและร้านอาหาร
- 2.3) บริการสินค้าและของที่ระลึก
- 2.4) บริการที่พักค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยว
- 2.5) บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
- 2.6) บริการด้านบันเทิงและนันทนาการ
- 2.7) บริการด้านสารสนเทศ
- 2.8) บริการด้านการขนส่ง

3) การพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยว

การดำเนินการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ดำเนินการได้โดยการพิจารณาจากการดำเนินงานด้านการตลาดการท่องเที่ยว ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

- 3.1) การกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยว
- 3.2) การสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยว
- 3.3) การโฆษณาไปยังกลุ่มเป้าหมาย

สำหรับตัวอย่างของการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ได้นำเสนอแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน กลุ่มที่ 2 ซึ่งจัดทำโดยคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ไว้เป็นแนวทางในภาคผนวก ก.

2.6 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม คือ เกิดการสร้างงาน พัฒนาอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่อง มีแหล่งรายได้ใหม่ ระบบสาธารณสุขูปโภคได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงเนื่องจากระบบการท่องเที่ยว และมีความก้าวหน้าทางสาธารณสุข ปลอดภัยจากโรคภัย แต่ในขณะเดียวกันชุมชนจะได้รับผลกระทบด้านลบด้วย เช่น ชุมชนที่เติบโตเร็วเกินไป โครงสร้างของชุมชนอาจเปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรมเดิมและวิถีชีวิตของชุมชนถูกกลืนไปกับอิทธิพลของวัฒนธรรมจากภายนอก ที่ผ่านมาชุมชนแทบไม่ได้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากการท่องเที่ยว เนื่องจากผู้มีโอกาสมากกว่าได้แสวงหาผลประโยชน์จากชุมชนและทรัพยากร โดยให้

ประโยชน์ต่อชุมชนเพียงเล็กน้อยและสร้างผลกระทบทางลบไว้มาก การลดผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชน การสร้างโอกาสและประโยชน์ที่แท้จริงแก่ชุมชนและท้องถิ่นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อชุมชนมีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเท่านั้น ดังนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดองค์ประกอบหนึ่งของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนโดยให้ชุมชนมีส่วนสำคัญในการกำกับดูแล ควบคุมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี เนื่องจากเป็นเจ้าของท้องถิ่นเกิดความรักและห่วงหาพันทรพยากรการท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ช่วยกันดูแลความสะอาดเรียบร้อย ความร่มรื่นของท้องถิ่น รวมทั้งมีส่วนร่วมในการดูแลความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย และชุมชนสามารถให้บริการและให้ข้อมูลด้านความเป็นอยู่และวัฒนธรรมกับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจะต้องส่งเสริมให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนควรต้องมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น คือ กระจายรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิต ได้รับผลตอบแทนมาบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว และสามารถควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพมีการรักษาระบบนิเวศที่ยั่งยืน สังคมมีการพัฒนาอย่างเหมาะสม มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยการพัฒนาของท้องถิ่นเอง

ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรมีแนวทางในการเปิดโอกาสให้ชุมชน กลุ่มผู้นำชุมชน และองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบกระบวนการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยมีส่วนร่วมดังนี้

2.6.1 สสำรวจศักยภาพของชุมชน

2.6.2 เติริยมความพร้อมของชุมชน

- 1) จัดเวทีพบปะพูดคุยและประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้สนใจ วิเคราะห์ผลดีผลเสียของการจัดการท่องเที่ยวต่อท้องถิ่นและชุมชน
- 2) ให้ความรู้แก่ชุมชนถึงกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงาน
- 3) จัดกิจกรรม สนับสนุน และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- 4) สร้างความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกันซึ่งดำเนินการได้ในลักษณะต่างๆ คือ
  - ใช้สื่อต่าง ๆ ช่วยในการเสนอข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน
  - ใช้กระบวนการกิจกรรมกลุ่ม
  - จัดอาสาสมัคร
  - ปลุกฝังเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการพิทักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว
- 5) กำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงานและกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน
- 6) จัดรูปแบบองค์กร กำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและการจัดสรร

ผลประโยชน์

- 2.6.3 สํารวจข้อมูล ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว กำหนดพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย
- 2.6.4 ประชาสัมพันธ์ จัดหานักท่องเที่ยวและวางแผนการตลาด
- 2.6.5 พัฒนามัคคุเทศก์ ผู้ประสานงานและบุคลากร
- 2.6.6 เตรียมความพร้อม และปฏิบัติการ โครงการนำร่อง
- 2.6.7 สรุปและประเมินผลหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมนำร่อง
- 2.6.8 พัฒนาปรับปรุงกระบวนการ โดยการวิเคราะห์กระบวนการในการจัดการท่องเที่ยว

และองค์ประกอบต่าง ๆ

- 2.6.9 เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่นกับหน่วยงาน

ภายนอก

2.7 สาระสำคัญของมาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากการศึกษารวบรวมเอกสารเกี่ยวกับมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งองค์กรภาครัฐและองค์กรอิสระได้จัดทำและประกาศใช้ ตลอดจนพระราชบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

2.7.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีเนื้อหาสำคัญได้แก่ การกำหนดป่าสงวนแห่งชาติ การควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ และบทกำหนดโทษ โดยในแต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

1) ด้านการกำหนดป่าสงวนแห่งชาติ ด้านนี้ได้กล่าวถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงเขตและการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ การปักหลักเขตและป้ายหรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งต้องทำอย่างเปิดเผยและเห็นได้ง่าย นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีกรรมการป่าสงวนแห่งชาติมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการด้วย ในด้านการอ้างสิทธิ์หรือการทำประโยชน์ของบุคคลก่อนการกำหนดเขตป่าสงวนได้ระบุขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน ส่วนประเด็นที่มีความสำคัญของหมวดนี้คือ การที่ส่วนราชการหรือองค์กรของรัฐที่มีความต้องการใช้พื้นที่ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อประโยชน์ของรัฐสามารถทำได้ ซึ่งในส่วนนี้มีความเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

2) ด้านการควบคุมและการรักษาป่าสงวนฯ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการยึดถือครองทำประโยชน์ในที่ดินป่าสงวนฯ การกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม ดูแล รักษาหรือบำรุงป่าสงวนแห่งชาติ และการดำเนินการตามกฎหมายอื่นๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3) ด้านการลงโทษในกรณีที่ถูกฝ่าฝืนและกระทำให้เกิดความเสียหายและทำลายหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายต่างๆ ตลอดจนการไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดขึ้น โดยโทษที่กำหนดไว้มีทั้งจำคุกและปรับเป็นเงินตามจำนวนตามแต่ละกรณี

2.7.2 ด้านการบริการการท่องเที่ยว ในด้านนี้มีมาตรฐานและกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว สรุปได้ดังนี้

1) มาตรฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวมี 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay) มาตรฐาน โรงแรม มาตรฐาน โครงการ Clean Food Good Taste และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยแต่ละมาตรฐานมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.1) มาตรฐานที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เป็นมาตรฐานที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการประเมินศักยภาพโฮมสเตย์ในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2547 และใช้เป็นคู่มือของผู้ประกอบการในการพัฒนาโฮมสเตย์ให้ได้คุณภาพมาตรฐาน และได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการแล้ว

สำหรับกรอบมาตรฐานและตัวชี้วัดประกอบด้วย มาตรฐาน 8 ด้าน และ 43 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) มาตรฐานด้านที่พัก มี 7 ตัวชี้วัด ซึ่งมีจุดเน้นที่ตัวบ้านและสภาพแวดล้อมที่มีความมั่นคง ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัย และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

(2) มาตรฐานด้านอาหารและโภชนาการ มี 6 ตัวชี้วัด โดยเน้นในด้านการปรุงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ ภาชนะที่สะอาด น้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด และมีบริการร้านอาหารในชุมชน

(3) มาตรฐานด้านความปลอดภัย มี 5 ตัวชี้วัด มาตรฐานด้านนี้เน้นให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยกำหนดให้มีเวรยามดูแลความปลอดภัย มีเครื่องมือสื่อสาร การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การเตือนภัยนักท่องเที่ยว และจัดระบบความปลอดภัยอื่นๆ ในชุมชน

(4) มาตรฐานด้านการจัดการ มี 8 ตัวชี้วัด มีจุดเน้นอยู่ที่การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ โฮมสเตย์ การจัดบริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม ตั้งแต่ก่อนเดินทางเข้ามาพักที่โฮมสเตย์ จนถึงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางกลับ นอกจากนี้ ยังเน้นการบริหารที่ยึดหลักการที่ว่า การทำโฮมสเตย์ไม่ควรให้ส่งผลกระทบต่ออาชีพหลักของชุมชน

(5) มาตรฐานด้านกิจกรรมท่องเที่ยว มี 6 ตัวชี้วัด มาตรฐานด้านนี้มุ่งให้ชุมชนรู้จักการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในท้องถิ่นและกิจกรรมในชุมชนเป็นสิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาพักในโฮมสเตย์ โดยยึดหลักการรักษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน

(6) มาตรฐานด้านสภาพแวดล้อม มี 4 ตัวชี้วัด จุดเน้น คือ การดูแลรักษาสภาพแวดล้อม โดยพื้นที่หลักของแหล่งท่องเที่ยวยังคงสภาพเดิม

(7) มาตรฐานด้านมูลค่าเพิ่มมี 4 ตัวชี้วัด มุ่งให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ร้านขายของที่ระลึก และโอกาสในการเผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชน เป็นต้น

(8) มาตรฐานด้านการส่งเสริมการตลาดมี 3 ตัวชี้วัด เป็นมาตรฐานที่มุ่งให้ผู้ประกอบการโฮมสเตย์สามารถทำการตลาดด้วยตนเองได้ด้วยการผลิตสื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลโฮมสเตย์ด้วยตนเอง และร่วมกับองค์กรทางการท่องเที่ยวในด้านการตลาดด้วย

มาตรฐานและตัวชี้วัดดังกล่าวได้นำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางในระดับประเทศและระดับอาเซียน ได้มีการประเมินโฮมสเตย์ทั่วประเทศ และมีการมอบตราสัญลักษณ์ให้แก่โฮมสเตย์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินแล้วหลายแห่ง ในขณะนี้ยังมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงอาจกล่าวได้ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในกลุ่มอาเซียนที่ได้มีการพัฒนามาตรฐานโฮมสเตย์หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม

1.2) มาตรฐานโรงแรม หมายถึง การกำหนดคุณภาพและคุณลักษณะของ โรงแรมในแต่ละระดับมาตรฐานที่จะถือเป็นหลักเกณฑ์ในการเทียบกำหนดให้โรงแรมในแต่ละ ระดับมาตรฐานพึงมีเป็นมาตรฐานที่สมาคมโรงแรมไทยจัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การส่งเสริมอุตสาหกรรมบริการโรงแรมในประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน และการบริการ ที่ดี มีจิตสำนึกต่อวิชาชีพและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ตลอดจนเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคอีก ทางหนึ่งด้วย

ในการพิจารณาว่าโรงแรมใดมีมาตรฐานในระดับใดใน 5 ระดับ คือ ระดับห้าดาว ลงมาจนถึงระดับหนึ่งดาวนั้น พิจารณาจากปัจจัยหลัก ได้แก่

- (1) สภาพทางกายภาพ เช่น ที่ตั้ง และสภาพแวดล้อม เป็นต้น
- (2) การก่อสร้าง เช่น โครงสร้างทางกายภาพของโรงแรม ระบบในโรงแรม การเลือกใช้วัสดุ และระบบความปลอดภัย เป็นต้น
- (3) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้เข้าพักและผู้มาใช้บริการ เช่น ปริมาณของใช้ที่จัดให้ และอุปกรณ์ตกแต่ง เป็นต้น
- (4) คุณภาพบริการและการรักษาคุณภาพ เช่น บุคลิกภาพ คุณภาพการบริการ ความสะอาด สุขอนามัย และชื่อเสียงของโรงแรม เป็นต้น
- (5) การบำรุงรักษาโรงแรมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในโรงแรม ส่วนขอบเขตการครอบคลุมของมาตรฐานโรงแรมในประเทศไทยได้กำหนดไว้ 3 ลักษณะ ได้แก่

- มาตรฐานการก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก
- มาตรฐานการบำรุงรักษา
- มาตรฐานคุณภาพการบริการ

ขั้นตอนอื่นๆ เกี่ยวกับการพิจารณาว่าโรงแรมใดจะได้รับมาตรฐานในระดับใดนั้น สมาคมโรงแรมได้กำหนดหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบด้วย คุณสมบัติของโรงแรมที่จะขอให้รับรองมาตรฐาน ซึ่งเป็นไปตามความสมัครใจ ตลอดจนวิธีการรับรองมาตรฐานนั้นดำเนินการในรูปของคณะกรรมการรับรองมาตรฐานภายใต้องค์กรที่ชื่อว่า “มูลนิธิพัฒนามาตรฐานและบุคลากรในอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว” ในปัจจุบันมีโรงแรมจำนวนมากได้ขอรับรองมาตรฐานและได้นำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.3) มาตรฐานโครงการ Clean Food Good Taste หรือเรียกอีกชื่อว่า “โครงการอาหารสะอาด รสชาติอร่อย” เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ดำเนินการภายใต้นโยบายสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีการสร้างเสริมสุขภาพและมีหลักประกันสุขภาพ โดยได้เชื่อมโยงโครงการนี้เข้าสู่ธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งสนับสนุนนโยบายที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว โดยใช้ปัจจัยด้านอาหารเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติหันมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น ดังนั้น โครงการนี้จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ ได้แก่

(1) เพื่อลดความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการบริโภคอาหารและน้ำที่ไม่สะอาด ซึ่งมีสาเหตุจากร้านอาหาร ร้านจำหน่ายอาหาร โรงอาหาร และแผงลอยจำหน่ายอาหาร

(2) ส่งเสริมการจัดบริการอาหารในแหล่งท่องเที่ยวให้ถูกสุขลักษณะ โดยมีการบริการอาหารที่สะอาดปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

(3) ส่งเสริมให้ท้องถิ่นจัดการบริการด้านอาหารและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ส่วนเป้าหมายการดำเนินงานของโครงการจะครอบคลุมสถานที่ปรุง ประกอบ จำหน่ายอาหาร อันได้แก่ ร้านจำหน่ายอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหาร และโรงอาหารที่จำหน่ายในทุกพื้นที่ของประเทศไทย

โครงการฯ ได้กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยกำหนดไว้ 4 กลยุทธ์ ได้แก่

(1) การสร้างพหุภาคี เพื่อให้มีเครือข่าย และเป็นเจ้าของโครงการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

(2) การประกันคุณภาพเพื่อสร้างระบบติดตามและตรวจสอบได้

(3) การสร้างความยั่งยืน โดยเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

(4) การประชาสัมพันธ์ เพื่อชักชวนผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคและเป็นแรงกดดันทางสังคมให้สถานที่ปรุง ประกอบ และจำหน่ายมีการปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนการใช้สื่อมวลชนเป็นกลวิธีในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

สำหรับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาใช้ “มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร” โดยแต่ละกลุ่มเป้าหมาย (ได้แก่ ร้านจำหน่ายอาหาร แผงลอยจำหน่ายอาหาร และโรงอาหาร) มีข้อกำหนดในการปฏิบัติตามมาตรฐานสุขาภิบาลอาหารแตกต่างกัน กล่าวคือ ร้านจำหน่ายอาหารมีมาตรฐาน

สุขาภิบาลอาหารจำนวน 15 ข้อ แผลงลอยๆ มีมาตรฐานฯ 12 ข้อ และ โรงอาหารมีมาตรฐานฯ 30 ข้อ โดยแต่ละกลุ่มมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

(1) ร้านจำหน่ายอาหาร มีข้อกำหนดความสะอาดของสถานที่รับประทานอาหารที่ปรุงและเตรียมอาหาร คุณภาพของอาหารที่นำมาปรุง ภาชนะที่สะอาด อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ปรุงอาหาร ตลอดจนการดูแลขยะมูลฝอย ห้องน้ำห้องส้วม และความสะอาด และถูกสุขลักษณะของผู้ปรุง และผู้บริการ เป็นต้น

(2) แผลงลอยจำหน่ายอาหาร มีข้อกำหนดเกี่ยวกับสภาพของแผลงลอยต้องทำจากวัสดุที่ทำให้ความสะอาดง่าย มีสภาพดี เป็นระเบียบ นอกนั้นไม่แตกต่างจากร้านจำหน่ายอาหาร

(3) โรงอาหาร มีข้อกำหนดมากกว่า 2 กลุ่มแรก เนื่องจากสภาพของพื้นที่กว้างขวางกว่าโดยข้อกำหนดส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน แต่มีรายละเอียดในแต่ละด้านมากกว่า

นอกจากเกณฑ์มาตรฐานทางกายภาพดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีหลักเกณฑ์ทางแบคทีเรีย โดยการตรวจโคลิฟอร์มแบคทีเรียอย่างง่ายด้วยน้ำยาตรวจเชื้อ โคลิฟอร์มขั้นต้น (SI-2) จำนวน 10 ตัวอย่าง คือ ตัวอย่างอาหาร (5 ตัวอย่าง) ตัวอย่างภาชนะ (3 ตัวอย่าง) และตัวอย่างมือผู้สัมผัสอาหาร (2 ตัวอย่าง) รวมทั้งเกณฑ์อื่นๆ อีก 4 ข้อ ได้แก่ การจำหน่ายอาหาร โรงอาหารในสถาบันต่างๆ โรงครัวในโรงพยาบาล และซูปเปอร์มาเก็ต ปิมน้ำมัน และร้านสะดวกซื้อต่างๆ จะต้องมีเกณฑ์การปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด

1.4) มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมชุมชน (มผช.) เป็นข้อกำหนดคุณภาพที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ชุมชนและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวคือคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับการผลิตของผู้ผลิตชุมชน โดยเน้นให้มีการนำไปปฏิบัติตามมาตรฐานได้โดยง่าย ซึ่งแนวคิดที่สำคัญในการกำหนด มผช. คือ เป็นการสนับสนุนผู้ผลิตรายย่อยให้ทำผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและสนับสนุนการตลาด โดยการให้เครื่องหมายรับรอง ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนและยกระดับการผลิตในระดับรากหญ้าหรือชุมชน โดยเฉพาะในด้านการตลาดถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับและเพิ่มความน่าเชื่อถือของผู้ซื้อทั้งในและต่างประเทศ

ในการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน คำเนินการโดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) จะรับฟังข้อมูลและข้อคิดเห็นด้านการกำหนดมาตรฐานจากผู้เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้ผลิตในชุมชน ผู้บริโภค และนักวิชาการ เพื่อนำมากำหนดมาตรฐาน

ผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือ มผช. ที่มีความเหมาะสมกับสภาพของชุมชน เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย และมีแนวทางปฏิบัติที่ไม่ซับซ้อน

ส่วนการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนนั้น สมอ. จะให้การรับรอง โดยการอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน และตรวจติดตามผลโดยการตรวจสอบสถานที่ทำและเก็บตัวอย่างมาทดสอบ ผู้ที่สามารถขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนต้องมีคุณสมบัติ คือ 1) ผู้ผลิตในชุมชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอ.นตผ.) หรือ 2) กลุ่มหรือสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์ หรือกลุ่มอื่น ๆ ตามกฎหมายวิสาหกิจชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มธรรมชาติ เป็นต้น

2) กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เน้นด้านการบริการการท่องเที่ยว ได้แก่ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีรายละเอียด ดังนี้

2.1) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 เป็นพระราชบัญญัติที่มีเนื้อหาสำคัญใน 2 ประเด็นหลัก คือ เรื่องของธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ โดยภาพรวมของพระราชบัญญัตินี้มี 4 หมวด และ 1 บทเฉพาะกาล มีเนื้อหาสำคัญในเรื่องต่างๆ ได้แก่ ธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ การควบคุมและบทกำหนดโทษ ซึ่งรายละเอียดของเนื้อหาสรุปได้ ดังนี้

ด้านธุรกิจนำเที่ยว กล่าวถึง การประกอบธุรกิจนำเที่ยวโดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต เกณฑ์การอนุญาตและใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว การปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยว การโฆษณา การจัดการบริการนำเที่ยว การให้บริการนำเที่ยว และการเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ส่วนด้านมัคคุเทศก์ กล่าวถึงการขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ ซึ่งกำหนดคุณสมบัติไว้อย่างชัดเจน รวมถึงสิ่งที่มัคคุเทศก์ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ การแต่งกาย มารยาท และความประพฤติของมัคคุเทศก์ นอกจากนี้ยังมีเรื่องของการต่ออายุใบอนุญาต การสั่งพักใช้ใบอนุญาต และการเพิกถอนใบอนุญาต

ในด้านการควบคุม ตามพระราชบัญญัตินี้ได้มอบให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มีหน้าที่ควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ โดยให้นายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ส่วน

บทกำหนดโทษได้ระบุโทษกรณีที่ผู้ประกอบการทิ้งขยะและมูลคอกุเทศก์กระทำผิดตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าเป็นพระราชบัญญัติที่ประกาศใช้มาแล้วประมาณ 15 ปี และในขณะนี้ได้มีการยกร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใหม่ หลังจากที่มีการจัดตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยปรับปรุงเนื้อหาให้ครอบคลุมถึงผู้นำเที่ยว และมีกองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยวในร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ด้วย

2.2) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นพระราชบัญญัติที่ปรับปรุงและประกาศใช้ให้เหมาะสมกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของมนุษย์ เพื่อให้สามารถกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และบทกำหนดโทษ ให้สามารถบังคับให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยพระราชบัญญัตินี้มีเนื้อหาสำคัญ ประกอบด้วย การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย สุขลักษณะของอาคาร เตุร่าคาณ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ นอกนั้นเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับคณะกรรมการสาธารณสุข อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานฯ โบอนุญาด และบทกำหนดโทษ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กับการส่งเสริมการท่องเที่ยว พบว่าโดยภาพรวมแล้วมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทางตรง เช่น ด้านสถานที่จำหน่ายอาหารฯ เป็นเรื่องของร้านอาหารและภัตตาคาร และการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ซึ่งเป็นส่วนบริการนักท่องเที่ยว โดยเนื้อหาเน้นการกำกับดูแลเกี่ยวกับที่ตั้ง เนื้อที่ แผนผัง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้าง และสุขลักษณะการวางของ กำหนดเวลาปิด-เปิด ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัตินี้ได้ให้อำนาจแก่ท้องถิ่นในการดำเนินการตามกฎหมายด้วย ถือได้ว่าเป็นการกระจายภารกิจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติและเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนและรักษาสภาพแวดล้อม

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวสามารถจำแนกเนื้อหาตามองค์ประกอบการส่งเสริมการท่องเที่ยวในระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) ซึ่งมี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านการตลาดท่องเที่ยว จากการวิเคราะห์มาตรฐานและกฎหมายของประเทศไทยที่ผ่านมาสอดคล้อง

กับองค์ประกอบดังกล่าว 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 เป็นพระราชบัญญัติที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องในเรื่องการใช้พื้นที่ในบริเวณป่าสงวนเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีอยู่จำนวนมากทั่วประเทศ เป็นต้น ส่วนด้านการบริการการท่องเที่ยว มีมาตรฐานและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรฐานที่พักสัมผัสสัณฐานธรรมชาติ หรือโฮมสเตย์ (Home Stay) มาตรฐานโรงแรม มาตรฐานโครงการ Clean Food Good Taste และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งทั้ง 4 มาตรฐานดังกล่าวมีจุดเน้นที่การให้บริการด้านการท่องเที่ยว โดย 2 มาตรฐานแรกเป็นเรื่องของที่พักนักท่องเที่ยว ส่วนมาตรฐานที่ 3 เป็นเรื่องของการบริการด้านร้านอาหารและภัตตาคาร และมาตรฐานที่ 4 เป็นเรื่องของการจัดจำหน่ายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยทุกมาตรฐานมีเกณฑ์และข้อกำหนดว่าด้วยคุณภาพมาตรฐานที่มุ่งประโยชน์ของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ และในขณะเดียวกันก็มุ่งให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอีกทางหนึ่งด้วย

สำหรับพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 ถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่กำหนดให้งานด้านการบริการการท่องเที่ยวในด้านการนำเที่ยว ซึ่งมี 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ บริษัทหรือองค์กรที่ทำหน้าที่นำเที่ยว และมัคคุเทศก์ ได้กำหนดแนวปฏิบัติและบทลงโทษไว้อย่างชัดเจนเช่นกัน ในขณะที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่ระบุถึงสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร ตลอดจนการจำหน่ายสินค้าในที่สาธารณะ ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง ส่วนเนื้อหาอื่นๆ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของอนามัยสิ่งแวดล้อม และการดำเนินชีวิตของคนไทยโดยทั่วไป

บทที่ 3

มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดมาตรฐานออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.1 มาตรฐานด้านแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- 1) สนับสนุนหรือจัดให้มีเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
- 2) สนับสนุนหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
- 3) สนับสนุนหรือจัดให้มีระบบดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว

3.2 มาตรฐานด้านการบริการการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- 1) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการด้านความปลอดภัย
- 2) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการภัตตาคารและร้านอาหาร
- 3) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการสินค้าและของที่ระลึก
- 4) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการที่พักค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยว
- 5) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
- 6) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการด้านบันเทิง และนันทนาการ
- 7) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการด้านสารสนเทศ
- 8) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการด้านขนส่ง

3.3 มาตรฐานด้านการตลาดท่องเที่ยว ประกอบด้วย

- 1) สนับสนุนหรือจัดให้มีการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยว
- 2) สนับสนุนหรือจัดให้มีการสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว
- 3) สนับสนุนหรือจัดให้มีการโฆษณาไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว

โดยมาตรฐานในแต่ละด้าน ได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยตัวชี้วัดมี 2 ระดับ ได้แก่

ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน หมายถึง ตัวชี้วัดที่มีความสำคัญและเป็นภารกิจที่ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ

ตัวชี้วัดขั้นพัฒนา หมายถึง ตัวชี้วัดที่มีความสำคัญและเป็นภารกิจที่มีการพัฒนายกระดับการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น หรือก้าวหน้ากว่ามาตรฐานตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน และกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจะทำหรือเลือกทำตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ความพร้อมทางด้านงบประมาณ บุคลากร ฯลฯ

การสนับสนุนหรือจัดให้มี หมายถึง ในแต่ละมาตรฐานตัวชี้วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการ ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจกำหนดมาตรฐานที่จะสนับสนุนภารกิจนั้นๆ เช่น ป้ายบอกทางที่ได้มาตรฐานและการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของการท่องเที่ยว ฯ เป็นต้น และ/หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเองก็ได้ในกรณีที่มีความพร้อม

ซึ่งรายละเอียดของมาตรฐานและตัวชี้วัด แสดงไว้ในตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
3.1 มาตรฐานด้านแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว			
1) สนับสนุนหรือจัดให้มีเส้นทางเข้าถึงแหล่ง			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	X		มีเส้นทางที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้เดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ เช่น ทางเดินเท้า ทางจักรยาน ถนน ทางเรือ ทางจักรยาน ทางขี่ม้า เป็นต้น
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีป้ายบอกทางหรือแนะนำแหล่งท่องเที่ยว	X		มีป้ายที่ติดตั้งในตำแหน่งที่เห็นเด่นชัด และนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้ง่าย และป้ายดังกล่าวต้องมีเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน และมีจำนวนเพียงพอ
(3) สนับสนุนหรือจัดให้มีป้ายบอกทางหรือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากล		X	มีป้ายที่ติดตั้งในลักษณะเดียวกับข้อ 2) โดยมีขนาด รูปแบบและการติดตั้งตามมาตรฐานสากล ซึ่งสามารถขอรายละเอียดได้จากสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในพื้นที่ หรือกรมททท
2) สนับสนุนหรือจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีห้องน้ำสาธารณะอย่างเพียงพอ	X		มีห้องน้ำสาธารณะที่สะอาดและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีถังขยะเพียงพอ	X		มีถังใส่ขยะเพื่อรองรับขยะจากนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจเป็นถังขยะที่ออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
			นั้นๆ มีคุณภาพดี ไม่แตกร้า รั่ว หรือเป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยว และมีปริมาณเพียงพอ
(3) สนับสนุนหรือจัดให้มีที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว	X		มีที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ศาลา หรือซุ้มพักคอย และจัดให้มี ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ด้วย
(4) สนับสนุนหรือจัดให้มีระบบไฟฟ้าแสงสว่างในจุดต่างๆ อย่างเหมาะสมตามสภาพพื้นที่	X		มีไฟฟ้าแสงสว่างในจุดต่างๆ อย่างเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ เพื่อส่องสว่างในเวลากลางคืน โดยเน้นให้มีในจุดที่สำคัญที่เป็นจุดเด่นของแหล่ง และจุดเสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่นักท่องเที่ยว
(5) สนับสนุนหรือจัดให้มีห้องน้ำสาธารณะที่ถูกสุขลักษณะอย่างเพียงพอ		X	มีห้องน้ำสำหรับนักท่องเที่ยว เช่นเดียวกับข้อ 1) และมีการให้บริการเพิ่มเติมเพื่อสุขลักษณะด้านอื่นๆ เช่น มีบริการกระดาษชำระ สบู่ล้างมือ ผ้าเช็ดเท้า มีการระบายอากาศในบริเวณห้องน้ำ ฯลฯ
(6) สนับสนุนหรือจัดให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และ/หรือสนับสนุนให้มีสำนักงานที่ทำการของแหล่งท่องเที่ยว		X	มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นสถานที่ให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว ภายในแหล่งนั้นๆ และ/หรือ สนับสนุนให้มีสำนักงานที่ทำการของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็น ที่ทำการสำหรับเจ้าหน้าที่ดูแล แหล่งท่องเที่ยว และเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวนั้น

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
(7) สนับสนุนหรือจัดให้มีที่ขายบัตรเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว		X	มีที่ขายบัตรเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นช่องทางสำหรับสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นภายในแหล่ง ซึ่งที่ขายบัตรเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวอาจจะสร้างขึ้นต่างหากเพื่อให้สะดวก คล่องตัว หรืออาจจะรวมอยู่ในศูนย์บริการนักท่องเที่ยวก็ได้
(8) สนับสนุนหรือจัดให้มีป้ายแสดงข้อมูลเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยว		X	มีป้ายแสดงข้อมูลเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวก่อนที่จะเดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยว โดยรายละเอียดของป้ายควรแสดงถึงความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยว รายละเอียดภายในแหล่ง แผนที่แสดงจุดต่างๆ เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ เป็นต้น
(9) สนับสนุนหรือจัดให้มีลานทำกิจกรรม		X	มีลานทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อชมการแสดงหรือสาธิตกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องตามสภาพของแหล่ง
(10) สนับสนุนหรือจัดให้มีการปรับภูมิทัศน์ภายในสถานที่ท่องเที่ยว		X	มีการปรับสภาพแวดล้อมภายในสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสวยงามเหมาะสม โดยยังคงสภาพเดิมของแหล่งไว้มากที่สุด เหมาะแก่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น โดยอาจขอคำแนะนำจากศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการประจำจังหวัด

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
(11) สนับสนุนหรือจัดให้มีการจัดชุมทางเข้าที่สวยงามเหมาะสม		X	มีการจัดตกแต่งทางเข้าให้มีความสวยงาม สอดคล้องกับสภาพของแหล่งท่องเที่ยว เหมาะแก่การเป็นจุดถ่ายภาพของนักท่องเที่ยว โดยอาจขอคำแนะนำได้จากศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการประจำจังหวัด
3) สนับสนุนหรือจัดให้มีระบบการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูลต่างๆ	X		มีผู้รับผิดชอบดูแลรักษาความสะอาดในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ให้มีความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการจัดหาภาชนะรองรับขยะที่เหมาะสมและเพียงพอ
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรักษาให้มีแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม		X	มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว ให้คงสภาพความงามตามธรรมชาติ หรือมีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมเช่นเดิม
(3) สนับสนุนหรือจัดให้มีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน		X	มีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

มาตรฐานอ้างอิงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง : ในกรณีที่แหล่งท่องเที่ยวอยู่ในพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ จำเป็นต้องขออนุญาตจากส่วนท้องถิ่นต้องศึกษาพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 (ภาคผนวก ข.)

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
3.2 มาตรฐานด้านการบริการการท่องเที่ยว			
1) สนับสนุนหรือจัดให้มีการด้านความปลอดภัย			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีการจัดเจ้าหน้าที่เพื่อดูแลด้านความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวตลอดจนความพร้อมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่นักท่องเที่ยว	X		มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดูแลความปลอดภัยรวมทั้งปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่นักท่องเที่ยวเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวควรมีความรู้หรือได้รับการฝึกอบรมความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลและการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีการเตรียมเครื่องมือสื่อสารให้กับเจ้าหน้าที่ เมื่อเกิดเหตุร้ายหรือกรณีนักท่องเที่ยวเจ็บป่วย	X		มีเครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ วิทยุสื่อสาร เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ดูแลแหล่งสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ภายนอกที่เกี่ยวข้องในกรณีที่เกิดเหตุร้ายต่อนักท่องเที่ยว และเพื่อให้พนักงานท่องเที่ยวสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวเมื่อมีข้อซักถามหรือเกิดเหตุร้าย
(3) สนับสนุนหรือจัดให้มีการจัดทำป้ายประกาศเตือนจุดที่อาจเกิดอันตราย	X		มีป้ายเตือนจุดอันตรายให้เห็นชัดเจนโดยใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่นักท่องเที่ยวเข้าใจได้ เช่น ระวังทางลื่น ระวังรถ ระวังกลุ่มมิจฉาชีพ เป็นต้น
(4) สนับสนุนหรือจัดให้มีการจัดทำรั้วหรืออุปกรณ์ป้องกันอันตราย	X		มีราวรั้วกันตกจากที่สูง กำแพงป้องกันดินถล่ม รั้วกันสัตว์ดุร้าย ห่วงชูชีพ เสื้อชูชีพ น้ำยาดับเพลิง เป็นต้น โดยจัดทำให้เหมาะสมตามสภาพของแหล่งท่องเที่ยว

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
(5) สนับสนุนหรือจัดให้มีการเตรียมอุปกรณ์สัญญาณเตือนภัย		X	มีระบบสัญญาณเตือนภัยติดตั้งในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเตือนนักท่องเที่ยวถึงภัยอันตรายที่กำลังจะเกิด หรืออาจจะเกิดขึ้น เช่น สัญญาณเตือนภัยแผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ สัญญาณเตือนเหตุไฟไหม้ สัญญาณเตือนน้ำป่าไหลหลาก เป็นต้น
2) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการภัตตาคารและร้านอาหาร			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีร้านอาหารที่จำหน่ายอาหารให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	X		มีร้านจำหน่ายอาหารที่สะอาดปลอดภัยถูกสุขลักษณะให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีภัตตาคารหรือร้านอาหารที่สะอาดและปลอดภัยจำหน่ายอาหารให้แก่นักท่องเที่ยว หรือได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		X	มีร้านจำหน่ายอาหารที่สะอาดปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งร้านจำหน่ายอาหารดังกล่าว ได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเป็นการเพิ่มความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว (สำหรับโครงการสุขาภิบาลอาหาร ส่งเสริมการท่องเที่ยว สนับสนุนเศรษฐกิจไทย (Clean Food Good Taste) สามารถขอรับรายละเอียดเพิ่มเติมได้ โดยดูจากภาคผนวก ง. ข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว)

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
3) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการสินค้าและของที่ระลึก			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีสินค้าและของที่ระลึกบริการนักท่องเที่ยว	X		มีสินค้าของที่ระลึกจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถซื้อหากลับไปเป็นของที่ระลึกได้ และเป็นการสร้างรายได้ภายในแหล่งท่องเที่ยวด้วย
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีสินค้าและของที่ระลึกที่ผลิตโดยชุมชน หรือ OTOP ของท้องถิ่นบริการนักท่องเที่ยว โดยสินค้าดังกล่าวต้องมีเอกลักษณ์มีคุณภาพและราคายุติธรรม และได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ของกระทรวงอุตสาหกรรม		X	มีสินค้าของที่ระลึกจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว โดยสินค้านั้นเป็นผลิตภัณฑ์จากชุมชนหรือผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้นและสินค้าดังกล่าวต้องมีเอกลักษณ์ คุณภาพและราคายุติธรรม (สำหรับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนสามารถขอรับรายละเอียดเพิ่มเติมได้ โดยดูจากภาคผนวก ง. ข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว)
4) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการที่พักค้างแรมสำหรับนักท่องเที่ยว			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีการจัดบริการที่พักที่สะอาดปลอดภัย เช่น โรงแรม โฮมสเตย์ เกสเฮาส์ วัด เป็นต้น	X		มีการจัดบริการที่พักที่สะอาดปลอดภัย เช่น โรงแรม โฮมสเตย์ เกสเฮาส์ วัด เป็นต้น

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีการจัดบริการที่พัก เช่น โรงแรม โฮมสเตย์ เกสเฮาส์ เป็นต้น โดยที่พนักต้องมึมาตรฐานเป็นที่ยอมรับได้ เช่น มาตรฐานโรงแรมของสมาคมโรงแรมไทย มาตรฐานโฮมสเตย์ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น หรือมีการให้ข้อมูล/ประสานงานที่พักรัที่บริเวณใกล้เคียง		X	มีการจัดบริการที่พักที่สะอาดปลอดภัย โดยที่พักรัดังกล่าวได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น มาตรฐานโรงแรม มาตรฐานโฮมสเตย์ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวหรือกรณีที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเต็มสามารถให้ข้อมูลที่พักรัที่ใกล้เคียงได้ (สำหรับมาตรฐานโรงแรมและมาตรฐานโฮมสเตย์ สามารถขอรับรายละเอียดเพิ่มเติมได้ โดยดูจากภาคผนวก ง. ข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว)
5) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีขุมมัคคุเทศก์หรืออาสาสมัครนำเที่ยว คอยให้บริการนำนักท่องเที่ยวเที่ยวชมในท้องถิ่น		X	มีนักเรียน นักศึกษาที่มีความรู้ในเรื่องของแหล่งท่องเที่ยวอนัันหรือเจ้าอาวาสหรือพระสงฆ์ที่มีความรู้เกี่ยวกับวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรืออุทยานแห่งชาติ เป็นผู้นำเยี่ยมชม
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่ผ่านการฝึกอบรม คอยให้บริการนำนักท่องเที่ยวเที่ยวชมในท้องถิ่น		X	มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่ผ่านการฝึกอบรมจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และขึ้นทะเบียนเป็นมัคคุเทศก์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวในแหล่งอนัันๆ
6) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการด้านบันเทิงและนันทนาการ			

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีกิจกรรมบริการเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหรือนันทนาการ บันเทิง สุนัขสวน		X	มีการแสดง การละเล่นตามประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว แต่ต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยว นั้นด้วย
7) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการด้านสารสนเทศ			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีเอกสาร แผ่นพับข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว	X		มีระบบการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เช่น เอกสาร แผ่นพับ เพื่อบริการนักท่องเที่ยว โดยการจัดทำเน้นการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ โทรสาร และ อินเทอร์เน็ต		X	มีระบบการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ต บริการนักท่องเที่ยว ในกรณีที่นักท่องเที่ยวต้องการ
8) สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการด้านการขนส่ง			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีพาหนะโดยสารสาธารณะเข้าถึงแหล่ง		X	มีพาหนะไว้บริการนักท่องเที่ยว เช่น รถโดยสาร รถรับจ้าง รถไฟ เรือโดยสาร เป็นต้น
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีพาหนะโดยสารสาธารณะที่มีระบบความปลอดภัย และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกตามที่จำเป็น เช่น เสื้อชูชีพ อุปกรณ์ช่วยเหลือผู้พิการ เป็นต้น		X	มีพาหนะให้บริการนักท่องเที่ยว โดยมีความปลอดภัยและมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกตามที่จำเป็น เช่น เสื้อชูชีพ อุปกรณ์ช่วยเหลือผู้พิการ เป็นต้น

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
(3) สนับสนุนหรือจัดให้มี บุคลากรประจำพาหนะ มีความรู้ ทักษะที่สามารถ สื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ดี		X	มีเจ้าหน้าที่ประจำพาหนะที่มีความรู้ ทักษะ สามารถให้ความรู้แก่นัก ท่องเที่ยวได้ดี

มาตรฐานอ้างอิงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง :

- 1) มาตรฐานที่พิกัดสัมพันธ์วัฒนธรรมชนบท กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- 2) มาตรฐานโรงแรม สยามคมโรงแรมไทย
- 3) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535 (ภาคผนวก ข.)
- 4) มาตรฐานโครงการ Clean Food Good Taste กระทรวงสาธารณสุข
- 5) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน กระทรวงอุตสาหกรรม
- 6) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (ภาคผนวก ข.)

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
3.3 มาตรฐานด้านการตลาดการท่องเที่ยว			
1) สนับสนุนหรือจัดให้มีการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยว			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยวระยะสั้น 1 ปี	x		ระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ช่องทางการขาย การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ ใ้ได้อย่างชัดเจน โดยกำหนดเป็นแผนระยะสั้น 1 ปี
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีการกำหนดแผนการตลาดท่องเที่ยวระยะยาว 3 - 5 ปี		x	ระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ช่องทางการขาย การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ ใ้ได้อย่างชัดเจน โดยกำหนดเป็นแผนระยะยาว 3 - 5 ปี
2) สนับสนุนหรือจัดให้มีการสร้างเส้นทางหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวภายในพื้นที่โดยเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจเข้าด้วยกัน	x		มีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว โดยการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจภายในพื้นที่เข้าด้วยกัน หรืออาจกำหนดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวโดยใช้จุดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น ๆ		x	มีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว โดยการเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นนอกพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยใช้จุดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยวในและนอกพื้นที่ที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน

ตาราง 3.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ต่อ)

มาตรฐานและตัวชี้วัด	ระดับของตัวชี้วัด		คำอธิบายตัวชี้วัด
	ขั้นพื้นฐาน	ขั้นพัฒนา	
3) สนับสนุนหรือจัดให้มีการ โฆษณาไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยว			
(1) สนับสนุนหรือจัดให้มีการ จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบ ต่าง ๆ เพื่อแนะนำสถานที่ ท่องเที่ยวในท้องถิ่น	X	(1)	มีการจัดทำระบบการโฆษณา ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไปยัง กลุ่มเป้าหมาย โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น แผ่นพับ นิตยสาร จุลสาร จดหมายตรง เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้ นักท่องเที่ยวรับรู้รับทราบ
(2) สนับสนุนหรือจัดให้มีการ เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวทาง วิทยุกระจายเสียง และ/หรือ วิทยุโทรทัศน์		X	มีการจัดทำระบบการโฆษณา ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไปยัง กลุ่มเป้าหมาย โดยผ่านสื่อเสียง ตามสาย วิทยุกระจายเสียง วิทยุชุมชน รายการโทรทัศน์ เพื่อประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวรับรู้ รับทราบ
(3) สนับสนุนหรือจัดให้มีการ จัดทำเว็บไซต์เพื่อแนะนำ สถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น		X	มีเว็บไซต์เพื่อแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ในท้องถิ่น ใช้รูปภาพประกอบ คำอธิบายแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ รวมทั้งข้อมูลที่สำคัญ น่าสนใจ และ การติดต่อสื่อสารที่นักท่องเที่ยว สามารถทำได้หากสนใจที่จะเดินทาง เข้ามาท่องเที่ยว
4) สนับสนุนหรือจัดให้มีการ เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม การขายกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน		X	มีการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการขาย กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น งานไทยเที่ยวไทย เป็นต้น

บทที่ 4

แนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยยึดหลักการของมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวในบทที่ 3 ที่มีมาตรฐานและตัวชี้วัดทั้ง 3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว และอาจพิจารณาจากระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยว ตามรายละเอียดในภาคผนวก ก. โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติให้ได้อย่างน้อยที่สุดตามตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน ส่วนตัวชี้วัดขั้นพัฒนาขึ้นอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะพิจารณาดำเนินการตามศักยภาพ ความจำเป็น และความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น ตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวหรือมอบหมายภารกิจด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับคณะกรรมการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทำงานเชิงบูรณาการในภารกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว

4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว ต่อเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็น

4.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรจุแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

4.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว

4.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว

4.7 คณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวติดตาม ประเมินผล และรายงานต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับรายละเอียดการดำเนินการและแนวทางการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว

เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพ และความพร้อมด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ดังนั้นการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกดำเนินการได้ตามความเหมาะสมของตนเอง กล่าวคือ

1) **รูปแบบที่ 1** ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมที่จะดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวให้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง เพื่อรับผิดชอบงานด้านการท่องเที่ยว ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวควรประกอบไปด้วยผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประธานกรรมการ
(2) ประธานสภาท้องถิ่น	กรรมการ
(3) รองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
(4) ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในพื้นที่	กรรมการ
(5) ผู้แทนศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการในจังหวัด	กรรมการ
(6) ผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจทางการท่องเที่ยวในพื้นที่	กรรมการ
(7) ผู้แทนสมาคม/ชมรมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่	กรรมการ
(8) นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่	กรรมการ
(9) ผู้นำชุมชน	กรรมการ
(10) ประชาชนในพื้นที่	กรรมการ
(11) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการและ เลขานุการ
(12) เจ้าพนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

2) **รูปแบบที่ 2** กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีความพร้อมหรือยังไม่มีศักยภาพด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว อาจมอบหมายภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้คณะกรรมการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งให้ทำงานเชิงบูรณาการในภารกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันรับผิดชอบภารกิจด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานเชิงบูรณาการในภารกิจด้านต่าง ๆ ควรประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประธานกรรมการ
(2) ประธานสภาท้องถิ่น	กรรมการ
(3) รองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
(4) ผู้นำชุมชน	กรรมการ
(5) ประชาชนในท้องถิ่น	กรรมการ
(6) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการและ เลขานุการ
(7) เจ้าพนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

3) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการทั้ง 2 รูปแบบที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งขึ้นให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) กำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศของจังหวัด และของพื้นที่
- (2) พิจารณาแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (3) รับทราบผลการดำเนินงานและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องการท่องเที่ยว
- (4) ติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยแผนแม่บทควรมีระยะเวลา 3 - 5 ปี โดยในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจดำเนินการได้ 3 แนวทาง ได้แก่

- (1) จัดจ้างสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (2) ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว หรือการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถจัดทำแผนฯ ได้เอง

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

ซึ่งทั้ง 3 แนวทาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกดำเนินการได้ตามความเหมาะสม โดยยึดหลักการของการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว นอกจากนี้หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการรับคำปรึกษาเพิ่มเติม สามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายชื่ออยู่ในภาคผนวก ง.

4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว ต่อเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็น

ภายหลังจากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเสร็จสิ้นแล้ว ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการจัดเวทีประชาคมรับฟังความคิดเห็นจากชาวบ้าน และเสนอผลการรับฟังความคิดเห็นต่อคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานในเชิงบูรณาการในภารกิจต่าง ๆ

4.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรจุแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

แผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ได้รับการเห็นชอบจากเวทีประชาคมและคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือคณะกรรมการบูรณาการแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรจุแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

4.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแผนแม่บทเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

- 1) พิจารณาคัดเลือกโครงการตามความสำคัญและจัดตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการ
- 2) ดำเนินการตามแผนงานและงบประมาณ

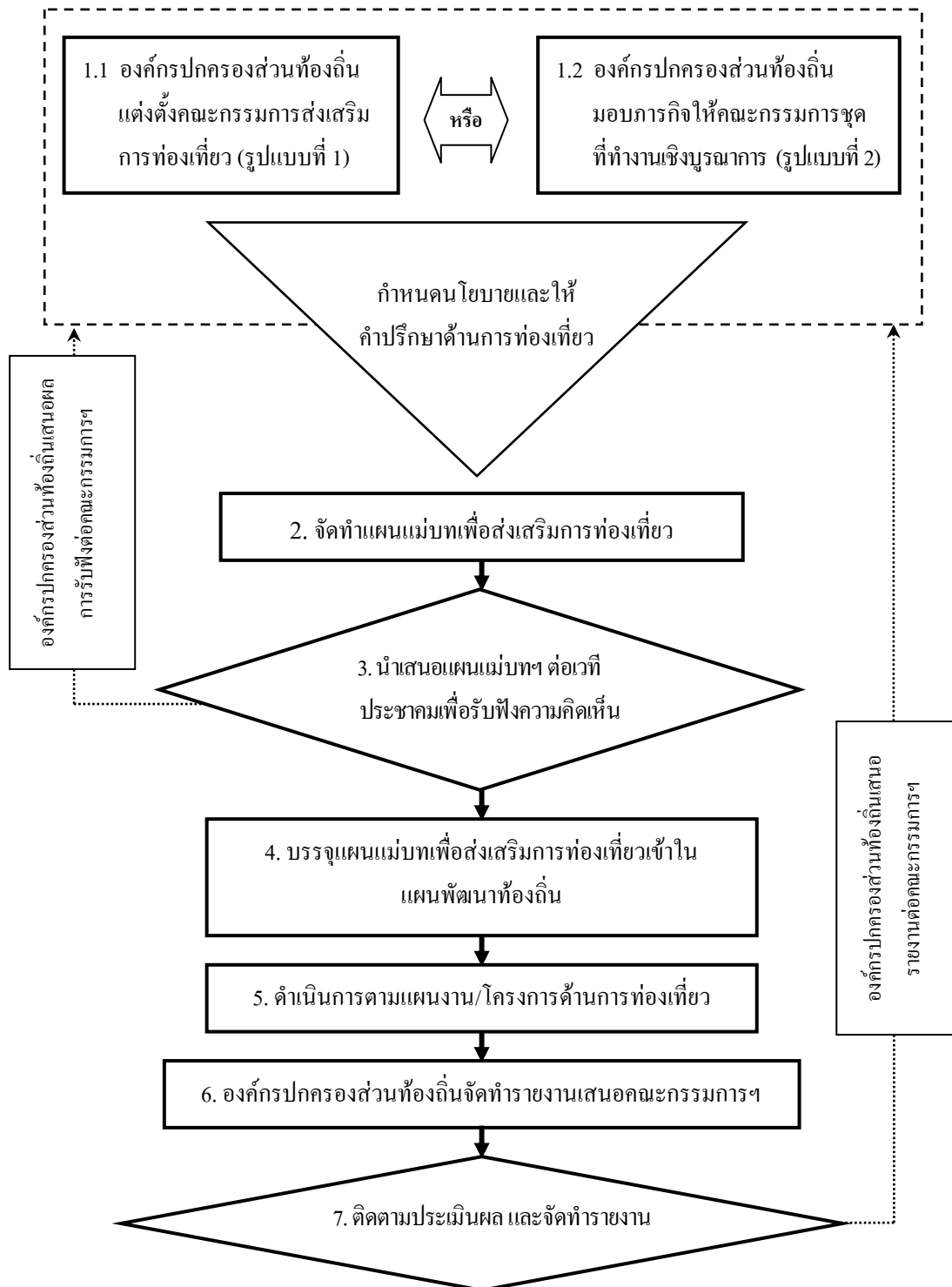
4.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมการ ท่องเที่ยว

ภายหลังจากดำเนินการตามแผนงาน/โครงการด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานต่าง ๆ จัดทำเป็นรายงานต่อคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว

4.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานต่อคณะกรรมการ ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือคณะกรรมการบูรณาการ

ภายหลังจากการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการติดตามผล และประเมินการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง และจัดทำเป็นรายงานเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือคณะกรรมการบูรณาการ เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงแผนแม่บทเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว

แผนภาพ 4.1 การปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

บทที่ 5

ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน

ในการกำหนดมาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยวและขั้นตอนปฏิบัติเพื่อการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว นั้น จะส่งผลดีต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวไทยเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติยังต้องอาศัยความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้วย เพราะการท่องเที่ยวเป็นกิจการที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้คนและชีวิตความเป็นอยู่อย่างแยกกันไม่ได้ ดังนั้นแนวทางที่จะพัฒนาและส่งเสริมเพื่อให้เกิดศักยภาพ ควรเป็นดังนี้

1) ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของการท่องเที่ยวบนฐานคิดที่ว่าชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว โดยการนำทรัพยากรในท้องถิ่น อาทิ ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และวิถีการผลิตชุมชนมาใช้เป็นต้นทุนหรือปัจจัยในการจัดการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม

2) ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรู้ ความสามารถ และบทบาทสำคัญในการดำเนินงาน ตั้งแต่การตัดสินใจวางแผนการดำเนินงาน การสรุปบทเรียนและมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนสู่คนรุ่นลูก รุ่นหลานและเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของธรรมชาติเป็นสำคัญ

3) การส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และเกิดการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นประชาชนในพื้นที่ต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันต้องได้รับการจัดสรรผลประโยชน์อย่างลงตัว โดยมีการประชุมหารือร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

4) ผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวต้องมีวิธีการในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ รู้จักการสงวนรักษาคุณภาพของทรัพยากร ลดการใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็น และการลดของเสีย เช่น ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล ฯลฯ

5) บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทำงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรม การประชุมสัมมนา และศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน

6) มีการแต่งตั้งและมอบหมายให้มีบุคคล คณะบุคคล หรือหน่วยงานเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

7) มีการจัดทำแผนแม่บท แผนปฏิบัติการและโครงการ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยต้องนำแผนงานและโครงการไปปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการประเมินผลและปรับปรุงแผนการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้แผนดังกล่าวต้องสอดคล้องและบูรณาการกับแผนพัฒนาด้านอื่น ๆ ด้วย

8) ต้องมีการประสานและขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการประสานแผนงานกับหน่วยงานต่างๆ อาทิ แผนพัฒนาของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด แผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้การส่งเสริมการทำงานในสถานที่เดียวกันมีศักยภาพเพิ่มขึ้น

9) มีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงานและโครงการ รวมถึงการเตรียมงบประมาณไว้ในเหตุการณ์ฉุกเฉินต่างๆ ตลอดจนมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและโปร่งใส

5.2 แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน (Community Tourism) ในอนาคต

เนื่องจากชุมชนมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมจำนวนมาก โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชนและภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีอยู่แล้ว หากนำมาใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน มีข้อเสนอ ดังนี้

1) การส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) หรือการท่องเที่ยวแบบที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทที่ชุมชนสามารถรวมกลุ่มดำเนินการได้ โดยใช้คู่มือการดำเนินการตามมาตรฐานที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ประกาศใช้มาเป็นแนวทาง

2) การส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน โดยนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวแบบไม่ต้องพักและค้างคืน เพื่อชื่นชมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและซื้อสินค้าที่ระลึกของชุมชนนั้น การท่องเที่ยวแบบนี้จะช่วยทำให้ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากขึ้น

สำหรับการท่องเที่ยวแบบ Long Stay ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะในกลุ่มนักท่องเที่ยว ที่ต้องการการพักผ่อนแบบเป็นอิสระ ซึ่งในกรณีของการส่งเสริมการท่องเที่ยว Long Stay ควรเป็นลักษณะของการให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนสู่กลุ่มเป้าหมายโดยตรง

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2540). รายงานสรุปการดำเนินงานเพื่อกำหนดนโยบายการ ท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2543). โครงการศึกษาเพื่อจัดทำดัชนีวัดคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ไม่ระบุ). แผนปฏิบัติการการพัฒนาบริการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: บริษัท คอร์ แพลนนิ่ง แอนด์ ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด.
- กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ไม่ระบุ). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร.
- กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2540). คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทางด้านกายภาพ. เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว เล่มที่ 10. กรุงเทพมหานคร.
- กองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2545). เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2545. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็ท เซเทรา จำกัด.
- กอบแก้ว ชัยเดชสุริยะ. (2546). การจัดการทางการตลาดด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมของบ้านทุ่งสูง จ.กระบี่. วิทยุวิทยุศาสตรมหาบัณฑิต(การจัดการทรัพยากร). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กุลวรา สุวรรณพิมล. (2541). การศึกษาความต้องการ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของ นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและบริเวณใกล้เคียง. คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2548). แผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนกลุ่มที่ 2 (สิงห์บุรี สระบุรี ลพบุรี ชัยนาท). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ฝึกอบรมและวิจัยเพื่อการพัฒนาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก

ณัฐชามณูย์ สุวิทย์พันธ์.(2545).การเปิดรับข่าวสารความรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย.กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์.(2527).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.กรุงเทพมหานคร:ศักดิ์โสภาคการพิมพ์.

นักรบ ระวังการณ์ และคณะ.(2546).รายงานการวิจัยการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต. มหาวิทยาลัยมหิดล.

นำชัย ทนุผล และคณะ.(2543).รายงานผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชนบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์.ในทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ บรรณาธิการ.(2527).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภาคการพิมพ์.

พระ พิพัฒน์ โยธะพงศ์.(2547).การจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษามูบ้านวัฒนธรรมผู้ไทยบ้านโคกโก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพรัตน์ เตชะรินทร์.ในทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ บรรณาธิการ. (2527).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภาคการพิมพ์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.(2533).การท่องเที่ยว.ตำรา-เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 30 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยงานนิเทศก์.กรุงเทพมหานคร.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.(2535).การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. ตำรา-เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 53 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยงานนิเทศก์.กรุงเทพมหานคร.

วินิจ วีรยางกูร.(2532).การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.(พิมพ์ครั้งที่1).กรุงเทพมหานคร.

ราไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2546).การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.เอกสารประกอบการบรรยาย อัดสำเนา.

- สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.(2543).การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.กรุงเทพมหานคร: แอลทีเพรส.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.(2540).การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ.กรุงเทพมหานคร.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.(2542).การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.กรุงเทพมหานคร.
- สุวรรณชัย ฤทธิรักษ์.(2546).แนวทางการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวไทย.กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.(2546).คู่มือการปฏิบัติงานด้านการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานคร.(2548).พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(2547).คู่มือการปฏิบัติงานการท่องเที่ยวและกีฬาสำหรับข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.(2543).โครงการศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)และสภาตำบล (สต.). กระทรวงมหาดไทย.กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(2549).คู่มือการพัฒนาและประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว.กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2549) มาตรฐานมัคคุเทศก์. กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างการจัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน กลุ่มที่ 2

แผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด

ภาคกลางตอนบน กลุ่มที่ 2

(สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี และชัยนาท)

โดยศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ จังหวัดสิงห์บุรี

ด้วยความร่วมมือทางวิชาการจากคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ความสำคัญในการจัดทำแผนแม่บท

ในแต่ละปีการท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราเข้าประเทศเป็นจำนวนมหาศาล ซึ่งถือเป็นรายได้อันดับหนึ่ง เมื่อเทียบกับรายได้จากสินค้าและบริการอื่นๆ รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีคูณขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค เมื่อมีการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ตามภูมิภาค ก่อให้เกิดการสร้างสรรคการพัฒนาภูมิภาคต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ อีกทั้งยังเป็นการสร้างงานใหม่ให้กับภูมิภาคเพื่อการสนับสนุนการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการนำเอาทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม โดยอยู่ในรูปของสินค้าและบริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว นับได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิตสามารถจำหน่ายได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับความเหมาะสม และความสามารถในการจำหน่าย และยังช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตเป็นวงจรหมุนเวียนภายในประเทศ ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพของประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นการลดปัญหาการว่างงาน ประชากรมีรายได้ส่งผลให้รัฐบาลสามารถเก็บภาษีอากรได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย

นอกจากนั้น การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ สันติภาพ ความเป็นมิตรไมตรี ความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือน การอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ รู้สึกหวงแหนและรักผืนแผ่นดินที่อยู่อาศัย และที่

สำคัญไปกว่านั้น การท่องเที่ยวช่วยให้ประชาชนในชนบทรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาประดิษฐ์ของใช้ในรูปแบบสินค้าและบริการพื้นเมืองเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

ในภูมิภาค ภาคกลางตอนบน โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัด สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี และชัยนาท นั้น เป็นเขตการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงในด้านของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งประกอบไปด้วย สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ธรรมชาติ วิถีชีวิต ฯลฯ ในด้านการบริการซึ่งมีความพร้อมในเรื่องการให้บริการ ทั้งที่พัก อาหาร บริการมัคคุเทศก์ ฯลฯ รวมถึงด้านการตลาด ซึ่งปัจจุบันผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวได้จัดรายการนำเที่ยว เพื่อเป็นทางเลือกให้กับลูกค้าอย่างหลากหลาย คาดว่าน่าจะเป็นอีกภูมิภาคหนึ่งซึ่งจะมีการขยายตัวทางการท่องเที่ยวต่อไป

สำหรับในด้านของสภาพพื้นที่ ทั้ง 4 จังหวัดมีอาณาเขตติดต่อกันกว้างขวาง มีถนนเชื่อมต่อกัน ทำให้การเดินทางโดยรถยนต์ได้รับความสะดวกสบาย การเดินทางทางน้ำก็สามารถใช้แม่น้ำสายหลักในการสัญจรไปมา รวมถึงคลองต่างๆ ที่สามารถจัดท่องเที่ยวเชิงเกษตร วัฒนธรรม และวิถีชีวิตได้ดี การเดินทางจากกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางรวมของการท่องเที่ยวของประเทศไทย ถือว่าสะดวกสบาย เพราะมีระยะทางประมาณ 100-300 กม. เท่านั้น ทำให้ทั้ง 4 จังหวัด เป็นพื้นที่ที่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาจะพบว่าภูมิภาคภาคกลางตอนบน (สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี และชัยนาท) มีความพร้อมในด้านการท่องเที่ยวอยู่มาก ทำให้มีความจำเป็นในการจัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มภาคกลางตอนบนขึ้น เพื่อให้เห็นถึงโอกาส ปัญหา อุปสรรค จุดอ่อน จุดแข็ง และแนวทางในการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้ทั้งระดับชุมชนเอง และต่อภาพรวมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคภาคกลางตอนบน (พื้นที่โครงการได้แก่ จังหวัดสระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี และชัยนาท) โดยการแบ่งหมวดหมู่ดังนี้

- 1.1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของพื้นที่
  - ก. สภาพกายภาพของพื้นที่
  - ข. สภาพเศรษฐกิจของพื้นที่

- ค. ลักษณะประชากร
  - ง. สภาพสังคม
- 1.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยว
- ก. ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านธรรมชาติ
  - ข. ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ / ศาสนา
  - ค. ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม / กิจกรรม
  - ง. งานประเพณี กีฬา การละเล่นสำคัญ เอกลักษณ์ของท้องถิ่น
  - จ. ทัศนกรรม สินค้าที่ระลึก
- 1.3 ตลาดการท่องเที่ยว
- ก. จำนวนและที่มาของนักท่องเที่ยว
  - ข. แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจ
  - ค. การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว
  - ง. โครงสร้างนักท่องเที่ยว
  - จ. การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว
- 1.4 ความพร้อมด้านการท่องเที่ยว
- ก. เส้นทาง และโครงข่ายการคมนาคม
  - ข. โครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน
  - ค. ความพร้อมของเมือง เช่น จำนวนร้านค้า สถานบริการ ร้านอาหาร
  - ง. ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว
2. วิเคราะห์สภาพการณ์ของภูมิภาค เพื่อการจัดการท่องเที่ยว
3. กำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการในการพัฒนาการท่องเที่ยว
4. เพื่อเป็นข้อมูลเสนอแนะการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะจุดเด่นที่มีศักยภาพในระดับนานาชาติ ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. จัดทำรายละเอียดของแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน
6. จัดทำรายการนำเที่ยวของกลุ่มจังหวัดใกล้เคียง และเส้นทางนำเที่ยวหลักที่ผ่านหรือใกล้เคียงกับจังหวัดพื้นที่โครงการ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยว

กรอบและขั้นตอนในการดำเนินการ

1. ขอบเขตของการดำเนินงาน

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ซึ่งประกอบด้วย

- การเชื่อมโยงสถานการณ์การท่องเที่ยวของโลก ประเทศไทยและพื้นที่เป้าหมาย 4 จังหวัด

- ศึกษาสถิตินักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของพื้นที่เป้าหมาย 4 จังหวัด ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และการคาดการณ์ในอนาคต

- วิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในพื้นที่ 4 จังหวัดในอดีต ทั้งความต้องการในการไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว ความต้องการในการรับบริการและพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยว

- ศึกษาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวในประเด็นศักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยว สภาพปัญหาของแหล่งท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว การกระจายของทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นต้น

- ศึกษาและวิเคราะห์การตลาดท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการ ในประเด็นจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว ตลอดจนการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว

- ศึกษาและวิเคราะห์ความพร้อมในการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่โครงการในประเด็นมาตรฐานการบริการ ความปลอดภัย ที่พัก ร้านอาหาร การเดินทาง บริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ ของที่ระลึก และเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2 การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม และปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของ 4 จังหวัด เป้าหมายในประเด็นความพร้อมของแหล่ง และกิจกรรมการท่องเที่ยว การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก การตลาดและปัญหาอุปสรรค ตลอดจนรับทราบข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมและพัฒนา

1.3 เปรียบเทียบศักยภาพของกลุ่มจังหวัดกับกลุ่มจังหวัดใกล้เคียง ที่มีศักยภาพเทียบเคียงกันเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในเชิงการแข่งขัน

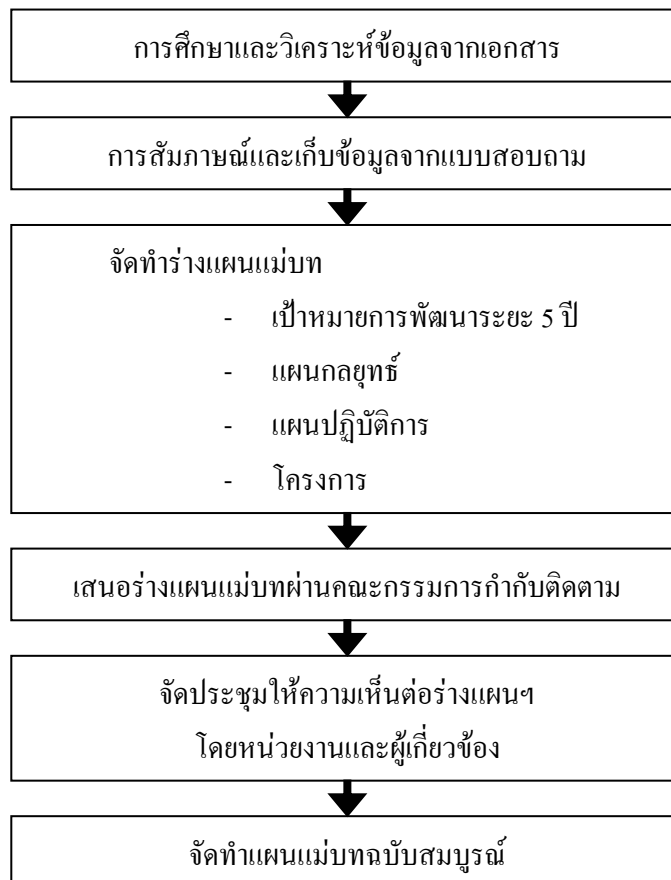
1.4 จัดทำร่างแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนกลุ่มที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมาย แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการและโครงการ โดยโครงการดังกล่าวจะมีรายละเอียดที่ระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินการ งบประมาณ ระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ และการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ โดยเป็นแผนรายจังหวัด และแผนบูรณาการนำเสนอต่อคณะกรรมการกำกับติดตาม

1.5 นำร่างแผนที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากคณะกรรมการกำกับติดตามมาเสนอเข้าที่ประชุมหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็น แล้วจึงปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำร่างแผนที่ผ่านการพิจารณารับฟังความคิดเห็นจากที่ประชุม เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด 4 จังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่วมกัน

1.7 จัดทำแผนแม่บทฉบับสมบูรณ์

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงาน

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญต่อการจัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน โดยการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อาทิเช่น

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สภาหอการค้าไทย
- หอการค้า 4 จังหวัดที่ทำการศึกษา

ฯลฯ

2. จัดทำร่างแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน กลุ่มที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมาย แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการและโครงการ โดยโครงการดังกล่าวจะมีรายละเอียดที่ระบุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินการ งบประมาณ ระยะเวลา ดำเนินการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ และการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ โดยเป็นแผนรายจังหวัด และแผนบูรณาการนำเสนอต่อคณะกรรมการกำกับติดตาม

3. นำร่างแผนที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากคณะกรรมการกำกับติดตาม มาจัดประชุมหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องของแต่ละจังหวัด เป็นระยะเวลา 1 วัน เพื่อรับฟังความคิดเห็น และปรับปรุงแก้ไข ซึ่งหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่

ภาคราชการ

- ผู้แทนกระทรวง ทบวง และกรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ผู้แทน อบจ./อบต. ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง
- ผู้แทนฝ่ายศาสนา

ภาคเอกชน

- ผู้แทนผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม และการท่องเที่ยว
- ผู้แทนหอการค้าจังหวัดที่เกี่ยวข้อง

4. นำร่างแผนที่ผ่านการพิจารณารับฟังความคิดเห็นจากที่ประชุม เสนอต่อผู้ว่าราชการ-
จังหวัด 4 จังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่วมกัน

5. จัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ฉบับ
สมบูรณ์

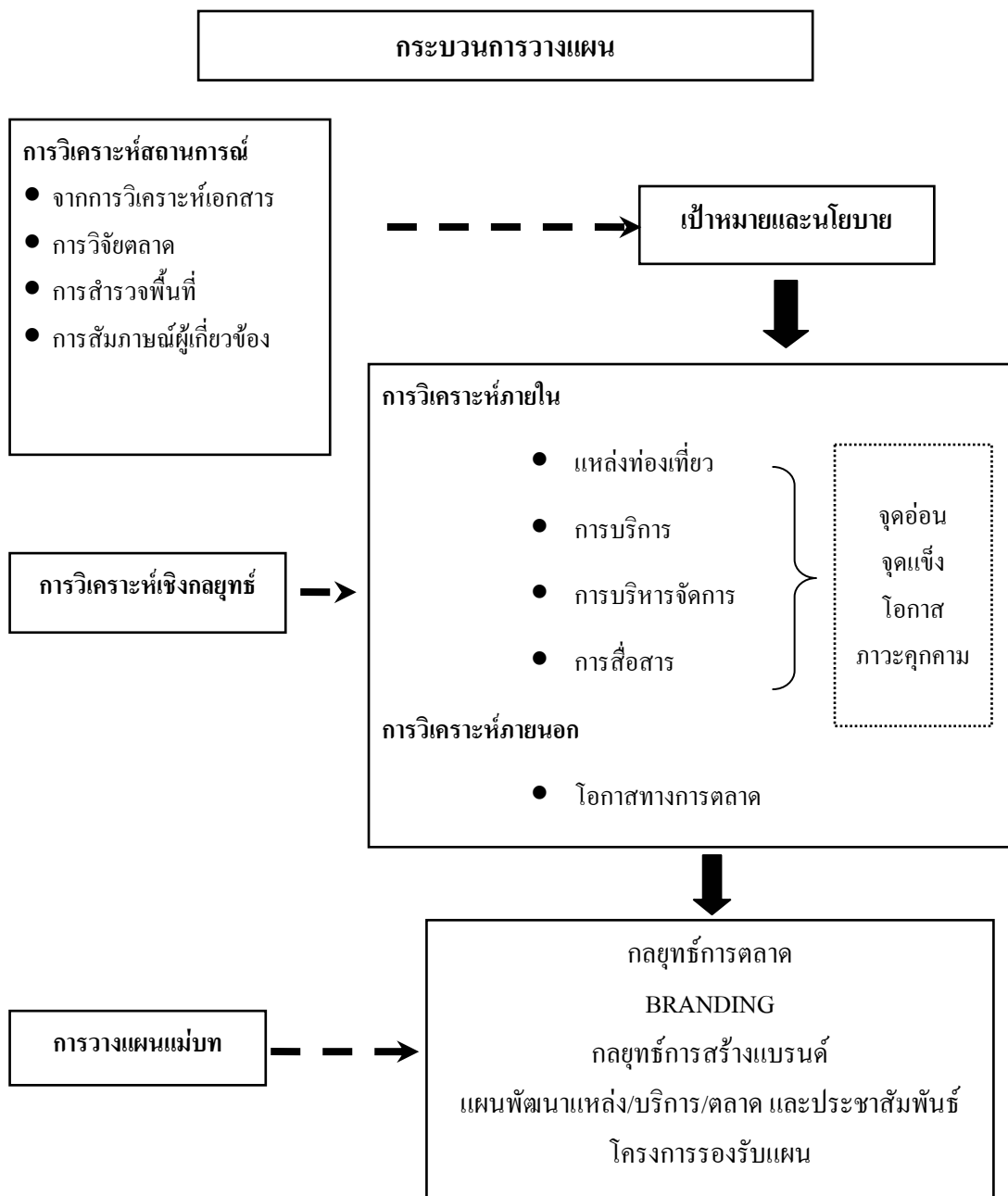
ระยะเวลาดำเนินงาน : ระยะเวลา 112 วัน

กิจกรรม	มี.ย.47	ก.ค.47	ส.ค.47	ก.ย.47
1. การศึกษาทบทวนข้อมูล - การศึกษาการตลาดท่องเที่ยว - การศึกษาทรัพยากรท่องเที่ยว - การศึกษาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว - ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว - ชีตจำกัดการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว	↔			
2. วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ การส่งเสริม และ พัฒนาการท่องเที่ยว - วิเคราะห์และประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ของกลุ่มจังหวัด - จัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาสินค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยว ระยะ 3 ปี		↔		
3. เสนอแนวทางการพัฒนา - จัดประชุมวิพากษ์ร่างแผนแม่บทด้านการพัฒนา การท่องเที่ยวแบบบูรณาการ และรับฟังความคิดเห็น			↔	
4. จัดทำเอกสารแผนแม่บทด้านการพัฒนาการ ท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ฉบับสมบูรณ์ พร้อมแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว				↔

ผลการดำเนินงาน

คณะทำงานได้กำหนดกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว
ดังแสดงในภาพ ดังนี้

จากแผนภาพแสดงให้เห็นว่า คณะทำงานเริ่มต้นการทำงานจากการศึกษา สํารวจ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลโดยวิเคราะห์เอกสาร วิจัยตลาด สํารวจพื้นที่ และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดแสดงพอสังเขปคือ

- การศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
  - สถานการณ์การท่องเที่ยวของโลก
  - สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย
  - สถานการณ์การท่องเที่ยวของพื้นที่โครงการ
  - แผนงานการพัฒนาระดับนานาชาติ
  - แผนงานการพัฒนาระดับประเทศ
  - แผนงานการพัฒนาระดับภาค
  - แผนพัฒนาระดับจังหวัด
  - ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน กลุ่มที่ 2
  - การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดพื้นที่โครงการ

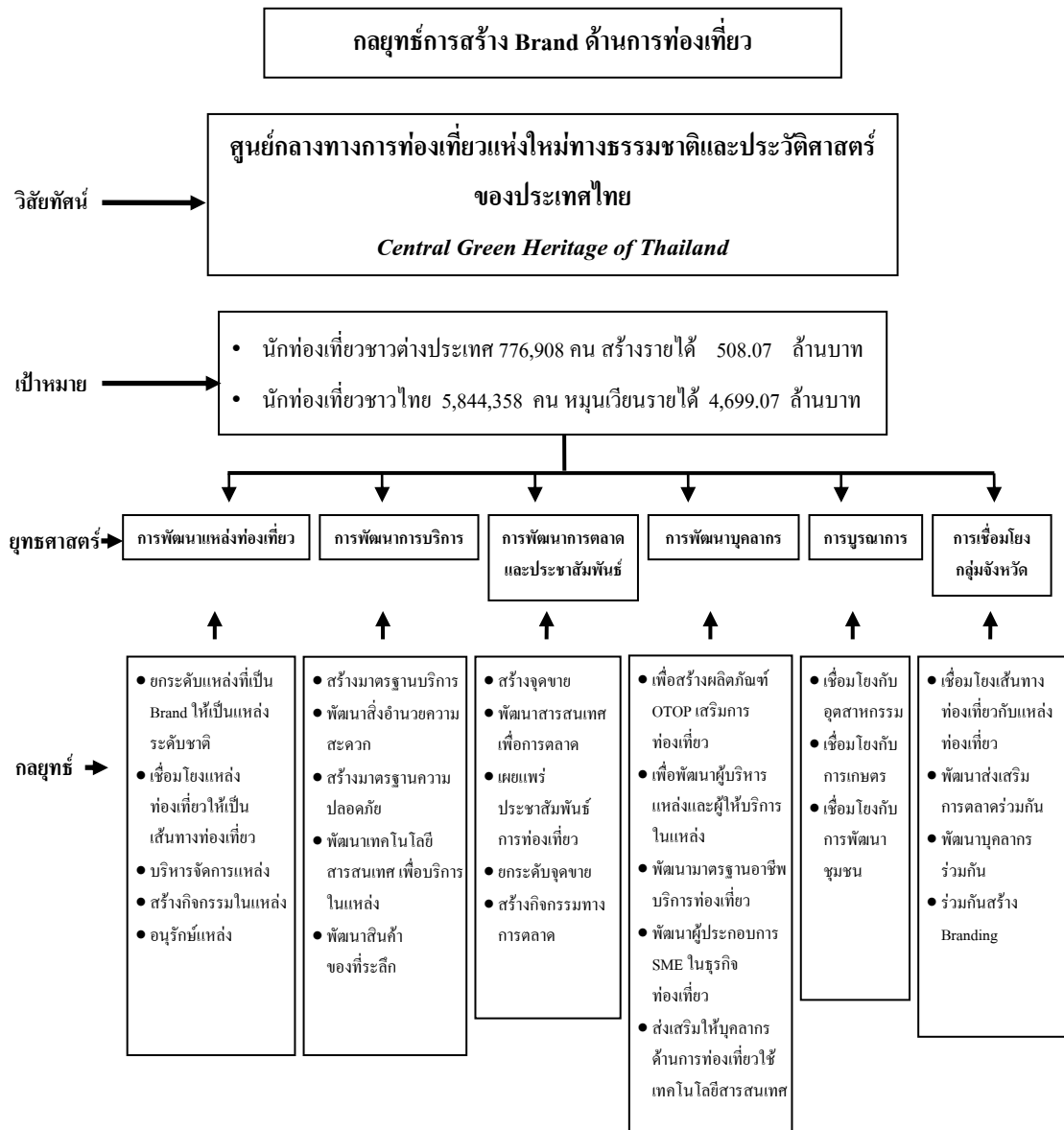
นอกจากนี้คณะทำงานได้กำหนดให้ใช้กลยุทธ์การสร้างแบรนด์ทางการท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์หลักในการที่จะสร้างการรับรู้ให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัด จึงศึกษาแนวคิดเพิ่มเติม ได้แก่

- แนวคิดการสร้าง Marketing Place
- แนวคิด Man-Made Destination
- แนวคิดเรื่องการพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยว
- แนวคิดเรื่องการพัฒนา Brand ทางการท่องเที่ยว
- การสร้าง Branding
- กรณีศึกษา Branding Thailand

- การวิจัยตลาด คณะทำงานได้ดำเนินการวิจัยตลาดใน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) สถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบันของจังหวัดพื้นที่โครงการ และ (2) พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ในพื้นที่โครงการ

- การสำรวจพื้นที่ คณะทำงานได้ลงสำรวจพื้นที่โครงการเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดพื้นที่โครงการ
  - การสัมภาษณ์ คณะทำงานได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง 4 จังหวัด ตลอดจนจัดประชุมเชิงปฏิบัติการผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวทั้งในและนอกพื้นที่
- ภายหลังจากการวิเคราะห์สถานการณ์แล้ว ก็จะกำหนดเป้าหมายและนโยบายของการทำแผน จากนั้นก็จะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ โดยใช้การวิเคราะห์ภายในด้วยหลักการของ SWOT ในประเด็นแหล่งท่องเที่ยว การบริการ การบริหารจัดการและการสื่อสาร และวิเคราะห์ภายนอก โดยมุ่งประเด็นไปที่โอกาสทางการตลาด แล้วจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดทำแผนแม่บท ซึ่งประกอบด้วย กลยุทธ์ทางการตลาด กลยุทธ์การสร้างแบรนด์ แผนพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยว บริการทางการท่องเที่ยว การตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว รวมถึงการกำหนดโครงการรองรับแผน ซึ่งตัวอย่างของแผนและโครงการมีดังนี้

เป้าหมาย แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการและโครงการ

เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และนโยบาย

เป้าหมาย

1. สร้างรายได้ให้กับประชาชนในกลุ่มจังหวัด เพิ่มขึ้นปีละ 6%
2. จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพิ่มขึ้น ปีละ 6%
3. พัฒนาศักยภาพและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว และขยายโอกาสด้านการตลาดท่องเที่ยว
2. ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการผลิต และการจำหน่ายสินค้า OTOP
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว
4. พัฒนาบุคลากร และกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว

นโยบาย

1. สร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตในกลุ่มจังหวัด
2. สร้างรายได้ให้กับชุมชน ในแหล่งท่องเที่ยว
3. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ
4. รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
5. เสริมสร้าง และพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง

แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์ และแผนกลยุทธ์

ตาราง ยุทธศาสตร์ และแผนกลยุทธ์

ยุทธศาสตร์	แผนกลยุทธ์
1. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	<ol style="list-style-type: none"> 1. การยกระดับแหล่งที่เป็น Brand ให้เป็นแหล่งระดับชาติ 2. การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยว 3. การบริหารจัดการแหล่ง 4. การสร้างกิจกรรมในแหล่ง 5. การอนุรักษ์แหล่ง
2. การพัฒนาการบริการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างมาตรฐานบริการ 2. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก 3. การสร้างมาตรฐานความปลอดภัย 4. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบริการในแหล่ง 5. การพัฒนาสินค้าของที่ระลึก
3. การพัฒนาการตลาด และประชาสัมพันธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างจุดขาย (Branding) 2. การพัฒนาสารสนเทศ เพื่อการตลาด 3. การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว 4. การยกระดับจุดขาย 5. การสร้างกิจกรรมทางการตลาด

ตาราง ยุทธศาสตร์ และแผนกลยุทธ์ (ต่อ)

ยุทธศาสตร์	แผนกลยุทธ์
4. การพัฒนาบุคลากร	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาบุคลากรด้าน การสร้างผลิตภัณฑ์ OTOP เสริมการท่องเที่ยว 2. พัฒนาผู้บริหารแหล่ง ผู้ให้บริการในแหล่ง 3. การพัฒนามาตรฐานอาชีพบริการท่องเที่ยว 4. การพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในธุรกิจท่องเที่ยว 5. ส่งเสริมให้บุคลากรด้านการท่องเที่ยวใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. การบูรณาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับอุตสาหกรรม 2. การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการเกษตร 3. การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชน
6. การเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยว 2. พัฒนาส่งเสริมการตลาดร่วมกัน 3. พัฒนาศูนย์บริการร่วมกัน 4. ร่วมกันสร้าง Branding

1. โครงการรองรับแผนกลยุทธ์ของจังหวัดสิงห์บุรี

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
การพัฒนาแหล่ง- ท่องเที่ยว	ยกระดับแหล่งที่เป็น Brand ให้เป็นแหล่งระดับชาติ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสร้างค่ายบางระจันจำลอง โครงการเมืองคู่ทางการท่องเที่ยว (บางระจัน/อละไม) โครงการจัดสร้างโรงเรียนสอนศิลปะการต่อสู้ โครงการพัฒนาพิพิธภัณฑ์บางระจัน
	เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำเส้นทางเชื่อมโยงอุทยานประวัติศาสตร์บางระจัน-วัดพระนอนจักรสีห์-วัดพิบูลทอง โครงการทำเส้นทางเชื่อมโยงอุทยานฯ บางระจันกับวัดโพธิ์เก้าต้น
	สร้างกิจกรรมในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการการแสดงการสู้รบแบบโบราณสู่ระบบการท่องเที่ยวสากล
	บริหารจัดการแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการ Brand ประจำจังหวัด
	อนุรักษ์แหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำแผนอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสิงห์บุรีอย่างยั่งยืน โครงการอนุรักษ์แม่น้ำน้อย โครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่ายางนา อ.บางระจัน โครงการรณรงค์ให้ประชาชนปลูกบัวเป็นพืชเศรษฐกิจ โครงการบ้านเกิดคึกฤทธิ์

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
การพัฒนาการบริการ	สร้างมาตรฐานบริการ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมร้านอาหารเข้าสู่มาตรฐาน โครงการส่งเสริมโรงแรมที่พักเข้าสู่มาตรฐาน
	พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสำรวจและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว โครงการจัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายแสดง Brand บางระจัน โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายบอกระยะทางและลักษณะเส้นทาง
	สร้างมาตรฐานความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเสริมสร้างความปลอดภัยต่อร่างกายชีวิต และทรัพย์สินให้กับนักท่องเที่ยว
	พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบริการในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยว จังหวัดสิงห์บุรีในรูปแบบ website “ท่องเที่ยวเมืองสิงห์ ถิ่นบางระจัน”
	พัฒนาสินค้าของที่ระลึก	<ul style="list-style-type: none"> โครงการของที่ระลึกเอกลักษณ์เมืองสิงห์
การพัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์	สร้างจุดขายและยกระดับจุดขาย	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเมืองคู่ทางการท่องเที่ยว (บางระจัน/อลาโม)
	พัฒนาสารสนเทศเพื่อการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยว จังหวัดสิงห์บุรีในรูปแบบ website “ท่องเที่ยวเมืองสิงห์ ถิ่นบางระจัน”

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	<p>เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว</p>	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการจัดทำแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว • โครงการเที่ยวสิงห์ไปได้ทุกเดือน • โครงการเชิญชวนสื่อมวลชน นักเขียนและผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเยือนจังหวัดสิงห์บุรี • โครงการส่งเสริมสำนักเรือกษัตริย์สำหรับเยาวชน
	<p>สร้างกิจกรรมทางการตลาด</p>	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการร่วมงานส่งเสริมการขายร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน • โครงการจัดกิจกรรม Road Show “ท่องเที่ยวเมืองสิงห์ ถิ่นวีรชนคนกล้า บางระจัน” • โครงการพ้อคร้วหัวป่าสู่ครัวโลก
<p>การพัฒนาบุคลากร</p>	<p>เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ OTOP เสริมการท่องเที่ยว</p>	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์ OTOP เสริมการท่องเที่ยว
	<p>เพื่อพัฒนาผู้บริหารแหล่ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับ อบต. • โครงการถวายความรู้แด่พระสงฆ์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด • โครงการเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว • โครงการสัมมนาประจำปีเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสิงห์บุรี

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	เพื่อพัฒนาผู้ให้บริการ ในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมบุคลากรร้านอาหาร โรงแรมที่พัก ผู้ให้บริการที่เป็นเลิศ โครงการอบรมบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำเที่ยว ท้องถิ่น โครงการทัศนศึกษาและดูงานการพัฒนาและ การให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ
	พัฒนาผู้ประกอบการ SME ในธุรกิจท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการ SME
	ส่งเสริมให้บุคลากรด้าน การท่องเที่ยวใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
การบูรณาการ	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ อุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาย่านอุตสาหกรรมเป็นแหล่ง ท่องเที่ยว
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ การเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมและจำหน่ายสินค้าทาง การเกษตรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสร้างบทเรียนวิชาจังหวัดของเรา ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ การพัฒนาชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay
การเชื่อมโยงกลุ่ม จังหวัด	เชื่อมโยงเส้นทาง ท่องเที่ยวกับ แหล่งท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง 4 จังหวัด โครงการจัดทำป้ายบอกเส้นทาง แหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	<p>พัฒนาบุคลากรร่วมกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการจัดทำป้ายแผนที่เชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัด (ติดตั้งในแหล่ง) • โครงการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น • โครงการอบรมผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว • โครงการสัมมนาภาครัฐ-เอกชนด้านการท่องเที่ยว • โครงการศึกษาโครงสร้างทางการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน
	<p>พัฒนาส่งเสริมการตลาดร่วมกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการมหกรรมท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการปฏิทินท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการทัศนศึกษาเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนด • โครงการ Road Show ในพื้นที่เป้าหมาย • โครงการร่วมงานส่งเสริมการขาย • โครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง • โครงการโฆษณาผ่านสื่อทุกแขนง • โครงการวิจัยติดตามและประเมินผลการท่องเที่ยวตามเส้นทางเชื่อมโยง • โครงการผลิต VCD/DVD ท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการส่งเสริมการขายในต่างประเทศ

2. โครงการรองรับแผนกลยุทธ์ของจังหวัดสระบุรี

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	ยกระดับแหล่งที่เป็น Brand ให้เป็นแหล่งระดับชาติ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสร้างมาตรฐาน Heppiness Your Second Home โครงการคัดเลือก 1 อำเภอ 1 แหล่งท่องเที่ยว (Heppiness Your Second Home) โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยว Heppiness Your Second Home
	เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงเมืองแหล่งท่องเที่ยว Heppiness Your Second Home
	การบริหารจัดการแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการ Brand ประจำจังหวัด
	สร้างกิจกรรมในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการ “Second home Day”
	อนุรักษ์แหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำแผนอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีอย่างยั่งยืน
การพัฒนาการบริการ	สร้างมาตรฐานบริการ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมร้านอาหารเข้าสู่มาตรฐาน โครงการส่งเสริมโรงแรมที่พักเข้าสู่มาตรฐาน
	พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสำรวจและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว โครงการจัดสร้างศูนย์ให้บริการนักท่องเที่ยว

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
		<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว Long Stay โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายแสดง Brand “Saraburi Your second home” โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายบอกระยะทางและลักษณะเส้นทาง โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ Farm Stay
	สร้างมาตรฐานความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเสริมสร้างความปลอดภัยต่อร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ให้กับนักท่องเที่ยว
	พัฒนาสินค้าของที่ระลึก	<ul style="list-style-type: none"> โครงการของที่ระลึก Saraburi Your Second Home
การพัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์	สร้างจุดขายและยกระดับจุดขาย	<ul style="list-style-type: none"> โครงการมอบตราสัญลักษณ์ Happiness Your Second Home ให้แก่แหล่งท่องเที่ยวและบริการทางการท่องเที่ยว
	พัฒนาสารสนเทศเพื่อการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีในรูปแบบ website “Saraburi Your Second Home”
	เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเชิญชวนสื่อมวลชน นักเขียนและผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเยือนจังหวัดสระบุรี โครงการ “เที่ยวสระบุรี บ้านที่สองของคุณ”

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
		<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำแผนพับเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
	<p>สร้างกิจกรรมทางการตลาด</p>	<ul style="list-style-type: none"> โครงการร่วมงานส่งเสริมการขายร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โครงการจัดกิจกรรม Road Show “Saraburi Your Second Home” โครงการจัดทำ Package การท่องเที่ยว Long Stay
<p>การพัฒนาบุคลากร</p>	<p>เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ OTOP เสริมการท่องเที่ยว</p>	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์ OTOP เสริมการท่องเที่ยว
	<p>เพื่อพัฒนาผู้บริหารแหล่ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับ อบต. โครงการถ่ายทอดความรู้แก่พระสงฆ์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด โครงการเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว โครงการสัมมนาประจำปีเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี โครงการสัมมนาผู้เกี่ยวข้องกับ Long Stay เพื่อเตรียมความพร้อม

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	เพื่อพัฒนาผู้ให้บริการ ในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมบุคลากรร้านอาหาร โรงแรม ที่พัก ผู้ให้บริการที่เป็นเลิศ โครงการจัดฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ Long Stay โครงการอบรมบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำเที่ยว ท้องถิ่น โครงการทัศนศึกษาและดูงานการพัฒนา และการบริการภายในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ
	พัฒนาผู้ประกอบการ SME ในธุรกิจท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการ SME
	ส่งเสริมให้บุคลากรด้าน การท่องเที่ยวใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมบุคลากรด้านการ ท่องเที่ยวให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
การบูรณาการ	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ อุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาย่านอุตสาหกรรมเป็น แหล่งท่องเที่ยว
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ การเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมและจำหน่ายสินค้าทาง การเกษตรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสร้างบทเรียนวิชา จังหวัดของเรา บรรจุในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ การพัฒนาชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
การเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด	เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง 4 จังหวัด • โครงการจัดทำป้ายบอกเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง • โครงการจัดทำป้ายแผนที่เชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัด (ติดตั้งในแหล่ง)
	พัฒนาบุคลากรร่วมกัน	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น • โครงการอบรมผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว • โครงการสัมมนาภาครัฐ-เอกชนด้านการท่องเที่ยว • โครงการศึกษาโครงสร้างทางการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน
	พัฒนาส่งเสริมการตลาดร่วมกัน	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการมหกรรมท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการปฏิทินท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการทัศนศึกษาเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนด • โครงการ Road Show ในพื้นที่เป้าหมาย • โครงการร่วมงานส่งเสริมการขาย • โครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง • โครงการโฆษณาผ่านสื่อทุกแขนง • โครงการวิจัยติดตามและประเมินผลการท่องเที่ยวตามเส้นทางเชื่อมโยง • โครงการผลิต VCD/DVD ท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการส่งเสริมการขายในต่างประเทศ

3. โครงการรองรับแผนกลยุทธ์ของจังหวัดลพบุรี

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	ยกระดับแหล่งที่เป็น Brand ให้เป็นแหล่งระดับชาติ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการวันสถาปนาความสัมพันธ์ ไทย-ฝรั่งเศสครั้งแรกแห่งแผ่นดินสยาม
	เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการทำเส้นทางเชื่อมโยงพระราชวังนารายณ์-พระปรางค์สามยอด-อ่างซับเหล็ก-เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์
	บริหารจัดการแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการ Brand ประจำจังหวัด
	สร้างกิจกรรมในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการติดตั้งอุปกรณ์สื่อความหมายอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตพระปรางค์สามยอด โครงการติดตั้งอุปกรณ์สื่อความหมายอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตพระราชวังนารายณ์ โครงการจัดแสดงนาฏศิลป์ไทยในวังนารายณ์ สู่ระบบการท่องเที่ยวสากล โครงการแต่งไทยขายของในเขตพระราชวังนารายณ์ โครงการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเมืองละโว้ โครงการพัฒนาพระปรางค์สามยอดเป็นจุดถ่ายภาพ (Land Mark)

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	อนุรักษ์แหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการจัดทำแผนอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดลพบุรีอย่างยั่งยืน • โครงการจัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ • โครงการจัดทำแผนแม่บทด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวทุ่งทานตะวัน • โครงการการศึกษาวิจัยผลกระทบด้านการท่องเที่ยวของทุ่งทานตะวัน
การพัฒนาการบริการ	สร้างมาตรฐานบริการ	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการส่งเสริมร้านอาหารเข้าสู่มาตรฐาน • โครงการส่งเสริมโรงแรมที่พักสู่มาตรฐาน
	พัฒนาสิ่งแวดล้อมสะอาด	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการสำรวจและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมสะอาดพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว • โครงการจัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว • โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายแสดง Brand ละโว้ธานี • โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายบอกระยะทาง และลักษณะเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้ศิลปะสมัยละโว้
	สร้างมาตรฐานความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการเสริมสร้างความปลอดภัยต่อร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ให้กับนักท่องเที่ยว

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบริการในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาโปรแกรมสื่อความหมายอิเล็กทรอนิกส์ 5 ภาษา
	พัฒนาสินค้าของที่ระลึก	<ul style="list-style-type: none"> โครงการของที่ระลึกเอกลักษณ์เมืองละโว้
การพัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์	พัฒนาสารสนเทศเพื่อการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดลพบุรีในรูปแบบ website
	เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำแผนที่โบราณสถานยุคละโว้ โครงการจัดมหกรรมแสง สี เสียง ละโว้ธานี โครงการ ลพบุรี มีดีทุกเดือน โครงการเชิญชวนสื่อมวลชน นักเขียน และผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเยือนจังหวัดลพบุรี
	สร้างกิจกรรมทางการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> โครงการร่วมงานส่งเสริมการขายร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โครงการ Road Show “ละโว้ธานี กลิ่นไอวัฒนธรรมลพบุรี”
การพัฒนาบุคลากร	เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ OTOP เสริมการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์ OTOP เสริมการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	เพื่อพัฒนาผู้บริหารแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับ อบต. • โครงการถ่ายทอดความรู้แก่พระสงฆ์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด • โครงการเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว • โครงการสัมมนาประจำปีเพื่อส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวของจังหวัดลพบุรี • โครงการสัมมนา เรื่อง การจัดการท่องเที่ยวในละโว้ธานี
	เพื่อพัฒนาผู้ให้บริการในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการฝึกอบรมบุคลากรร้านอาหาร โรงแรมที่พัก ผู้ให้บริการที่เป็นเลิศ • โครงการอบรมบุคลากรเพื่อเป็นผู้นำเที่ยวท้องถิ่น • โครงการทัศนศึกษาและดูงานการพัฒนาและการให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ
	พัฒนาผู้ประกอบการ SME ในธุรกิจท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการ SME
	ส่งเสริมให้บุคลากรด้านการท่องเที่ยวใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
การบูรณาการ	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับอุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาย่านอุตสาหกรรมเป็นแหล่งท่องเที่ยว
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมและจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสร้างบทเรียนวิชาจังหวัดของเราในการศึกษาขั้นพื้นฐาน
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับการพัฒนาชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay
การเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด	เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง 4 จังหวัด โครงการจัดทำป้ายบอกเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง โครงการจัดทำป้ายแผนที่เชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัด (ติดตั้งในแหล่ง)
	พัฒนาบุคลากรร่วมกัน	<ul style="list-style-type: none"> โครงการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น โครงการอบรมผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว โครงการสัมมนาภาครัฐ-เอกชนด้านการท่องเที่ยว โครงการศึกษาโครงสร้างทางการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	พัฒนาส่งเสริมการตลาดร่วมกัน	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการมหกรรมท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการปฏิทินท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการทัศนศึกษาเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนด • โครงการ Road Show ในพื้นที่เป้าหมาย • โครงการร่วมงานส่งเสริมการขาย • โครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง • โครงการโฆษณาผ่านสื่อทุกแขนง • โครงการวิจัยติดตามและประเมินผลการท่องเที่ยวตามเส้นทางเชื่อมโยง • โครงการผลิต VCD/DVD ท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการส่งเสริมการขายในต่างประเทศ

4. โครงการรองรับแผนกลยุทธ์ของจังหวัดชัยนาท

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	ยกระดับแหล่งที่เป็น Brand ให้เป็นแหล่งระดับชาติ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการปรับปรุงสวนนกชัยนาท โครงการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ชนกนานาชาติ โครงการจัดสร้างหุ่นฟางนก
	เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำเส้นทางเชื่อมโยงสวนนก- เขื่อนเจ้าพระยา-บึงฉวาก
	สร้างกิจกรรมในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดการประกวดหุ่นฟางนกระดับประเทศ โครงการจัดสร้างศูนย์สาธิตการสร้างหุ่นฟางนก โครงการพัฒนาจุดถ่ายภาพ (Land Mark) โดยใช้ Brand “เมืองหุ่นฟางนก”
	บริหารจัดการแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดตั้งคณะกรรมการหุ่นฟางนกประจำจังหวัด
	อนุรักษ์แหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำแผนอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาทอย่างยั่งยืน
พัฒนาการบริการ	สร้างมาตรฐานบริการ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมร้านอาหารเข้าสู่มาตรฐาน โครงการส่งเสริมโรงแรมที่พักเข้าสู่มาตรฐาน

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสำรวจและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยว โครงการจัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โครงการจัดทำและติดตั้งป้ายบอกระยะทาง และลักษณะเส้นทาง โดยใช้สัญลักษณ์หุ่นฟางนก
	สร้างมาตรฐานความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเสริมสร้างความปลอดภัยต่อร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ให้กับนักท่องเที่ยว
	พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบริการในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาทในรูปแบบ “ท่องเที่ยวเมืองหุ่นฟางนกที่ชัยนาท”
	พัฒนาสินค้าของที่ระลึก	<ul style="list-style-type: none"> โครงการของที่ระลึกเมืองหุ่นฟางนก
การพัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์	สร้างจุดขายและยกระดับจุดขาย	<ul style="list-style-type: none"> โครงการประชุมวิชาการนานาชาติเกี่ยวกับนก
	พัฒนาสารสนเทศเพื่อการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยวจังหวัดสิงห์บุรีในรูปแบบ website “ท่องเที่ยวเมืองหุ่นฟางนกที่ชัยนาท”
	เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โครงการเที่ยวเมืองหุ่นฟางนกไปได้ทุกเดือน

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	สร้างกิจกรรมทางการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการเชิญชวนสื่อมวลชน นักเขียน และผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเยือนจังหวัดชัยนาท • โครงการร่วมงานส่งเสริมการขายร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน • โครงการ Road Show “ชัยนาท เมืองหุ่นฟางนก” • โครงการร่วมงานส่งเสริมการขายร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน • โครงการ Road Show “ Bird Town เมืองไทย ที่ชัยนาท” • โครงการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวชมหุ่นฟางนก
การพัฒนาบุคลากร	เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ OTOP เสริมการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการฝึกอบรมการออกแบบผลิตภัณฑ์ OTOP เสริมการท่องเที่ยว
	เพื่อพัฒนาผู้บริหารแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับ อบต. • โครงการถ่ายทอดความรู้แก่พระสงฆ์ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด • โครงการเพิ่มศักยภาพบุคลากรด้านดูแลและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว • โครงการสัมมนาประจำปีเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาท

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
	เพื่อพัฒนาผู้ให้บริการ ในแหล่ง	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมบุคลากรร้านอาหาร โรงแรม ที่פקผู้บริการที่เป็นเลิศ โครงการอบรมบุคลากรเพื่อเป็น ผู้นำเที่ยวท้องถิ่น โครงการทัศนศึกษาและดูงานการพัฒนา และการบริการภายในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
	พัฒนาผู้ประกอบการ SME ในธุรกิจท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการ SME
	ส่งเสริมให้บุคลากรด้าน การท่องเที่ยวใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมบุคลากรด้านการ ท่องเที่ยวให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
การบูรณาการ	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ อุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาย่านอุตสาหกรรมเป็น แหล่งท่องเที่ยว
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ การเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมและจำหน่ายสินค้า ทางการเกษตรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจ ท่องเที่ยว
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสร้างบทเรียนวิชา จังหวัด ของเราในการศึกษาขั้นพื้นฐาน
	เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับ การพัฒนาชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay
การเชื่อมโยงกลุ่ม จังหวัด	เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว กับแหล่งท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว เชื่อมโยง 4 จังหวัด

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการรองรับ
		<ul style="list-style-type: none"> • โครงการจัดทำป้ายบอกเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง • โครงการจัดทำป้ายแผนที่เชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัด (ติดตั้งในแหล่ง)
	<p>พัฒนาบุคลากรร่วมกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น • โครงการอบรมผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว • โครงการสัมมนาภาครัฐ-เอกชนด้านการท่องเที่ยว • โครงการศึกษาโครงสร้างทางการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน
	<p>พัฒนาส่งเสริมการตลาดร่วมกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการมหกรรมท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการปฏิทินท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการทัศนศึกษาเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวที่กำหนด • โครงการ Road Show ในพื้นที่เป้าหมาย • โครงการร่วมงานส่งเสริมการขาย • โครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง • โครงการโฆษณาผ่านสื่อทุกแขนง • โครงการวิจัยติดตามและประเมินผลการท่องเที่ยวตามเส้นทางเชื่อมโยง • โครงการผลิต VCD/DVD ท่องเที่ยว 4 จังหวัด • โครงการส่งเสริมการขายในต่างประเทศ

ภาคผนวก ข

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
- พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๐๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๗

เป็นปีที่ ๑๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๐๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑

(๒) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖

(๓) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ป่า” หมายความว่า ที่ดินรวมตลอดถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย

“ป่าสงวนแห่งชาติ” หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

“ไม้” หมายความว่า ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น กอ หรือเถา ไม่ว่าจะยืนต้นหรือล้มลงแล้ว และหมายความรวมตลอดถึง ราก ปุ่ม ตอ หน่อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เศษ ปลายหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ฟัน เลื่อย ผ่า ถาก ถอน ขุด หรือกระทำโดยวิธีการอื่นใด

“ของป่า” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่า เป็นต้นว่า

(๑) ไม้พิน ถ่าน เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ด ผลไม้ หน่อไม้ ชันไม้ และยางไม้

(๒) หน้ำ อ้อ พง แยม ปรีอ คา กก กระจูด กล้วยไม้ กูด เห็ด และพืชอื่น

(๓) ซากสัตว์ ไช้ หนัง เขา นอ งา กราม ขนวย กระจุก ขน รังนก ครั่ง รังผึ้ง น้ำผึ้งและมูลค้างคาว

(๔) ดิน หิน กรวด ทราย แร่และน้ำมัน

“สัตว์เลี้ยง” หมายความว่า ช้าง ม้า ลา ล่อ โคน กระบือ แพะ แกะ และสุกร ที่มีเจ้าของ

“ทำไม้” หมายความว่า ตัด ฟัน กาน โคน ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ถอน ขุด หรือชักลากไม้ที่มีอยู่ในป่า หรือนำไม้ที่มีอยู่ในป่าออกจากป่าด้วยประการใดๆ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าภาคหลวง และค่าบำรุงป่าไม้ ไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การกำหนดป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา ๖ บรรดาป่าที่เป็นป่าสงวนอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อรัฐมนตรี เห็นสมควรกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อรักษาสภาพป่าไม้ ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวงซึ่งต้องมีแผนที่แสดง แนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

มาตรา ๗ การเปลี่ยนแปลงเขตหรือการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ไม่ว่าทั้งหมดหรือ บางส่วนให้กระทำได้ โดยออกกฎกระทรวง และเฉพาะกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอน บางส่วนให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนนั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

มาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้ายหรือเครื่องหมายอื่นแสดง แนวเขตป่าสงวนแห่งชาติไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้ปิดประกาศสำเนากฎกระทรวง และแผนที่ท้ายกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๗ ไว้ ณ ที่ทำการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ที่ทำการ กำนันท้องที่ และที่ เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านท้องที่นั้น

มาตรา ๑๐ เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ให้มีกรรมการสำหรับ ป่าสงวนแห่งชาตินั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรม ที่ดินและกรมการอื่นอีกสองคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้คณะกรรมกรดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมให้การเป็นไปตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙
- (๒) ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยคำร้องตามมาตรา ๑๓
- (๓) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องในการสอบสวน

ตามมาตรา ๑๓

(๔) ตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมกร มอบหมาย

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของ กรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน แห่งที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานแห่ง ที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติใด อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อ นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่

ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ถ้าไม่ยื่นคำร้องภายใน กำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าสละสิทธิหรือประโยชน์นั้น

คำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ท้องที่ส่งต่อไปยังคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาตินั้น โดยไม่ชักช้า

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีสิทธิในที่ดินที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมาย ที่ดิน

มาตรา ๑๓ เมื่อคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติได้รับคำร้องตามมาตรา ๑๒ แล้วให้สอบสวนตามคำร้องนั้น ถ้าปรากฏว่าผู้ร้องได้เสียสิทธิหรือเสื่อมเสียประโยชน์ ให้ คณะกรรมการพิจารณากำหนดค่าทดแทนให้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าผู้ร้องไม่พอใจในค่าทดแทนที่คณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติกำหนด ผู้ร้องมี สิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๓ (๑) ทวิ ในกรณีที่ส่วนราชการและองค์การของรัฐ มีความประสงค์จะใช้พื้นที่ บางแห่งภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นสถานปฏิบัติงาน หรือเพื่อประโยชน์ของรัฐอย่างอื่น ให้ อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ ประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ และในบริเวณดังกล่าว มิให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่การที่ส่วนราชการหรือองค์การนั้นๆ จำเป็นต้องกระทำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น

การใช้พื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ถ้าที่ดินในบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์มีแนวเขตทับที่ดินซึ่งบุคคลได้รับประโยชน์ตามมาตรา ๑๔ อยู่แล้ว ให้การรับประโยชน์ในที่ดินส่วนที่เป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์นั้นสิ้นสุดลง เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์

การใช้พื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด โดยอนุบัญญัติรัฐมนตรี

(๑) มาตรา ๑๖ ทวิ เพิ่มเติมโดย มาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘

หมวด ๒

การควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา ๑๔ (๒) ในเขตป่าสงวนแห่งชาติห้ามมิให้บุคคลใดขุดถ้ำหรือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดินก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่าหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติเว้นแต่

(๑) ทำไม้หรือเก็บหาของป่า ตามมาตรา ๑๕ เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๖ ทวิ หรือมาตรา ๑๖ ตริ กระทำการตามมาตรา ๑๗ ใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๑๘ หรือกระทำการตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๐

(๒) ทำไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

มาตรา ๑๕ การทำไม้หรือเก็บหาของป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติให้กระทำได้เมื่อได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราวๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

การอนุญาตให้เป็นไปตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ (๓) อธิบดีโดยอนุบัญญัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติคราวละไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่เกินสามสิบปี ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณจะอนุญาตโดยให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่เห็นสมควรก็ได้

(๒) การเข้าทำประโยชน์เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่คราวละไม่เกิน สิบปี โดยให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเก็บหาของป่าและไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงของป่า ตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับแร่ ดินขาว หรือหิน แล้วแต่กรณี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและ เงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖ ทวิ ในกรณีที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมดหรือบางส่วนมีสภาพเป็นป่าไร่ร้างเก่า หรือทุ่งหญ้า หรือเป็นป่าที่ไม่มีไม้มีค่าขึ้นอยู่เลย หรือมีไม้มีค่าที่มีลักษณะสมบูรณ์เหลืออยู่เป็น ส่วนน้อย และป่านั้นยากที่จะกลับฟื้นคืนคิดตามธรรมชาติ ทั้งนี้โดยมีสภาพตามหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีให้ถือว่าป่าสงวนแห่งชาติในบริเวณดังกล่าว เป็นป่าเสื่อมโทรม

ถ้าทางราชการมีความจำเป็นต้องปรับปรุงฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรม ให้รัฐมนตรี ประกาศกำหนดเขตป่าเสื่อมโทรมทั้งหมด หรือบางส่วนเป็นเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ

ในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ ถ้าบุคคลใดได้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขต ดังกล่าวอยู่แล้วจนถึงวันที่ประกาศกำหนดตามวรรคสอง

(๑) เมื่อบุคคลดังกล่าวร้องขอ และอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเห็นว่าบุคคลนั้นยัง มีความจำเป็นเพื่อการครองชีพ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้ บุคคลดังกล่าวทำประโยชน์และอยู่อาศัยต่อไปในที่ที่ได้ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยอยู่แล้วนั้นได้ แต่ ต้องไม่เกินยี่สิบไร่ต่อหนึ่งครอบครัวและมีกำหนดเวลาคราวละไม่น้อยกว่าห้าปีแต่ไม่เกินสามสิบปี ทั้งนี้ โดยได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับคราวแรก คราวต่อไปต้องเสียค่าธรรมเนียม

(๒) บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตตาม (๑) อาจขออนุญาตปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นในที่ที่ดินเคย ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มเติมจากที่ได้รับอนุญาตแล้ว โดย พิสูจน์ให้เห็นว่าตนมีความสามารถ และมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่จะปลูกป่าหรือไม้ยืนต้น ตามที่ขอเพิ่มนั้นได้ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้ปลูกป่าหรือ ไม้ยืนต้นได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบห้าไร่ต่อหนึ่งครอบครัว และมีกำหนดเวลาคราวละไม่น้อยกว่า ห้าปี แต่ไม่เกินสามสิบปีและต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนดไว้

การได้รับอนุญาตตามวรรคสาม มิให้ถือว่าเป็นการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินตามประมวล กฎหมายที่ดิน

ให้บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคสาม (๑) และ (๒) ได้รับยกเว้นค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่า สำหรับไม้ที่ได้ปลูกขึ้นภายในที่ดินที่ได้รับอนุญาต

บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในระเบียบที่อธิบดีกำหนด และจะให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลในครอบครัวเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวมิได้

ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตละทิ้งไม่ทำประโยชน์ หรือไม่อยู่อาศัยในที่ดินที่ได้รับอนุญาตติดต่อกันเกินระยะเวลาสองปี หรือยินยอมให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลในครอบครัวเข้าทำประโยชน์ หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในระเบียบที่อธิบดีกำหนด ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตนั้น

มาตรา ๑๖ ตริ ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ทวิ ถึงแก่ความตาย ให้บุคคลในครอบครัวซึ่งอาศัยอยู่กับผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไปได้ แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตาย

ถ้าสามี ภรรยา บุตรคนหนึ่งคนใดหรือบุคคลในครอบครัวซึ่งอาศัยอยู่กับผู้ได้รับอนุญาตและผู้ได้รับอนุญาต ได้ระบุไว้เป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนดให้เป็นผู้สืบสิทธิและหน้าที่ของตนประสงค์จะอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไปให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตาย

เมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตตามวรรคสองแล้ว ให้บุคคลตามวรรคหนึ่งอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ต่อไปได้ตามที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายอนุญาต

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ อธิบดีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือแก่กระทรวง ทบวง กรมหรือบุคคลอื่นใดให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี และเมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรจะสั่งยกเว้นค่าธรรมเนียมค่าภาคหลวง และค่าบำรุงป่าก็ได้

มาตรา ๑๘ (๔) อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การเข้าไป การผ่านหรือการใช้ทาง
- (๒) การนำหรือปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไป

ระเบียบตามวรรคหนึ่งจะใช้บังคับในเขตป่าสงวนแห่งชาติแห่งใด ให้ประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านในท้องที่ที่ป่าสงวนแห่งชาติแห่งนั้นตั้งอยู่

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม ดูแล รักษาหรือบำรุงป่าสงวนแห่งชาติ อธิบดี มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้กระทำการอย่างหนึ่ง อย่างไม่ใดในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้

มาตรา ๒๐ (๕) ในกรณีป่าสงวนแห่งชาติแห่งใดมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรมตามมาตรา ๑๖ ทวิ ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดทำการ บำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า หรือไม้ยืนต้นในเขตป่าเสื่อมโทรมได้ภายในระยะเวลาและตาม เงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาต แต่ในกรณีที่จะอนุญาตให้เกิน ๒,๐๐๐ ไร่ ต้องได้รับอนุมัติ จากคณะรัฐมนตรี

รัฐมนตรีอาจกำหนดให้ผู้รับอนุญาตเสียค่าตอบแทนให้แก่รัฐบาลได้ตามจำนวนที่ เห็นสมควร โดยประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรา ๒๑ ใบอนุญาตทำไม้หรือเก็บหาของป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๕ ให้ใช้ได้ภายในระยะเวลาที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันออกใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ในกรณีใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ยื่นคำขอใบแทนใบอนุญาตต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่

การออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามมาตรา ๑๕ จะโอนกันได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่

การโอนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้รับใบอนุญาต หรือหนังสืออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต้องจัดให้คนงาน ผู้รับจ้างหรือผู้แทนของผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีใบคู่มือสำหรับทำการตามที่ได้รับ อนุญาตตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ และรัฐมนตรีได้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาตินั้นแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากป่าสงวนแห่งชาติ หรือให้งดเว้นการกระทำใดๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏหรือเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอนแก้ไขหรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งที่เป็นอันตราย หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนดให้

(๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไขหรือทำประการอื่น เมื่อผู้กระทำผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าวและได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้หรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ ออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่น ตามที่เห็นสมควรเพื่อชดใช้ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้น โดยอนุโลม

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่ป่าสงวนแห่งชาติในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

มาตรา ๒๖ การจับกุม ปรามปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๗ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต คนงานผู้รับจ้างหรือผู้แทนของผู้รับใบอนุญาต หรือหนังสืออนุญาตกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงหรือเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต ซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ อันอาจเป็นการเสียหายอย่างร้ายแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้มีกำหนดไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนคำสั่ง หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร แต่ในกรณีที่มีคำสั่งเพิ่มระยะเวลาดังกล่าวนั้นจะเพิ่มได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา ๒๘ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๒๗ ผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี โดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่มีการสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือหนังสืออนุญาตแล้ว ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตนั้นได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการ หรือสาธารณะประโยชน์ หรือเมื่อปรากฏว่าได้มีการอนุญาตไปโดยมิชอบ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตรายหนึ่ง รายใดทั้งหมดหรือบางส่วนได้

ในกรณีมิใช่เป็นความผิดของผู้ถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาต ให้จ่ายค่าทดแทนด้วยจำนวนเงินอันเป็นธรรมแก่ผู้ถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาตนั้น

(๒) มาตรา ๑๔ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และใช้ข้อความนี้แทน

(๓) มาตรา ๑๖ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และใช้ข้อความนี้แทน

(๔) มาตรา ๑๘ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และใช้ข้อความนี้แทน

(๕) มาตรา ๒๐ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และใช้ข้อความนี้แทน

หมวด ๓

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๑ (๖) ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท

ในกรณีความผิดตามมาตรา ๓๑ (๖) นี้ ถ้าได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินยี่สิบห้าไร่ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่

(๑) ไม้สัก ไม้ยาง ไม้สนเขาหรือไม้หวงห้ามประเภท ข. ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือ

(๒) ไม้อื่นที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินสี่สิบต้นหรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร หรือ

(๓) ต้นน้ำลำธาร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

ในกรณีที่มีคำพิพากษาชี้ขาดว่า บุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรานี้ ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นยึดถือหรือครอบครองที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทนและบริวารของผู้กระทำผิดออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติได้

มาตรา ๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๓๓ (๑) ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลายซึ่งหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นใดที่จัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓ ทวิ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๘ หรือขัดคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๕ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔ ผู้ได้รับไว้ด้วยประการใด ซ่อนเร้น จำหน่าย หรือช่วยพาเอาไปเสียซึ่งไม้หรือของป่าที่ตนรู้อยู่แล้วว่า เป็นไม้หรือของป่าที่ผู้ใดมาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเสมือนเป็นตัวการในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๓๕ บรรดาไม้ ของป่า เครื่องมือ เครื่องใช้ อาวุธ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ซึ่งบุคคลใช้ หรือได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับเสียทั้งสิ้น โดยไม่คำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิด และมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

(๖) มาตรา ๓๑ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และใช้ข้อความนี้แทน

(๗) มาตรา ๓๓ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และใช้ข้อความนี้แทน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๖ บรรดาป่าที่เป็นป่าคุ้มครองอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกตาม มาตรา ๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๗ ซึ่งต้องออกภายในห้าปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๗ ใบอนุญาตที่ออกให้แก่บุคคลกระทำการใดๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง และสงวนป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๘ ภายในระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับบรรดา กฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนด และระเบียบการต่างๆ ที่ได้ออกตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง และสงวนป่า และใช้อยู่ในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา ให้คงใช้บังคับต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงประกาศข้อกำหนดหรือ ระเบียบการต่างๆ ยกเลิกหรือมีความอย่างเดียวกัน หรือขัด หรือแย้งกัน หรือกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๘ วันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๓

พระราชบัญญัติ
ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
พ.ศ. ๒๕๖๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ และยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๖๕”

มาตรา ๒ [๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ธุรกิจนำเที่ยว” หมายความว่า การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการจัดหรือการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่พักอาหาร ทัศนจร และหรือมัคคุเทศก์ให้แก่ นักท่องเที่ยว

“ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” หมายความว่า ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

“นักท่องเที่ยว” หมายความว่า บุคคลที่เดินทางจากท้องถิ่นเป็นถิ่นที่อยู่โดยปกติของตนไปยังท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ และด้วยวัตถุประสงค์อันมิใช่เพื่อไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ และให้หมายความรวมถึงผู้รับบริการหรือความสะดวกจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวโดยเสียค่าบริการด้วย

“มัคคุเทศก์” หมายความว่า ผู้ที่นำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานที่หรือบุคคลโดยได้รับค่าตอบแทน

“ค่าบริการ” หมายความว่า ค่าจ้างและค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวจ่ายให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวสำหรับการจัดการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่พัก อาหาร และการทัศนอาจร ในลักษณะเป็นการเหมาจ่าย

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ แล้วแต่กรณี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ตามพระราชบัญญัตินี้

“การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” หมายความว่า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

“ผู้ว่าการ” หมายความว่า ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานครและนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัด ซึ่งผู้ว่าการแต่งตั้ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้ว่าการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ของส่วนราชการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และของรัฐวิสาหกิจอื่นตามที่จะได้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ การยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

มาตรา ๖[๒] ให้มีคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ประกอบด้วยประธานกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นประธานกรรมการ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นรองประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมศิลปากร อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแต่งตั้งจำนวนสิบสองคน ในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากผู้แทนของสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจำนวนสามคน ผู้แทนของสมาคมมัคคุเทศก์จำนวนสามคน ผู้แทนของสมาคมผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจำนวนสามคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นหรือเคยเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี สอนวิชาการท่องเที่ยวหนึ่งคน วิชามัคคุเทศก์หนึ่งคน และวิชาสื่อสารมวลชนหนึ่งคน และให้นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานครเป็นกรรมการและเลขานุการ

การได้มาซึ่งผู้แทนของสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ผู้แทนของสมาคมมัคคุเทศก์ และผู้แทนของสมาคมผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้แต่ละกลุ่มสมาคมเช่นว่านั้นตกลงกันเสนอรายชื่อผู้แทนในส่วนของตนตามจำนวนที่จะพึงมีได้

มาตรา ๗ ให้กรรมการซึ่งคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแต่งตั้ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการซึ่งคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

เมื่อครบวาระตามวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๗ กรรมการซึ่งคณะกรรมการท้องถิ่นแห่งประเทศไทยแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะกรรมการท้องถิ่นแห่งประเทศไทยให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการ เป็นประธานในที่ประชุม

ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดแผนงานและมาตรการต่างๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

(๒) พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยวของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว การปฏิบัติหน้าที่ การแต่งกาย มารยาท และความประพฤติของมัคคุเทศก์ และการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเสนอผ่านคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(๓) พิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๒๑

(๔) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการเปิดบัญชีเงินฝากและการเบิกจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝาก สำหรับหลักประกันที่เป็นเงินสดตามมาตรา ๑๕

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

ให้นำมาตรา ๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการอาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น หรือให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือสิ่งใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๓ ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับประโยชน์ตอบแทนตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๒

ธุรกิจนำเที่ยว

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบธุรกิจนำเที่ยว เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาตและแบบใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเป็นบุคคลธรรมดา

- (ก) มีสัญชาติไทย
- (ข) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (ค) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (ง) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (จ) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (ฉ) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

- (ช) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต
- (ซ) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องถูก

เพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๒) ถ้าเป็นนิติบุคคล

- (ก) ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย
- (ข) มีสำนักงานอยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (ค) ในกรณีที่ เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ทุนของห้างหุ้นส่วนสามัญ

จดทะเบียนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของหุ้นส่วน ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมี

สัญชาติไทย และหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการต้องมีสัญชาติไทย

(ง) ในกรณีที่ เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด

ทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็น

ของหุ้นส่วน ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

(จ) ในกรณีที่ เป็นบริษัทจำกัด กรรมการบริษัทจำกัดจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของบุคคล

ธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย และบริษัทจำกัดนั้นจะต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกใบหุ้นชนิดออก

(ข) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(ค) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องถูกเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

ทั้งนี้ ไม่ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว มาใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๔ เป็นคนต่างด้าวภายใต้ความตกลงที่ประเทศไทยมีข้อผูกพันอยู่กับรัฐบาลต่างประเทศมิให้นำความในมาตรา ๑๕(๑) (ก) และ (๒) (ค) (ง) และ (จ) มาใช้บังคับแก่ผู้นั้น

มาตรา ๑๗ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งการออกหรือไม่ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๑๔ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาตในกรณีที่นายทะเบียนออกใบอนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบเพื่อมารับใบอนุญาตจากนายทะเบียนและวางหลักประกันตามมาตรา ๑๘ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่มารับใบอนุญาต ภายในเวลาดังกล่าวโดยไม่แจ้งเหตุผลหรือข้อขัดข้องให้นายทะเบียนทราบ ให้นายทะเบียนยกเลิกการออกใบอนุญาตนั้น

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่ออกใบอนุญาต ให้แสดงเหตุผลในหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาตให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบด้วย

มาตรา ๑๘ [๓] ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องวางหลักประกันซึ่งได้แก่เงินสด หนังสือค้ำประกันของธนาคาร พันธบัตรรัฐบาลไทยหรือพันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลไทยค้ำประกัน ต้นเงินและดอกเบี้ยอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันต่อผู้ว่าการ เพื่อประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีอยู่กับนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ และหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งนี้ ตามจำนวนเงินประกันที่กำหนดในกฎกระทรวงการจัดการเกี่ยวกับดอกเบี้ยของหลักประกัน และการเปลี่ยนหลักประกันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘/๑[๔] ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ประสงค์จะใช้สิทธิร้องเรียนผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทยและต้องวางหลักประกันซึ่งได้แก่เงินสด หนังสือค้ำประกันของธนาคาร พันธบัตรรัฐบาลไทยหรือพันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลไทย

ค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันต่อผู้ว่า การ เพื่อประกัน ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวที่ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีอยู่กับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ทั้งนี้ ตามจำนวนเงินประกันที่กำหนดใน กฎกระทรวง

กรณีที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้วางหลักประกันไว้ตามวรรคหนึ่ง หาก ประสงค์ขอลดคืนหลักประกันนั้นจะต้องมาแจ้งความประสงค์บอกเลิกการใช้สิทธิร้องเรียนต่อ นายทะเบียนและเมื่อได้รับหลักประกันแล้ว ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวผู้นั้นจะมาแจ้งความ ประสงค์ใช้สิทธิร้องเรียนอีกไม่ได้

การแจ้งความประสงค์ใช้สิทธิร้องเรียนและการบอกเลิกการใช้สิทธิร้องเรียน การจัดการ เกี่ยวกับดอกผลของหลักประกัน และการเปลี่ยนแปลงหลักประกันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙[๕] ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วางหลักประกันเป็นเงินสดไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็น ผู้รับผิดชอบในการเปิดบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์ในนามผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวหรือ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแต่ละราย รวมทั้งการเบิกจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากกับธนาคาร ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับดอกผลที่เกิดจากเงินฝากที่เป็นเงินสดนั้น ให้ตกเป็นของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่วางหลักประกัน

มาตรา ๒๐[๖] ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว วางหลักประกันเป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคาร หนังสือค้ำประกันของธนาคารให้เป็นไปตาม แบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑[๗] ในกรณีที่ปรากฏต่อนายทะเบียนจากการรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือการร้องเรียนของนักท่องเที่ยวหรือมัคคุเทศก์หรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หรือความ ปรากฏต่อนายทะเบียนโดยประการอื่นว่านักท่องเที่ยวหรือมัคคุเทศก์หรือผู้ประกอบการ อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวผู้ใดได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับ ธุรกิจนำเที่ยวหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างที่ได้ทำไว้กับบุคคลดังกล่าว ให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นนักท่องเที่ยวซึ่งไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย เมื่อนายทะเบียนได้ทำการสอบสวนแล้วปรากฏว่าเป็นจริงตามนั้น และผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นยังไม่ยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวทำไว้กับนักท่องเที่ยวหรือ ไม่ยินยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่นักท่องเที่ยวผู้นั้น โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ก) ถ้าจำนวนเงินค่าเสียหายไม่เกินวงเงินที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ให้อยู่ในอำนาจของผู้ว่าการที่จะพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายได้ ให้นายทะเบียนเสนอเรื่องให้ผู้ว่าการพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายเงินค่าเสียหายดังกล่าวจากหลักประกันที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นได้วางไว้ตามมาตรา ๑๘ ให้แก่นักท่องเที่ยวโดยไม่ชักช้า แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการและผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นทราบ

(ข) ถ้าจำนวนเงินค่าเสียหายเกินวงเงินที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ให้อยู่ในอำนาจของผู้ว่าการที่จะพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายได้ ให้นายทะเบียนเสนอเรื่องให้ผู้ว่าการพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายเงินค่าเสียหายในส่วนที่ไม่เกินวงเงินดังกล่าวให้แก่นักท่องเที่ยวผู้นั้นก่อน ส่วนค่าเสียหายในส่วนที่เกินวงเงินนั้นให้นายทะเบียนเสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นทราบโดยเร็ว

(๒) ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นนักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย หรือเป็นมักคุเทศก์ เมื่อนายทะเบียนได้ทำการสอบสวนแล้ว ปรากฏว่าเป็นจริงตามนั้น ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลดังกล่าวตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ถ้าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ไม่มีหนังสือโต้แย้งมาภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนดำเนินการตาม (๑) (ก) หรือ (ข) โดยอนุโลม แต่ถ้าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวมีหนังสือโต้แย้งมาภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้ว่าการเจรจาทำความตกลงกับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและผู้เสียหาย ถ้าตกลงกันได้ให้ผู้ว่าการจ่ายเงินจากหลักประกันให้แก่ผู้เสียหายตามที่ได้ตกลงกัน ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ผู้เสียหาย และผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวตั้งอนุญาโตตุลาการเป็นผู้ชี้ขาด และให้นำกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาใช้บังคับ หากกรณีที่ตกลงกันไม่ได้เป็นกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเสนอจำนวนเงินที่จะชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายน้อยกว่าจำนวนเงินที่นายทะเบียนกำหนด ให้ผู้ว่าการจ่ายเงินจากหลักประกันให้แก่ผู้เสียหายตามจำนวนเงินที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเสนอที่จะชดใช้นั้น โดยให้ถือว่าจำนวนเงินที่เหลืออยู่เป็นค่าเสียหายที่ตกลงกันไม่ได้

ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นมัลคฤเทศก์ ค่าเสียหายตาม (๒) ให้หมายถึงเงินค่าจ้างที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวค้างจ่าย ค่าตอบแทน เงินตรองจ่ายล่วงหน้าที่มีมัลคฤเทศก์ได้จ่ายไปตามความเป็นจริง ในการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้าง และให้หมายความรวมถึงค่ารักษาพยาบาลหรือค่าเสียหายอื่นใดที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วย

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) เสร็จแล้ว ให้นายทะเบียนพิจารณา ดำเนินการตามมาตรา ๓๒ แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้นตามควรแก่กรณี

มาตรา ๒๑/๑[๘] ในกรณีที่ปรากฏต่อนายทะเบียนจากการร้องเรียนของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับความเสียหายจากการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีอยู่กับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้นั้น เมื่อนายทะเบียนได้ทำการสอบสวนแล้วปรากฏว่าเป็นจริงตามนั้น ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวผู้นั้นชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวตามจำนวนเงินและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ถ้าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่มีหนังสือโต้แย้งมาภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๑) (ก) หรือ (ข) โดยอนุโลม แต่ถ้าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีหนังสือโต้แย้งมาภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ผู้ว่าการเจรจาทำความตกลงกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและผู้เสียหาย ถ้าตกลงกันได้ ให้ผู้ว่าการจ่ายเงินจากหลักประกันให้แก่ผู้เสียหายตามที่ได้ตกลงกัน ถ้าตกลงกันไม่ได้ ให้ผู้เสียหายและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตั้งอนุญาโตตุลาการเป็นผู้ชี้ขาดและให้นำกฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาใช้บังคับ หากกรณีนี้ตกลงกันไม่ได้เป็นกรณีที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเสนอจำนวนเงินที่จะชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายน้อยกว่าจำนวนเงินที่นายทะเบียนกำหนด ให้ผู้ว่าการจ่ายเงินจากหลักประกันให้แก่ผู้เสียหายตามจำนวนเงินที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเสนอที่จะชดใช้นั้น โดยให้ถือว่าจำนวนเงินที่เหลืออยู่เป็นค่าเสียหายที่ตกลงกันไม่ได้

มาตรา ๒๑/๒[๙] การหักเงินชดใช้ค่าเสียหายจากหลักประกันกรณีการร้องเรียนระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ให้หักได้ไม่เกินวงเงินประกันของฝ่ายที่วางหลักประกันไว้น้อยกว่า

มาตรา ๒๒[๑๐] นักท่องเที่ยว มัลคฤเทศก์ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการของนายทะเบียนหรือของผู้ว่าการตาม

มาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๑/๑ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ และให้นำมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓[๑๑] ในกรณีที่หลักประกันตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๘/๑ มีจำนวนลดลง เพราะได้ใช้จ่ายไปตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๑/๑ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แล้วแต่กรณี ต้องนำหลักประกันมาวางเพิ่มเติมให้ครบภายในระยะเวลาที่ผู้ว่าการกำหนด

กรณีที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่วางหลักประกันเพิ่มเติมให้ครบตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสิทธิร้องเรียนตามมาตรา ๑๘/๑ ของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอันระงับนับแต่วันครบระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวผู้นั้นจะมาใช้สิทธิร้องเรียนอีกไม่ได้

มาตรา ๒๔[๑๒] ให้ผู้ว่าการคืนหลักประกันที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยววางไว้ตามมาตรา ๑๘ หรือที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยววางไว้ตามมาตรา ๑๘/๑ ให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เพิกถอนใบอนุญาตหรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งบอกเลิกการประกอบธุรกิจนำเที่ยวจากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว หรือนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการบอกเลิกการใช้สิทธิร้องเรียนจากผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หรือนับแต่วันที่สิทธิร้องเรียนระงับตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง แล้วแต่กรณีในหนังสือแจ้งการบอกเลิกการประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามความในวรรคหนึ่ง ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องรับรองว่าตนเองไม่มีหนี้เกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวที่ต้องชำระให้แก่นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์หรือผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ในหนังสือแจ้งการบอกเลิกการใช้สิทธิร้องเรียนตามความในวรรคหนึ่ง ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต้องรับรองว่าตน ไม่มีหนี้ที่เกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวที่ต้องชำระให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว

ในกรณีที่ผู้ว่าการได้รับแจ้งจากนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวว่า ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามความในวรรคหนึ่ง ยังมีหนี้เกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวที่จะต้องชำระให้แก่บุคคลดังกล่าวอยู่ให้ผู้ว่าการรอการคืนหลักประกันไว้ก่อน

มาตรา ๒๕ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยว

มาตรา ๒๖ ในการโฆษณาการจัดบริการนำเที่ยวหรือรายละเอียดในการนำเที่ยวที่จะจัดในแต่ละปี ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจัดทำเป็นเอกสารซึ่งอย่างน้อยจะต้องมีรายการดังนี้

- (๑) ชื่อผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว สถานที่ประกอบธุรกิจนำเที่ยว และเลขที่ใบอนุญาต
- (๒) ระยะเวลาที่ใช้ในการให้บริการนำเที่ยว
- (๓) อัตราค่าบริการ
- (๔) ประเภทของยานพาหนะที่ใช้ในการให้บริการนำเที่ยว
- (๕) จุดหมายปลายทางและที่แวะพัก รวมทั้งสถานที่สำคัญๆ ในการนำเที่ยว
- (๖) ลักษณะและประเภทของที่พัก และจำนวนครั้งของอาหารที่จัดให้

ก่อนเผยแพร่เอกสารตามวรรคหนึ่ง ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องส่งเอกสารดังกล่าวให้แก่นายทะเบียนอย่างน้อยสามฉบับ

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการในการจัดบริการนำเที่ยวที่ได้โฆษณาไปแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและนายทะเบียนทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๒๗(๑๓) การเปลี่ยนแปลงบริการนำเที่ยวจะต้องได้รับความยินยอมจากนักท่องเที่ยวในกรณีที่ไม้อาจจัดให้มีบริการนำเที่ยวรายการใดได้เนื่องจากเหตุสุดวิสัย ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องคืนค่าบริการตามสัดส่วนของรายการนั้นให้แก่นักท่องเที่ยว

ในกรณีที่จำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลงรายการหนึ่งรายการใดของบริการนำเที่ยวตามวรรคหนึ่ง หากการเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวเป็นบริการที่ด้อยกว่าหรือไม่เท่าเทียมหรือใกล้เคียงกับที่ได้ตกลงกันไว้ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องคืนค่าบริการตามสัดส่วนของรายการนั้นให้แก่นักท่องเที่ยว

มาตรา ๒๘ ใบอนุญาตให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตต้องยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในกฎกระทรวง ถ้าผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุให้ผู้ประกอบการยื่นคำขอมติภาวะแล้วของผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตั้งแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุพร้อมทั้งส่งคืนใบอนุญาตแก่นายทะเบียนภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุและให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุถ้าคู่สมรสหรือบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตั้งแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต

ในระหว่างการประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต คู่สมรสหรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตมีความรับผิดชอบเสมือนผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต

ถ้าคู่สมรสหรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตไม่ประสงค์จะประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ให้แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต

มาตรา ๓๐ ผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะเลิกประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุ ต้องแจ้งความประสงค์ดังกล่าว เป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันเลิกประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต พร้อมทั้งส่งคืนใบอนุญาตแก่นายทะเบียนและให้ผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตได้จนถึงวันเลิกประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต

มาตรา ๓๑[๑๔] ในกรณีที่นายทะเบียนไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ประกอบการยื่นคำขอมติภาวะคำสั่งของนายทะเบียนต่อคณะกรรมการ โดยยื่นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการไม่ออกใบอนุญาตหรือการไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตจากนายทะเบียน และให้นายทะเบียนเสนอหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์ดังกล่าว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ปรากฏต่อนายทะเบียนว่า ผู้ประกอบการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต

(๑) มีกรณีตามมาตรา ๒๑

(๒) ฟ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ

(๓) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ผู้ว่าการ นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้โดยมีกำหนดระยะเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินครั้งละหกเดือน

ผู้ประกอบการกิจการที่เกี่ยวข้องซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตไม่ได้ เว้นแต่จะได้อุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๓๕

มาตรา ๓๓ เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนว่าผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องผู้มีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕

(๒) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓

(๓) เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๓๒ มาแล้ว และฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ (๑) หรือ (๒) อีก

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องผู้นั้นส่งคืนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตในกรณีมีการอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๕ ให้ถือว่าเป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และให้ส่งคืนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เพิกถอน[๑๕]

มาตรา ๓๔ ให้นายทะเบียนส่งหนังสือแจ้งคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องทราบ ถ้าไม่สามารถส่งได้หรือผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องไม่ยอมรับหนังสือดังกล่าว ให้ปิดหนังสือดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องนั้น และให้ถือว่าผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดหนังสือดังกล่าว

มาตรา ๓๕ ผู้ประกอบการกิจการที่เกี่ยวข้องซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวของนายทะเบียนต่อคณะกรรมการได้โดยยื่นเป็นหนังสือ

ก่อนนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งดังกล่าว และให้นายทะเบียนเสนอหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหนังสืออุทธรณ์ดังกล่าว

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีนายทะเบียนมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ (๒) ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต [๑๖]

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งถูกเพิกถอนใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบอนุญาตอีกจนกว่าจะพ้นกำหนดสามปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๓๗ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

ถ้าใบอนุญาตชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตก่อนนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบถึงการชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ในการออกใบอนุญาตตามมาตรา ๑๔ หรือใบแทนใบอนุญาตดังกล่าวให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓

มัคคุเทศก์

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นมัคคุเทศก์ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์จากนายทะเบียนการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาตและแบบใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๐ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

- (๓) เป็นผู้ได้รับวุฒิบัตรหรือหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการรับรอง
- (๔) ไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรังหรือติดยาเสพติดให้โทษหรือเป็นโรคติดต่อที่คณะกรรมการกำหนด
- (๕) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์
- (๘) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ แต่ถ้าเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องถูกเพิกถอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๔๑[๑๗] ถ้าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา ๔๐ แล้ว นายทะเบียนต้องออกใบอนุญาต และแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอใบอนุญาต

ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๓๕ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่ออกใบอนุญาต ให้นายทะเบียนแสดงผลในหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาตให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบด้วย

ในกรณีที่นายทะเบียนออกใบอนุญาต ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตมารับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์จากนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนกำหนดไว้ในหนังสือแจ้งให้มารับใบอนุญาต

ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่มารับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ภายในเวลาที่กำหนด โดยไม่แจ้งเหตุผลหรือข้อขัดข้องให้นายทะเบียนทราบ ให้สันนิษฐานว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาตดังกล่าว และให้นายทะเบียนยกเลิกการออกใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๔๒[๑๘] มัคคุเทศก์ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ การแต่งกาย มารยาท และความประพฤติของมัคคุเทศก์ และต้องติดใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ในขณะ

ปฏิบัติหน้าที่และพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ เว้นแต่ในกรณีที่ใบอนุญาตเป็นมัลกุเทศก์ชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่นั้น และได้แจ้งการชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบทันทีตามวิธีการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

ถ้าใบอนุญาตเป็นมัลกุเทศก์ชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้มัลกุเทศก์ผู้นั้นยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงการชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๓[๑๕] ใบอนุญาตเป็นมัลกุเทศก์ให้มีอายุสี่ปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต เว้นแต่ใบอนุญาตที่ออกให้ครั้งแรกและใบอนุญาตที่ต่ออายุครั้งแรกให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

มัลกุเทศก์ซึ่งประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาตเป็นมัลกุเทศก์ ต้องยื่นคำขออนุญาตต่อนายทะเบียนก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้เป็นมัลกุเทศก์ต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน

ถ้าผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา ๔๐ นายทะเบียนต้องต่ออายุใบอนุญาตให้ ทั้งนี้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องเข้ารับการตรวจสุขภาพเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติตามมาตรา ๔๐ (๔) ทุกปีตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนกำหนด

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มัลกุเทศก์ผู้ใดไม่ขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ ให้เลิกเป็นมัลกุเทศก์ตั้งแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ และให้ส่งคืนใบอนุญาตเป็นมัลกุเทศก์ต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่นายทะเบียนไม่ออกใบอนุญาตเป็นมัลกุเทศก์หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นมัลกุเทศก์ ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือมัลกุเทศก์มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนายทะเบียนต่อคณะกรรมการ โดยยื่นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งการ

ไม่ออกใบอนุญาต หรือการไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตจากนายทะเบียน และให้นายทะเบียนเสนอคำอุทธรณ์ดังกล่าวต่อคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ดังกล่าว

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนจากการรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือจากการร้องเรียนของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว หรือผู้ประกอบการท่องเที่ยว หรือเมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนโดยประการอื่นว่ามัคคุเทศก์ผู้ใด

(๑) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ

(๒) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้โดยมีกำหนดระยะเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินครั้งละหกเดือน

มัคคุเทศก์ซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต จะเป็นมัคคุเทศก์ในระหว่างที่ถูกพักใช้ใบอนุญาตไม่ได้ เว้นแต่จะได้อุทธรณ์คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๔๘ [๒๐]

มาตรา ๔๖ เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนว่ามัคคุเทศก์ผู้ใดมีพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๐

(๒) เป็นผู้เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๔๕ มาแล้ว และฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ (๑) หรือ (๒) อีก

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และมัคคุเทศก์ผู้นั้นต้องส่งคืนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตในกรณีที่มีการอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๘ ให้ถือว่าเป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต และให้ส่งคืนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เพิกถอน [๒๑]

มาตรา ๔๗ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้มัคคุเทศก์ทราบ ถ้าไม่สามารถส่งคำสั่งให้มัคคุเทศก์ได้ หรือมัคคุเทศก์ผู้นั้นไม่ยอมรับหนังสือแจ้งดังกล่าว ให้ปิดคำสั่งไว้ ณ ที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายที่สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ที่

ออกใบอนุญาตให้มัคคุเทศก์ผู้นั้น และให้ถือว่ามัคคุเทศก์ผู้นั้นได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ ได้รับแจ้งหรือวันที่ปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๘ มัคคุเทศก์ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๔๕ หรือเพิกถอนใบอนุญาต ตามมาตรา ๔๖ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อคณะกรรมการ โดยยื่นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจากนายทะเบียนและให้นายทะเบียนเสนอหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหนังสืออุทธรณ์ดังกล่าว

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

(ยกเลิก) [๒๒]

มาตรา ๔๙ ในการออกใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๓๕ หรือใบแทนใบอนุญาตดังกล่าวให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

การควบคุม

มาตรา ๕๐ ให้จัดตั้งสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานครขึ้น มีฐานะเป็นหน่วยงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

มาตรา ๕๑ ให้ผู้ว่าการด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยคนหนึ่งระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองเป็นนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานคร เป็นหัวหน้าสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานคร มีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่และลูกจ้างในสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานคร

ในระหว่างที่ยังไม่ได้จัดตั้งสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัดตามมาตรา ๕๒ ขึ้นในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครให้นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และตามนโยบายของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๒ เมื่อผู้ว่าการเห็นสมควรจัดตั้งสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัดขึ้นในจังหวัดใด และจะให้มิใช่เขตอำนาจครอบคลุมเขตจังหวัดใดบ้าง ให้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแล้ว ให้ตราข้อบังคับจัดตั้งสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัดขึ้นในจังหวัดนั้น พร้อมทั้งกำหนดเขตอำนาจของสำนักงานดังกล่าวและประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัดเป็นหน่วยงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

มาตรา ๕๓ ให้ผู้ว่าการด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยคนหนึ่งระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง เป็นนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัดมีหน้าที่ควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ในเขตอำนาจของตน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และตามนโยบายของคณะกรรมการ

ให้นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัดเป็นหัวหน้าสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัด มีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่และลูกจ้างในสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์จังหวัดดังกล่าว

มาตรา ๕๔ ในการควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่นายทะเบียนมอบหมายมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบใบอนุญาต สภาพ และลักษณะของสถานที่ทำการเครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะที่ใช้ในการประกอบธุรกิจนำเที่ยว ตลอดจนจำนวนและประวัติของตัวแทนและลูกจ้างของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ตัวแทน หรือลูกจ้างมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจนำเที่ยว หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจนำเที่ยวเพื่อตรวจสอบ

(๓) เรียกให้มัคคุเทศก์มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะมัคคุเทศก์ ตลอดจนให้ส่งรายงานการปฏิบัติหน้าที่ในระยะเวลาที่ผ่านมาเพื่อตรวจสอบ

มาตรา ๕๕ การมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ ให้นายทะเบียนมอบหมายเป็นหนังสือทุกครั้ง

มาตรา ๕๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๗ เมื่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่นายทะเบียนมอบหมายพบว่ามี การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนพิจารณาดำเนินการตาม มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ แล้วแต่กรณี แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

มาตรา ๕๘ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท และปรับอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๖๐ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๕ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๖๑ กลุ่มมรสหรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่ตายผู้ใด ประสงค์จะประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไปแต่ไม่แจ้งความประสงค์ที่จะประกอบธุรกิจนำเที่ยวนั้น หรือไม่แจ้งความประสงค์ที่จะไม่ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไปต่อนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๒ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่ส่งคืนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๒๘ วรรคสี่ หรือมาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๓ วรรคสองต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๓ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ วรรคสามต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท และปรับอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๖๔ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่งต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๖ มัคคุเทศก์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๖๗ มัคคุเทศก์ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ในระหว่างที่ถูกพักใช้ใบอนุญาต อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๘[๒๑] มัคคุเทศก์ผู้ใดไม่ส่งคืนใบอนุญาตก่อนนายทะเบียนภายในเวลาที่กำหนด เนื่องจากใบอนุญาตสิ้นอายุเพราะไม่ได้ขอต่ออายุใบอนุญาต อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ วรรคห้า ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำเนื่องจากถูกเพิกถอนใบอนุญาตอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๙ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากนายทะเบียน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๐ ผู้ใดประกอบธุรกิจนำเที่ยวอยู่แล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไป ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๔ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้วให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน

ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ต้องเลิกการประกอบธุรกิจนำเที่ยวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่อนุญาต

มาตรา ๓๑ คนต่างด้าวที่ได้รับหนังสือรับรองจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้อยู่แล้วตามข้อ ๓๐ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๕ ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไปได้ แต่ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๔ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน และมีให้นำความในมาตรา ๑๕ (๑) (ก) และ (๒) (ก) (ค) (ง) และ (จ) มาใช้บังคับแก่ผู้นั้น

คนต่างด้าวซึ่งได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งต้องเลิกการประกอบธุรกิจนำเที่ยวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่อนุญาต

มาตรา ๓๒ ให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวหรือคนต่างด้าวซึ่งได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียนตามมาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๑ โดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ ผู้ใดเป็นมัคคุเทศก์อยู่แล้วก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะเป็นมัคคุเทศก์ต่อไป ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๓๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้วให้เป็นมัคคุเทศก์ต่อไปได้ จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม [๒๔]

(๑) ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว	ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์	ฉบับละ ๒๐๐ บาท
(๓) ใบแทนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(๔) ใบแทนใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๕) การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาต	

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันนี้การประกอบธุรกิจนำเที่ยวและอาชีพมัคคุเทศก์ได้มีการขยายตัวเป็นอันมาก สมควรที่จะมีกฎหมายกำหนดมาตรฐานในเรื่องนี้และให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ส่งเสริมและควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและอาชีพมัคคุเทศก์ ให้เป็นระเบียบและได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อประโยชน์ของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕[๒๕]

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่องค์ประกอบของคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ในส่วนของกรมการอื่นซึ่งเป็นผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับจำนวนกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งเป็นผู้แทนภาครัฐ และไม่มีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้และมีประสบการณ์ทางธุรกิจนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์เป็นกรรมการรวมอยู่ด้วย สมควรแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์โดยเพิ่มจำนวนกรมการอื่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และโดยที่หลักเกณฑ์การวางหลักประกันเพื่อความเสียหาย เงื่อนไขการวางและคืนหลักประกันเพื่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยว วิธีการควบคุมการประกอบอาชีพเป็นมัคคุเทศก์ และอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสภาพ

เศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องดังกล่าวให้เหมาะสม นอกจากนี้สมควรกำหนดคุณสมบัติรวมทั้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่จะมีสิทธิร้องเรียน ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวที่มีอยู่กับผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ รวมทั้งกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวที่มีสิทธิร้องเรียนผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงได้เช่นเดียวกันและสมควรกำหนดวิธีการควบคุม และคุ้มครองการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและการประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

-
- [๑] รก.๒๕๓๕/๒๕/๑/๑๕ มีนาคม ๒๕๓๕
  - [๒] มาตรา ๖ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๓] มาตรา ๑๘ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๔] มาตรา ๑๘/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๕] มาตรา ๑๙ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๖] มาตรา ๒๐ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๗] มาตรา ๒๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๘] มาตรา ๒๑/๑ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๙] มาตรา ๒๑/๒ เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๑๐] มาตรา ๒๒ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๑๑] มาตรา ๒๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๑๒] มาตรา ๒๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๑๓] มาตรา ๒๕ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
  - [๑๔] มาตรา ๓๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

- [๑๕] มาตรา ๓๓ วรรคสอง แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- [๑๖] มาตรา ๓๕ วรรคสาม แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- [๑๗] มาตรา ๔๑ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- [๑๘] มาตรา ๔๒ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- [๑๙] มาตรา ๔๓ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- [๒๐] มาตรา ๔๕ วรรคสาม แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- [๒๑] มาตรา ๔๖ วรรคสอง แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- [๒๒] มาตรา ๔๘ วรรคสาม ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- [๒๓] มาตรา ๖๘ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- [๒๔] อัตราค่าธรรมเนียมแก้ไขโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- [๒๕] รก.๒๕๔๕/๖๗ก/๑/๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕

พระราชบัญญัติ

การสาธารณสุข

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ [๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔
- (๒) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕
- (๓) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๔) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๕

- (๕) พระราชบัญญัติสาธารณสุข (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๒๗
- (๖) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย พุทธศักราช ๒๕๘๐
- (๗) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๘๔
- (๘) พระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๘๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถู พลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถ้ำ มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชนและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

“อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้านเรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสี้ยว ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตามและหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด

“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใดๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้นหรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

“สถานที่สะสมอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใดๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้งหรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

“ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล

(๒) ประธานกรรมการสุขาภิบาลสำหรับในเขตสุขาภิบาล

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ปลัดเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสาธารณสุข

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลสำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดมาตรฐานสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้

มาตรา ๗ เมื่อมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ใช้บังคับในท้องถิ่นใดให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งมีกิจการหรือการดำเนินการตามกฎกระทรวงดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของท้องถิ่นนั้นดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ในการนี้ หากมีกรณีจำเป็นให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ใช้บังคับอยู่ก่อนมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ เพื่อกำหนดรายละเอียดการดำเนินการในเขตท้องถิ่นนั้นให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าวได้

ข้อกำหนดของท้องถิ่นใดขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ให้บังคับตามกฎกระทรวงนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือมีเหตุผลเป็นพิเศษเฉพาะท้องถิ่น ราชการส่วนท้องถิ่นอาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในเรื่องใดขัดหรือแย้งกับที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

มาตรา ๘ ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้อธิบดีกรมอนามัยมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของวัตถุหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับก่อให้เกิดหรืออาจเกิดความเสียหายดังกล่าวระงับการกระทำหรือให้กระทำการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นว่านั้น ได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งตามวรรคหนึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาตามสมควร อธิบดีกรมอนามัยจะสั่งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติกรใดๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายดังกล่าวนั้นแทนก็ได้ ในการนี้ ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ และบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมอนามัยแจ้งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสั่งให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติการตามความในวรรคสองสำหรับในเขตท้องที่ จังหวัดนั้น

หมวด ๒

คณะกรรมการสาธารณสุข

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสาธารณสุข” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมโรค* เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ ในการสาธารณสุข เป็นกรรมการและอธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใดๆ เกี่ยวกับการสาธารณสุขตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

(๒) ศึกษา วิเคราะห์และให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งเกี่ยวกับการสาธารณสุข

(๓) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และต่อราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น

(๔) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดโครงการและประสานงานระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ควบคุม สอดส่องการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่ปรากฏแก่คณะกรรมการว่าราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งมีเขตอำนาจในท้องถิ่นใด ไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการแจ้งต่อผู้มีอำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเพื่อสั่งให้ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือแก้ไขการดำเนินการให้เป็นไปโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้นหรือของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่ง เป็นหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือวัตถุใดๆ มาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๖ คณะหนึ่งคณะใด เป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งดังกล่าวแทนคณะกรรมการเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการนั้นได้

หมวด ๓

การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

มาตรา ๑๘ การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นหรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๘ ก็ได้

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้
- (๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่ เอกชน
- (๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใดๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการ ใช้อาคารหรือสถานที่นั้นๆ
- (๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บและ ขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือ มูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตาม ลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ จะพึงเรียกเก็บได้
- (๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

หมวด ๔

สุขลักษณะของอาคาร

มาตรา ๒๑ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารหรือส่วนของอาคารใดหรือ สิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคาร มีสภาพชำรุดทรุดโทรม หรือปล่อยให้มียุทธการรุงรังจนอาจเป็น อันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้น จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอนอาคาร หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งต่อเนื่องกับอาคารทั้งหมดหรือแต่ บางส่วน หรือจัดการอย่างอื่นตามความจำเป็นเพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือให้ถูกต้องด้วย สุขลักษณะภายในเวลาซึ่งกำหนดให้ตามสมควร

มาตรา ๒๒ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าอาคารใดมีสินค้า เครื่องเรือนหรือ สัมภาระสะสมไว้มากเกินสมควร หรือจัดสิ่งของเหล่านั้นซับซ้อนกันเกินไป จนอาจเป็นเหตุให้ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ให้โทษใดๆ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้อง

ด้วยสัญลักษณ์ของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารย้ายสินค้า เครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารนั้น หรือให้จัดสิ่งของเหล่านั้นเสียใหม่ เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือให้ถูกต้องด้วยสัญลักษณ์หรือให้กำจัดสัตว์ซึ่งเป็นพาหะของโรคภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควร

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดดำเนินการตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ และผู้นั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการแทนได้ โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมิให้อาคารใดมีคนอยู่มากเกินไปจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่ในอาคารนั้น ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดจำนวนคนต่อจำนวนพื้นที่ของอาคารที่ถือว่ามีคนอยู่มากเกินไป ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพความเจริญจำนวนประชากรและย่านชุมชนของแต่ละท้องถิ่น

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามประกาศนั้นยอมหรือจัดให้อาคารของตนมีคนอยู่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๕

เหตุรำคาญ

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(๑) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๒) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๓) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๔) การกระทำใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เหม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๕) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่างๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ ในการนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่างๆ ได้

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีกโดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควร ตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

หมวด ๖

การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

มาตรา ๒๕ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้

การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดหรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้วยังไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืนให้สัตว์นั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่น หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขายหรือขายทอดตลาด

สัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายหรือขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้ว ให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์

ในกรณีที่มีได้มีการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์ตามวรรคหนึ่ง และเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้

หมวด ๗

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๓ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่
แห่งเดียว

หมวด ๘

ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
ตามมาตรา ๕๖

การเปลี่ยนแปลง ขยาย หรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่
เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดตามวรรคหนึ่งแล้ว จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับ
อนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การ
ของรัฐที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ แต่ในการดำเนินกิจการตลาดจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับ
ผู้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจ
กำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งตลาดตามวรรคนี้ปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออก
ข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แพนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะ
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้อง

กับการดำเนินกิจการตลาด

- (๓) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการ
การดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดให้มี
ที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการ
ป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดขายของหรือช่วยขายของในตลาด ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์
ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๕

มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการขายของในตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้ขายของ และผู้ช่วยขายของในตลาดปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดบริเวณที่ขายของ สุขลักษณะส่วนบุคคล และสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปรง เก็บหรือสะสมอาหาร หรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้ และของใช้ต่างๆ

มาตรา ๓๘ ผู้ที่จะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช้เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๗ ก่อนการจัดตั้ง

มาตรา ๓๙ ผู้จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕๖ หรือหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๗ และผู้จำหน่าย ทำ ประกอบ ปรง เก็บหรือสะสมอาหารในสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสถานที่สะสมอาหารตามมาตรา ๓๘ ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๔๐ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหารที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับหนังสือรับรองการแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารตามประเภทของอาหารหรือตามลักษณะของสถานที่ประกอบกิจการหรือตามวิธีการจำหน่าย

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง ใช้ และดูแลรักษาสถานที่และสุขลักษณะของบริเวณที่ใช้จำหน่ายอาหาร ที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหาร ที่ใช้ทำ ประกอบ หรือปรุงอาหาร หรือที่ใช้สะสมอาหาร

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ

(๔) กำหนดเวลาจำหน่ายอาหาร

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการ

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการจำหน่าย ทำประกอบ ปรุง เก็บรักษาหรือสะสมอาหาร

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้ และของใช้อื่นๆ

หมวด ๕

การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

มาตรา ๔๑ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ควบคุมดูแลที่หรือทางสาธารณะเพื่อประโยชน์ใช้สอยของประชาชนทั่วไป

ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายโดยลักษณะวิธีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งใดเป็นปกติหรือเร่ขาย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระบุชนิด หรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า และสถานที่ที่จะจัดวางสินค้า เพื่อจำหน่ายในกรณีที่จะมีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งใดเป็นปกติ รวมทั้งจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

การเปลี่ยนแปลงชนิดหรือประเภทของสินค้า ลักษณะวิธีการจำหน่ายสินค้า หรือสถานที่จัดวางสินค้าให้แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต จะกระทำได้อต่อเมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้จัดแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไว้ในใบอนุญาตแล้ว

มาตรา ๔๒ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานจราจร มีอำนาจออกประกาศดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตห้ามจำหน่ายหรือซื้อสินค้าโดยเด็ดขาด

(๒) กำหนดบริเวณที่หรือทางสาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตที่ห้ามจำหน่ายสินค้าบางชนิดหรือบางประเภท หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าตามกำหนดเวลา หรือเป็นเขตห้ามจำหน่ายสินค้าโดยวิธีการจำหน่ายในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการจำหน่ายสินค้าในบริเวณนั้น

ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ทำการของราชการส่วนท้องถิ่นและบริเวณที่จะกำหนดเป็นเขตตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี และต้องกำหนดวันที่จะบังคับตามประกาศนั้นมีให้น้อยกว่าสิบห้าวัน นับแต่วันประกาศ

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ของประชาชนและการควบคุมการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายหรือผู้ช่วยจำหน่ายสินค้า

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบปรุง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้ และของใช้ต่างๆ

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดวางสินค้าและการระบายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

(๔) กำหนดเวลาสำหรับการจำหน่ายสินค้า

(๕) กำหนดการอื่นที่จำเป็นเพื่อการรักษาความสะอาดและป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ

หมวด ๑๐

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข

มาตรา ๔๔ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใดๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใดๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกหนังสือรับรองการแจ้งหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่นั้น

(๓) แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งหรือตามข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ยึดหรืออายัดสิ่งของใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีจำเป็น

(๕) เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใดๆ ที่สงสัยว่าจะไม่ถูกสุขลักษณะหรือจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากอาคารหรือสถานที่ใดๆ เป็นปริมาณตามสมควรเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบตามความจำเป็นได้โดยไม่ต้องใช้ราคา

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น บุคคลดังกล่าวจะต้องแสดงบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องในขณะปฏิบัติหน้าที่ด้วย และให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินกิจการใดๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไข หรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งไว้ตามสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นกรณีที่มีคำสั่งให้หยุดดำเนินกิจการทันที และต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินกิจการซึ่งจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งทราบ ในกรณีที่ไม่มีพบผู้ดำเนินกิจการหรือผู้ดำเนินกิจการไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้ดำเนินกิจการ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งแล้ว ตั้งแต่เวลาที่คำสั่งไปถึงหรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใดๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหตุตามวรรคหนึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เป็นส่วนรวมซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไขหรือระงับเหตุนั้นหรือดำเนินการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุนั้นได้ตามสมควร แล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๔ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเพื่อประโยชน์ในการจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๑๑

หนังสือรับรองการแจ้ง

มาตรา ๔๘ การแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบเพื่อดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๘ และหนังสือรับรองการแจ้งให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นเมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับแจ้งให้ออกใบรับแก่ผู้แจ้งเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประกอบกิจการตามที่แจ้งได้ชั่วคราวในระหว่างเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังมิได้ออกหนังสือรับรองการแจ้ง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจการแจ้งให้ถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยถูกต้องให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง

ในใบรับแจ้งหรือหนังสือรับรองการแจ้ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

ในกรณีที่การแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้แจ้งทราบภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับการแจ้ง ถ้าผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้การแจ้งของผู้แจ้งเป็นอันสิ้นสุด แต่ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการแก้ไขภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือรับรองการแจ้งให้ผู้แจ้งภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๕ ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งต้องแสดงหนังสือรับรองการแจ้งไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ดำเนินกิจการตลอดเวลาที่ดำเนินกิจการ

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่หนังสือรับรองการแจ้งสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งยื่นคำขอรับใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนและการออกใบแทนหนังสือรับรองการแจ้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๑ เมื่อผู้แจ้งตามมาตรา ๔๘ ประสงค์จะเลิกกิจการหรือโอนการดำเนินกิจการให้แก่บุคคลอื่น ให้แจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบด้วย

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ผู้ดำเนินกิจการใดดำเนินกิจการตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยมีได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ และเคยได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เพราะเหตุที่ฝ่าฝืนดำเนินกิจการ โดยมีได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาแล้วครั้งหนึ่ง ยังฝ่าฝืนดำเนินกิจการ โดยมีได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นต่อไป ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้ดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ ถ้ายังฝ่าฝืนอีก

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งห้ามการดำเนินกิจการนั้นไว้ตามเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสองปีก็ได้

มาตรา ๕๓ การแจ้งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๘ และคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๒ ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้แจ้งหรือผู้ดำเนินกิจการทราบ ในกรณีที่ไม่มีพบตัวหรือไม่ยอมรับหนังสือ ให้ส่งหนังสือการแจ้งหรือคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือปิดหนังสือนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของผู้ที่ต้องรับหนังสือ และให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบหนังสือดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่หนังสือไปถึงหรือวันปิดหนังสือแล้วแต่กรณี

หมวด ๑๒

ใบอนุญาต

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอและการออกใบอนุญาตในเรื่องนั้นได้

มาตรา ๕๕ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ออกใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียมแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๖ เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ ถ้าปรากฏว่าคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการหรือเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์นั้นทั้งหมดและแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ในคราวเดียวกัน และในกรณีจำเป็นที่จะต้องส่งคืนคำขอแก่ผู้ขออนุญาต ก็ให้

ส่งคืนคำขอพร้อมทั้งแจ้งความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผล ให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องหรือครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น ไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๖ ผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผย และเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อกำหนดของท้องถิ่น

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตสำหรับกิจการใดไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

มาตรา ๖๐ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(๑) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

(๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาต และการไม่ปฏิบัติหรือการปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

มาตรา ๖๑ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้ทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่คำสั่งไปถึง หรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๒ ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๑๓

ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ

มาตรา ๖๓ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๔ บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินกิจการที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินการหรือต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่นตลอดเวลาที่ยังดำเนินการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียม

ที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้แจ้งหรือผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้บอกเลิกการดำเนินกิจการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินกิจการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

หมวด ๑๔

การอุทธรณ์

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๘ วรรคห้า มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง หรือมีคำสั่งในเรื่องการไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีคำสั่งตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง ถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งไม่พอใจคำสั่งดังกล่าว ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวัน นับแต่วันทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่รัฐมนตรีจะเห็นสมควรให้มีการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้นไว้ชั่วคราว

มาตรา ๖๗ การพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๖ ให้รัฐมนตรีพิจารณาโดยไม่ชักช้า คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด ๑๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีกรมอนามัยตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตาม

มาตรา ๘ วรรคสอง หรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดตามมาตรา ๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๗ โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๒ ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตร โดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ผู้ใดจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๙๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๐ (๕) มาตรา ๓๒ (๒) มาตรา ๓๕ (๑) หรือ (๔) หรือมาตรา ๔๐ (๒) หรือ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้นอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือในมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๙๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๕ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ วรรคสองต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ วรรคสอง หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๓๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ หรือฝ่าฝืนประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๒ (๒) หรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๓๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือไม่ยอมแจ้งข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ดำเนินกิจการผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างที่มีคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้หยุดดำเนินกิจการ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๖๕ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

มาตรา ๔๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๔๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๕๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๘๔ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดดำเนินการในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๘๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนกรมตำรวจ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่นประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด และผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบ

สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ด้วย

เมื่อได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

หมวด ๑๖

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๖ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการใดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและกิจการนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตหรือต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นต่อไปได้เสมือนเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือเป็นผู้ที่ได้แจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว แต่เมื่อใบอนุญาตดังกล่าวสิ้นอายุและผู้นั้นยังคงประสงค์จะดำเนินการต่อไป ผู้นั้นจะต้องมาดำเนินการขอรับใบอนุญาตหรือแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนการดำเนินการ

มาตรา ๘๗ ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่ไม่ต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่จะต้องแจ้งและได้รับหนังสือรับรองการแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้ และมีไซ้เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตอยู่แล้วตามมาตรา ๘๖ ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมาดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๘ ผู้ซึ่งประกอบกิจการใดที่มีไซ้เป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่เป็นกิจการที่จะต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไป แต่จะต้องมายื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ยังคงประกอบกิจการได้ต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๙ บรรดากิจการต่างๆ ที่กำหนดให้เป็นกิจการค้าซึ่งเป็นที่รังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และการแต่งผมตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ ให้ถือว่าเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทั้งนี้ ภายใต้งบับมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒

มาตรา ๙๐ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขซึ่งถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติสาธารณสุข พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ย พุทธศักราช ๒๔๘๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานควบคุมดูแลในด้านสาธารณสุข ได้ใช้บังคับมานานแล้ว แม้ว่าจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้งก็ตาม แต่ก็ยังไม่อาจทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าของสังคม จำเป็นต้องขยายขอบเขตการกำกับดูแลกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขในด้านต่างๆ ให้กว้างขวางขึ้น เพื่อสามารถนำมาปรับใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทันทั่วถึง และโดยที่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าการสาธารณสุขเป็นเรื่องเกี่ยวพันกับความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของมนุษย์อย่างใกล้ชิด แต่บทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบันยังมิได้กำหนดมาตรการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมไว้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมให้มีลักษณะการกำกับดูแลและติดตาม และปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และบทกำหนดโทษตามกฎหมายปัจจุบันให้สามารถบังคับให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด ฉะนั้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อม สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการใช้อุจจาระเป็นปุ๋ยเสียใหม่ และรวมกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นฉบับเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕[๒]

มาตรา ๓๕ ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้แก้ไขคำว่า “อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ” เป็น “อธิบดีกรมควบคุมโรค”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่

ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่างๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับภารกิจโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ภาคผนวก ก

ระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยว (World Tourism Organization - WTO)

.....

ที่ประชุมสมัชชาใหญ่องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization - WTO) ที่กรุงซานติเอโก ประเทศชิลี เมื่อวันที่ 27 กันยายน - 1 ตุลาคม พ.ศ.2542 ได้ร่วมกันประกาศ “ระเบียบสากลว่าด้วยจรรยาบรรณสำหรับการท่องเที่ยว” โดยมีหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ นำเที่ยวในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ในการพัฒนาการท่องเที่ยวปรากฏอยู่ในข้อต่างๆ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

ข้อที่ 1 การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่จะนำมาซึ่งความเข้าใจและความเคารพซึ่งกันและกันระหว่าง ชนชาติและสังคมต่างๆ

1) การทำความเข้าใจและการส่งเสริมค่านิยมทางจริยธรรมทั่วไปของมวลมนุษยชาติ โดยยอมรับและเคารพความหลากหลายของความเชื่อทางศาสนา ปรัชญา และศีลธรรม เป็นทั้งรากฐานและผลที่ตามมาของการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ ฉะนั้นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวและตัวนักท่องเที่ยวเองจะต้องเคารพต่อขนบธรรมเนียมและหลักปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมของชนทุกชาติ รวมทั้งที่เป็นของชนกลุ่มน้อยและของชนเผ่าพื้นเมือง และเพื่อแสดงถึงการตระหนักในคุณค่าของสิ่งเหล่านี้

2) กิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ควรจะดำเนินไปโดยไม่ขัดต่อลักษณะเฉพาะและขนบธรรมเนียมใดๆ ของภูมิภาคและประเทศที่เป็นเจ้าของบ้าน และเคารพต่อกฎหมายหลักปฏิบัติและขนบธรรมเนียมใดๆ ของเจ้าบ้านดังกล่าว

3) ชุมชนที่เป็นเจ้าของบ้าน อีกทั้งผู้ประกอบการต่างๆ ในท้องถิ่นนั้นควรจะทำ ความคุ้นเคยและให้ความเคารพต่อนักท่องเที่ยวที่มาเยือน พร้อมทั้งศึกษาเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิต ทัศนคติ และความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเหล่านั้น การให้ความรู้และการฝึกอบรมแก่ผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ จึงสามารถช่วยนำไปสู่การต้อนรับที่เป็นมิตร

ข้อที่ 2 การท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจของปัจเจกบุคคลและส่วนรวม

1) การท่องเที่ยวอันเป็นกิจกรรมที่คน โดยมากเห็นว่าเป็นการพักผ่อนและการผ่อนคลาย เป็นกีฬาและเป็นหนทางที่จะเข้าถึงวัฒนธรรมและธรรมชาติ ควรมีการวางแผนล่วงหน้าและดำเนินไปให้เป็นวิถีทางพิเศษที่จะนำมาซึ่งความพึงพอใจของทั้งปัจเจกบุคคลและของส่วนรวม เมื่อมีการท่องเที่ยวด้วยใจที่เปิดกว้างอย่างเพียงพอแล้ว การท่องเที่ยวก็จะเป็นปัจจัยที่หาสิ่งอื่นมาทดแทนมิได้ ในการช่วยให้เกิดการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง การยอมรับซึ่งกันและกันและการรับรู้เกี่ยวกับความแตกต่างที่แท้จริง ระหว่างชนชาติและวัฒนธรรมต่างๆ และตระหนักถึงความหลากหลายของความแตกต่างเหล่านั้น

2) กิจกรรมการท่องเที่ยวควรเคารพต่อความเสมอภาคของชายและหญิง กิจกรรมการท่องเที่ยวควรช่วยส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และยิ่งกว่านั้นควรส่งเสริมสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มคนที่มีความอ่อนแอมากที่สุด ซึ่งได้แก่ เด็ก คนชรา คนพิการ ชนกลุ่มน้อย และชนพื้นเมือง

3) การเอาใจเอาเปรียบมนุษย์ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ โดยเฉพาะในเรื่องทางเพศ และโดยเฉพาะเมื่อเกิดขึ้นกับเด็กเป็นการขัดแย้งต่อจุดมุ่งหมายขั้นพื้นฐานของการท่องเที่ยวและไม่ถือเป็นการท่องเที่ยว หากมีกรณีเช่นนี้เกิดขึ้นตามข้อบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศแล้วนั้น การกระทำดังกล่าวจะถูกปราบปรามจนถึงที่สุดด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและจะต้องได้รับบทลงโทษโดยไม่มีมีการประนีประนอมตามกฎหมายของทั้งประเทศเจ้าบ้านและประเทศของผู้ที่กระทำผิดในเรื่องดังกล่าว แม้ว่าการกระทำนั้นจะเกิดขึ้นในต่างแดนก็ตาม

4) การเดินทางที่มีวัตถุประสงค์ทางศาสนา สุขภาพ ร่างกาย และใจ การศึกษาและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมหรือภาษาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ช่วยก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งสมควรได้รับการสนับสนุน

ข้อที่ 3 การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวทุกๆ ฝ่าย ควรจะร่วมกันปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เพื่อที่จะทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจที่มั่นคงต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งจะสมกับความต้องการและความมุ่งหวังของชนรุ่นต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างเท่าเทียมกัน

2) รูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบใดๆ ทั้งหมดที่ช่วยในการประหยัดทรัพยากรที่มีค่าและหาได้ยาก โดยเฉพาะน้ำและพลังงาน และช่วยในการปกป้องการเกิดขยะของเสียได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ควรได้รับความสำคัญมาเป็นอันดับต้นและควรได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่มิอำนาจของรัฐในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับประเทศ

3) การจัดเวลาท่องเที่ยวให้เหลื่อมกันและบริหารพื้นที่ที่มีการล้นไหลของนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน โดยเฉพาะที่เนื่องมาจากการลาพักร้อนและช่วงปิดภาคเรียน และการจัดให้มีวันหยุดกระจายกันออกไปมากขึ้น เป็นสิ่งที่พึงกระทำเพื่อที่จะเป็นการลดผลกระทบของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อช่วยเพิ่มผลดีแก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น

4) ควรมีการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการท่องเที่ยว และการวางแผนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการปกป้องรักษามรดกทางธรรมชาติ ซึ่งประกอบไปด้วยระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ และเอื้อต่อการรักษาคุ่มครองสัตว์และพืชต่างๆ ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว ควรจะบังคับให้มีการควบคุมและจำกัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดำเนินอยู่ในพื้นที่ที่มีแนวโน้มดังกล่าวสูง ได้แก่ พื้นที่ที่เป็นทะเลทราย ขั้วโลก ภูเขาสูง ชายฝั่ง ทะเล ป่าดงดิบ หรือพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งเอื้อต่อการก่อตั้งพื้นที่สงวนทางธรรมชาติและเขตคุ้มครอง

5) การท่องเที่ยวเพื่อชมธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นับเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ช่วยยกระดับของการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แต่โดยมีเงื่อนไขว่าการท่องเที่ยวดังกล่าวต้องเคารพต่อมรดกทางธรรมชาติและประชาชนในท้องถิ่น และคำนึงถึงความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ

ข้อที่ 4 การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศและชุมชนที่เป็นเจ้าบ้าน

1) ประชาชนในท้องถิ่นควรเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมการท่องเที่ยว และเข้ามาร่วมรับอย่างเสมอภาคในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เกิดจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการช่วยสร้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อม

2) การนำนโยบายการท่องเที่ยวมาใช้ควรช่วยส่งผลให้ประชาชนในเขตพื้นที่ที่มีการท่องเที่ยวมีมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้นตามความจำเป็น การวางแผนและแนวทางการสถาปนายุทธศาสตร์

และการดำเนินงานของโรงแรมที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวควรมุ่งเน้นที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ที่ซึ่งมีความชำนาญเท่าๆ กัน และควรคำนึงถึงแรงงานท้องถิ่นมาเป็นอันดับแรก

3) ควรให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษกับปัญหาบางประการในเขตพื้นที่ที่เป็นชายทะเลและเกาะ เขตเทือกเขา หรือเขตชนบทที่ปราศจากการคุ้มครอง ที่ซึ่งการท่องเที่ยวให้โอกาสที่หายากในอันที่จะนำไปสู่การพัฒนา เนื่องจากช่องทางในการเลี้ยงชีพแบบดั้งเดิมถดถอยลง

4) ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนซึ่งอยู่ภายใต้กฎระเบียบต่างๆ ที่ทางรัฐเป็นผู้กำหนด ควรทำการศึกษาล่วงหน้าถึงผลกระทบของโครงการพัฒนาของตนที่อาจมีต่อสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ และควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการของตนในอนาคต ตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งพูดคุยกับประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าว ด้วยวิธีการที่โปร่งใสและยึดตามข้อเท็จจริง

ข้อที่ 5 ภาระหน้าที่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาการท่องเที่ยว

1) ผู้ประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวมีภาระหน้าที่ที่จะให้ข้อมูลตามความเป็นจริงและอย่างตรงไปตรงมาแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว สภาพการเดินทาง มารยาทของเจ้าบ้าน และสถานที่พักอาศัย ผู้ประกอบอาชีพท่องเที่ยวต้องแน่ใจได้ว่าข้อความต่างๆ ในสัญญาที่เสนอต่อลูกค้าสามารถเข้าใจได้ง่าย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับลักษณะราคา และคุณภาพของการบริการที่ผู้ประกอบอาชีพรับเป็นผู้จัดหาให้แก่ลูกค้า รวมทั้งในเรื่องของเงินชดเชยที่ผู้ประกอบอาชีพจะสามารถจ่ายให้ได้ในกรณีที่ทางผู้ประกอบอาชีพฯ เป็นฝ่ายกระทำผิดสัญญาฝ่ายเดียว

2) ผู้ประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยว ครอบคลุมทั้งการท่องเที่ยวต้องพึงพาคนกลุ่มนี้ควรจะแสดงความห่วงใย โดยการร่วมมือกับผู้มีอำนาจของรัฐ ในเรื่องของความมั่นคงปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุ การคุ้มครองสุขภาพ และความปลอดภัยของอาหารต่อผู้ที่ใช้บริการของผู้ประกอบอาชีพฯ ในทำนองเดียวกันนี้ ผู้ประกอบอาชีพฯ ต้องมั่นใจว่ามีระบบการคุ้มครองประกันภัยอยู่อย่างเหมาะสม ผู้ประกอบอาชีพฯ ควรรับหน้าที่ในการแจ้งเหตุต่างๆ ตามที่กฎระเบียบในประเทศกำหนดไว้ และควรจ่ายค่าชดเชยในจำนวนที่เป็นธรรมในกรณีที่เกิดการละเมิดภาระหน้าที่ตามข้อสัญญา

3) ผู้ประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยว ครอบคลุมถึงการท่องเที่ยวต้องอาศัยคนกลุ่มนี้ควรมีส่วนร่วมในการช่วยตอบสนองความต้องการทางด้านวัฒนธรรมและทางศาสนาของนักท่องเที่ยว และอนุญาตให้เขาเหล่านั้นปฏิบัติตามภารกิจทางศาสนาได้ในขณะที่ท่องเที่ยว

ข้อที่ 6 สิทธิของคนงานและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

1) สิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ที่ทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งได้รับเงินเดือนจากนายจ้าง หรือที่เป็นนายจ้างของตัวเองนั้น ควรจะได้รับการรับรองภายใต้การควบคุมดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนกลาง ทั้งภายในประเทศบ้านเกิดของนักท่องเที่ยวและภายในประเทศเจ้าบ้าน โดยควรต้องให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษ เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกิดจากการที่งานของคนกลุ่มนี้ขึ้นอยู่กับฤดูกาล การที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีอยู่ทั่วโลกและการทำงานในลักษณะนี้ต้องอาศัยความยืดหยุ่นของคนกลุ่มนี้

2) คนงานที่รับเงินเดือนจากนายจ้างและที่เป็นนายจ้างของตนเองในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น มีสิทธิและหน้าที่ที่จะได้รับการฝึกอบรมขั้นต้นที่เหมาะสมและอย่างต่อเนื่อง คนกลุ่มนี้ควรได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ ความไม่มั่นคงของงานควรจะจำกัดให้มัน้อยที่สุดเท่าที่กระทำได้ สถานภาพบางประการที่มีความเกี่ยวข้องกับความกินดีอยู่ดีในสังคม ควรเสนอให้เฉพาะกับผู้ทำงานตามฤดูกาลในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

3) บุคคลหรือนิติบุคคลใดๆ หากมีความสามารถความเชี่ยวชาญที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวแล้ว ควรจะมีสิทธิที่จะประกอบอาชีพใดๆ ในด้านการท่องเที่ยวภายใต้กฎหมายในประเทศที่ใช้อยู่ ผู้ประกอบการและผู้ลงทุน โดยเฉพาะในธุรกิจขนาดย่อมและขนาดปานกลาง ควรมีสิทธิที่จะเข้าสู่ภาคการท่องเที่ยวได้อย่างเสรี โดยมีข้อจำกัดทางการบริหารจัดการและทางกฎหมายให้น้อยที่สุด

4) โอกาสในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้บริหารธุรกิจและคนงานจากต่างประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ได้รับเงินเดือนหรือไม่ จะเป็นปัจจัยช่วยให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของโลก กิจกรรมในทำนองดังกล่าวควรได้รับการอำนวยความสะดวกให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ทั้งภายใต้กฎหมายภายในประเทศและสัญญาระหว่างประเทศ

5) ด้วยความที่การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถหาสิ่งอื่นมาทดแทนได้ ในการนำไปสู่ความเป็นปึกแผ่นเดียวในการพัฒนาและการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของการแลกเปลี่ยนต่างๆ ระหว่างประเทศ บริษัทนานาชาติทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่ควรที่จะตัดวงผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ของตน บริษัทนานาชาติฯ ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และหลีกเลี่ยงที่จะลดทอนผลประโยชน์ต่างๆ ที่ตนสร้างขึ้นให้กับเศรษฐกิจของประเทศที่ตนเข้าไปทำธุรกิจ ด้วยการส่งผลกำไรที่บริษัทฯ ได้ กลับไปยังประเทศของตนมากเกินไป

6) การร่วมงานกันและการมีสัมพันธภาพที่สมดุลระหว่างบริษัทต่างๆ ของประเทศ ผู้ผลิตนักท่องเที่ยวและของประเทศเจ้าบ้านจะเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน และการกระจายผลประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอภาค

ภาคผนวก ง

หน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

โทรศัพท์ 0-2250-5500

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กองกลาง

โทรศัพท์ 0-2216-6657

โทรสาร 0-2216-6908

สำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

โทรศัพท์ 0-2216-5634

โทรสาร 0-2216-6660

สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว

โทรศัพท์ 0-2216-4422

โทรสาร 0-2215-8486

สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

โทรศัพท์ 0-2215-8221

โทรสาร 0-2215-8221

ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด

จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	ที่อยู่
เชียงใหม่	053-355777	053-311364	ศูนย์พลศึกษาและกีฬา จ.เชียงใหม่ อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 50120
เชียงราย	053-716519	053-716519	สนามกีฬาจังหวัดเชียงราย อ.เมือง จ.เชียงราย 57000
ลำปาง	054-312254	054-313809	สนามกีฬาจังหวัดลำปาง ถ.จามทวิ อ.เมือง จ.ลำปาง 52000
ลำพูน	053-561430	053-561430	สนามกีฬาจังหวัดลำพูน อ.เมือง จ.ลำพูน 51000
แพร่	09-9569726	--	สนามกีฬาจังหวัดแพร่ อ.เมือง จ.แพร่ 54000
น่าน	054-750027	054-710284	สนามกีฬาจังหวัดน่าน อ.เมือง จ.น่าน 55000
แม่ฮ่องสอน	053-613022	053-613022	สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน 58000
พะเยา	054-710284	054-431830	สนามกีฬาจังหวัดพะเยา ถ.ส่วนราชการ อ.เมือง 56000
นครราชสีมา	044-259691	044-252444	สนามกีฬากลางจังหวัดนครราชสีมา ถ.กีฬากลาง อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000
ชัยภูมิ	044-816316	044-811218	สนามกีฬากลางจังหวัดชัยภูมิ ถ.องค์การบริหารส่วนจังหวัดสาย 2 อ.เมือง จ.ชัยภูมิ 36000
บุรีรัมย์	044-613315 044-620171	044-613015 044-613607	โรงยิมการกีฬาแห่งประเทศไทย อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	ที่อยู่
ศรีสะเกษ	044-611840 044-616308	045-611840	สนามกีฬา โรงพยาบาลจังหวัดศรีสะเกษ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000
สุรินทร์	044-520979	044-520979	สนามกีฬาจังหวัดสุรินทร์ อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000
ชลบุรี	038-274284	038-274284	ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาฯ อ.เมือง จ.ชลบุรี 20000
ฉะเชิงเทรา	038-514812	038-514812	สนามกีฬาจังหวัดฉะเชิงเทรา ถ.สุวินทวงศ์ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000
นครนายก	037-313283	037-313283	สนามกีฬาจังหวัดนครนายก ถ.นครนายก-รังสิต อ.เมือง จ.นครนายก 26000
ปราจีนบุรี	037-425031	037-425032	สนามกีฬาจังหวัดปราจีนบุรี ถ.ราษฎร์ดำรง อ.เมือง จ. ปราจีนบุรี 25000
สระแก้ว	037-421149	037-421149	ศาลากลางจังหวัดสระแก้ว ถ.สุวรรณศร อ.เมือง จ.สระแก้ว 27000
ระยอง	038-618968	038-618968	สนามกีฬาจังหวัดระยอง ถ.สุขุมวิท อ.เมือง จ.ระยอง 21000
จันทบุรี	039-325945	039-325945	สนามกีฬาจังหวัดจันทบุรี อ.เมือง จ.จันทบุรี 22000
ตราด	039-530534	039-530534	สนามกีฬาจังหวัดตราด ถ.พัฒนาการเนินตาแมว อ.เมือง จ.ตราด 23000
อุดรธานี	042-347130	042-348353	สนามกีฬาจังหวัดอุดรธานี ถ.อุดร-เลย อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000

จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	ที่อยู่
หนองคาย	042-420745	042-420745	สนามกีฬาจังหวัดหนองคาย บริเวณศูนย์ราชการ อ.เมือง จ.หนองคาย 43000
เลย	042-813086	042-813086	สนามกีฬาจังหวัดเลย ถ.เจริญรัฐ อ.เมือง จ.เลย 42000
ขอนแก่น	043-221050	043-221050	สนามกีฬาจังหวัดขอนแก่น ถ.เหล่าคินา อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000
สกลนคร	042-714596	042-714596	สนามกีฬาจังหวัดสกลนคร ถ.ไอ.พี.ยู อ.เมือง จ.สกลนคร 47000
หนองบัวลำภู	042-312890	042-312890	ศาลากลางจังหวัดหนองบัวลำภู อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู 39000
อุบลราชธานี	045-311228	045-311228	สนามกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000
กาฬสินธุ์	043-811386	043-811386	สนามกีฬาจังหวัดกาฬสินธุ์ ถ.สนามบิน อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000
นครพนม	042-513297	042-513297	สนามกีฬาจังหวัดนครพนม ถ.หลังศาลากลาง อ.เมือง จ.นครพนม 48000
มหาสารคาม	043-723346	043-723346	สนามกีฬากลางวิทยาลัยพยาบาลจังหวัดมหาสารคาม ถ.มหาสารคาม-โกสุมพิสัย อ.เมือง จ.มหาสารคาม 44000
ร้อยเอ็ด	043-515021	043-522290	สนามกีฬากลางจังหวัดร้อยเอ็ด ถ.คชพลาซัส อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด 45000
มุกดาหาร	042-611947	042-611947	สนามกีฬากลางจังหวัดมุกดาหาร ถ.สองนางสถิตต์ อ.เมือง จ.มุกดาหาร 49000

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	ที่อยู่
ยโสธร	045-711510	045-711510	สนามกีฬาจังหวัดยโสธร ถ.แจ้งสนิท อ. เมือง จ.ยโสธร 35000
อำนาจเจริญ	045-451152	045-451152	ศูนย์พลศึกษาและกีฬาจังหวัดอำนาจเจริญ ถ.ชยางกูร อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ 37000
นครพนม	042-513297	042-513297	สนามกีฬาจังหวัดนครพนม ถ.หลังศาลากลาง อ.เมือง จ.นครพนม 48000
นครปฐม	034-256559	034-250879	ศาลากลางจังหวัดนครปฐม ถ.พระราชวังสนามจันทร์ อ.เมือง จ.นครปฐม 73000
นนทบุรี	02-9035480	02-9035480	สนามกีฬาจังหวัดนนทบุรี ถ.ท่าน้ำ-วัดโบสถ์ดอนพรหม อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
ปทุมธานี	02-9046505	02-9046505	สนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติฯ คลอง 6 อ.ชัยบุรี จ.ปทุมธานี 12110
สมุทรปราการ	02-3845118	02-3845118	ศูนย์กิจกรรมยุวกาชาดกสิณุกยกันนัท อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270
สมุทรสาคร	037-815980	034-815980	ค่ายลูกเสือจังหวัดสมุทรสาคร ถ.เศรษฐกิจ 1 อ.เมือง จ.สมุทรสาคร 74000
ยะลา	073-213722	073-213722	สนามกีฬาจังหวัดยะลา ถ.ฝั่งเมือง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
นราธิวาส	073-516503	073-516503	สนามกีฬาจังหวัดนราธิวาส ถ.พิชิตบำรุง อ.เมือง จ.นราธิวาส 96000
ปัตตานี	073-348721 01-8977106	073-348721	สนามกีฬาจังหวัดปัตตานี ถ.โรงเหล้าสาย ข อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	ที่อยู่
สตูล	074-711225 01-8983412	074-711225	สนามกีฬาจังหวัดสตูล อ.เมือง จ.สตูล 91000
สงขลา	074-311573	074-311573	สนามกีฬาติณสูลานนท์ ถ.ราชดำเนิน อ.เมือง จ.สงขลา 90000
พัทลุง	074-620276	074-620276	สนามกีฬาจังหวัดพัทลุง ถ.เอสนามเขีย อ.เมือง จ.พัทลุง 93000
นครศรีธรรมราช	075-378046	075-378045	สนามกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช ถ.ราชดำเนิน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 80000
สุราษฎร์ธานี	077-282964 077-283612 01-6064639	077-282964	สนามกีฬาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถ.คอนนง อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000
ชุมพร	077-511730 09-8713022	075-511730	สนามกีฬาจังหวัดชุมพร อ.เมือง จ.ชุมพร 86000
ภูเก็ต	076-217054 01-9861794	076-217054	สนามกีฬาสุรกุล ถ.วิจิต-สงคราม อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000
ตรัง	075-224294 01-6933967	075-224294	สนามกีฬาจังหวัดตรัง ถ.รัชฎา อ.เมือง จ.ตรัง 92000
กระบี่	075-622075 01-6764828	075-622075	สนามกีฬาวิทยาลัยพลศึกษา ถ.เพชรเกษม อ.เมือง จ.กระบี่ 81000
พังงา	076-411349	076-411359	ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ จังหวัด เลขที่ 1 หมู่ 3 ถ.เพชรเกษม อ.เมือง จ.พังงา 82000
ระนอง	077-824057	077-824057	สนามกีฬาจังหวัดระนอง ถ.เพชรเกษม อ.เมือง จ.ระนอง 85000

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	ที่อยู่
ราชบุรี	032-315372 01-9088701	032-315372	สนามกีฬาจังหวัดราชบุรี ถ.สมบุญญ์กุล อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000
เพชรบุรี	032-427711 01-335125	032-42711	สนามกีฬาจังหวัดเพชรบุรี ถ.คีรีรัฐยา อ.เมือง จ.เพชรบุรี 76000
ประจวบคีรีขันธ์	035-545603	035-545603	สนามกีฬาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถ.เถิดพระเกียรติ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ 77000
สุพรรณบุรี	035-545603 01-9953007	035-545603	สนามกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ถ.มาลัยแมน อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี 72000
กาญจนบุรี	034-515803 01-9423622	034-515803	สนามกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี ถ.กาญจนบุรี-ลาดหญ้า อ.เมือง จ.กาญจนบุรี 71000
สมุทรสงคราม	034-716112 01-6962770	034-716112	สนามกีฬาจังหวัดสมุทรสงคราม ถ.สมุทรสงคราม-ดำเนินสะดวก อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม 75000
ลพบุรี	036-411132 01-3981013	036-420309	สนามกีฬาพระรามศวร ถ.นารายณ์มหาราช อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000
อยุธยา	035-245417	035-245417	สนามกีฬาจังหวัดอยุธยา อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา 13000
อ่างทอง	035-613032 01-9474547	035-613032	ค่ายลูกเสือจังหวัดอ่างทอง ถ.โพธิ์ทอง-อ่างทอง อ.เมือง จ.อ่างทอง 14000
สิงห์บุรี	036-521502 01-9915600	036-512638	สนามกีฬาจังหวัดสิงห์บุรี ถ.สิงห์บุรี-ลพบุรี อ.เมือง จ.สิงห์บุรี 18000

จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	ที่อยู่
สระบุรี	036-230528 01-4464227	036-230528	สนามกีฬาจังหวัดสระบุรี ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.สระบุรี 18000
ชัยนาท	056-414975 01-4219750	056-414975	สนามกีฬาจังหวัดชัยนาท หมู่ 4 ต.เขาท่าพระ อ.เมือง จ.ชัยนาท 17000
อุทัยธานี	056-512924 01-7864633	056-512924	สนามกีฬาจังหวัดอุทัยธานี ถ.อุทัยธานี – โกรกพระ อ.เมือง จ.อุทัยธานี 61000
พิจิตร	055-259634-5 09-6412239	055-259635	สนามกีฬาจังหวัดพิจิตรโลก อ.เมือง จ.พิจิตรโลก 65000 tourism@yahoo.com
นครสวรรค์	056-228735 01-4612085	056-228735	สนามกีฬาจังหวัดนครสวรรค์ ถ.พหลโยธิน อ.เมือง จ.นครสวรรค์ 60000
อุตรดิตถ์	055-414206 01-6720470	055-414206	สนามกีฬาจังหวัดอุตรดิตถ์ ถ.อุตรดิตถ์-พิจิตรโลก อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ 53000
พิจิตร	056-612604	056-612604	สนามกีฬาจังหวัดพิจิตร ถ.คลองคะเชนทร์ อ.เมือง จ.พิจิตร 66000
สุโขทัย	055-610222 01-6049094	055-614260	สนามกีฬาจังหวัดสุโขทัย ถ.สุโขทัย-กำแพงเพชร อ.เมือง จ.สุโขทัย 64000
เพชรบูรณ์	056-722050	056-722050	อฒันท์กระถางคบเพลิง ถ.สระบุรี-หล่มสัก อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ 67000
กำแพงเพชร	055-714029 09-7036657	055-714029	สนามกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร ถ.สิริจิต อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000

มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว

จังหวัด	โทรศัพท์	โทรสาร	ที่อยู่
ตาก	055-514729 01-9737818	055-511834	สนามกีฬาจังหวัดตาก ถ.พหลโยธิน อ.เมือง จ.ตาก 63000

สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในภาคเหนือ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ เขต 1

Tourism Authority of Thailand Northern Office : Region 1 : 105/1

Chiang Mai - Lamphun Rd., T.Wat Kate Muang, Chiang Mai, Thailand 50000.

Tel. 66-53-248604 , 66-53-248607 , 66-53-241466 Fax. 66-53-248605

E-mail : tatchmai@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต 2

448/16 ถ.สิงห์ไคล อ.เมือง จ.เชียงราย 57000

โทร. 0 5371 7433, 0 5374 4674-5 โทรสาร 0 5371 7434

Website : www.tat.or.th/north2

E-mail Address : tatchrai@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต 3

209/7-8 ศูนย์การค้าสุรสีห์ ถ.บรมไตรโลกนาถ อ.เมือง จ.พิษณุโลก 65000

โทร. 0 5525 2743 โทรสาร 0 5525 2742

Website : www.tat.or.th/north3

E-mail Address : tatphlok@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์

สำนักงาน ททท. ภาคเหนือ เขต 4

193 ถ.ตากสิน ต.หนองหลวง อ.เมือง จ.ตาก 63000

โทร. 0 5551 4341-3 โทรสาร 0 5551 4344

Website : www.tat.or.th/north4

E-mail Address : tattak@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ ตาก อุทัยธานี พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์

<p>สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในภาคกลาง</p>

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต 1

ถ.แสงชูโต ต.บ้านเหนือ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี 71000

โทร. 0 3451 1200, 0 3451 2500 โทรสาร 0 3451 1200

Website : www.tat.or.th/central1

E-mail Address : tatkan@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี สุพรรณบุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต 2

5000/51 ถ.เพชรเกษม อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี 76120

โทร. 0 3247 1005-6 โทรสาร 0 3247 1502

Website : www.tat.or.th/central2

E-mail Address : tatphet@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต 3

609 หมู่ 10 ถ.พระตำหนัก ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150

โทร. 0 3842 3990, 0 3842 7667, 0 3842 8750 โทรสาร 0 3842 9113

E-mail Address : tatchon@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ ชลบุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต 4

153/4 ถ.สุขุมวิท ต.ตะพง อ.เมือง จ.ระยอง 21000

โทร. 0 3865 5420-1, 0 3864 4585 โทรสาร 0 3865 5422

Website : www.tat.or.th/central4 , www.tatcentral4.com

E-mail Address : tatryong@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ ระยอง จันทบุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต 5

100 หมู่ 1 ถ.ตราด-แหลมงอบ ต.แหลมงอบ อ.แหลมงอบ จ.ตราด 23120

โทร. 0 3959 7255, 0 3959 7259-60 โทรสาร 0 3959 7255

E-mail Address : tattrat@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ ตราด

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต 6

108/22 หมู่ 4 ต.ประจักษ์ อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา 13000

โทร. 0 3524 6076-7 โทรสาร 0 3524 6078

Website : www.tat.or.th/central6

E-mail Address : tatyutya@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ปทุมธานี นนทบุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต 7

ถ.รอบวัดพระธาตุ อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000

โทรศัพท์. 0 3642 2768-9 โทรสาร. 0 3642 4089

Website : www.tat.or.th/central7

E-mail Address : tatlobri@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท สระบุรี

สำนักงาน ททท. ภาคกลาง เขต 8

182/88 หมู่ 1 ถ.สุวรรณศร ต.ท่าช้าง อ.เมือง จ.นครนายก 26000

โทร. 0 3731 2282, 0 3731 2284 โทรสาร 0 3731 2286

Website : www.tat8.com

E-mail Address : tatnayok@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ นครนายก ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สมุทรปราการ สระแก้ว

สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
--

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 1

2102-2104 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

โทร. 0 4421 3666, 0 4421 3030 โทรสาร 0 4421 3667

Website : www.tat.or.th/northeast1

E-mail Address : tatsima@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ชัยภูมิ

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2

264/1 ถ.เขื่อนธานี อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

โทร. 0 4524 3770 โทรสาร 0 4524 3771

Website : www.tatubon.org

E-mail Address : tatubon@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ ยโสธร

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 3

15/5 ถ.ประชาสโมสร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

โทร. 0 4324 4498-9 โทรสาร 0 4324 4497

Website : www.tat.or.th/northeast3

E-mail Address : tatkhn@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ ขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 4

184/1 ถ.สุนทรวิจิตร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครพนม 48000

โทร. 0 4251 3490-1 โทรสาร 0 4251 3492

E-mail Address : tatphnom@tat.or.th

Website : www.isantourism.com

พื้นที่ความรับผิดชอบ นครพนม สกลนคร มุกดาหาร กาฬสินธุ์

สำนักงาน ททท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5

16/5 ถ.มุขมนตรี ต.หมากแข้ง อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000

โทร. 0 4232 5406-7 โทรสาร 0 4232 5408

Website : www.tat.or.th/northeast5

E-mail Address : tatudon@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย เลย

สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในภาคใต้

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต 1

1/1 ซอย 2 นิพัทธ์อุทิส 3 อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

โทร. 0 7423 1055, 0 7423 8518, 0 7424 3747 โทรสาร 0 7424 5986

Website :www.songkhlatourism.org

E-mail Address :tatsgkhl@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ สงขลา สตูล

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต 2

สนามหน้าเมือง ถ.ราชดำเนิน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 80000

โทร. 0 7534 6515-6 โทรสาร 0 7534 6517

Website :www.tat.or.th/south2

E-mail Address :tatnksri@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต 3

102/3 หมู่ 2 ถ.นราธิวาส-ตากใบ ต.กะลุวอเหนือ อ.เมือง จ.นราธิวาส 96000

โทร. 0 7351 6144 โทรสาร 0 7352 2412

E-mail Address : tatnara@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ นราธิวาส ยะลา ปัตตานี

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต 4

73-75 ถ.ภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000

โทร. 0 7621 1036, 0 7621 7138, 0 7621 2213 โทรสาร 0 7621 3582

Website :www.phukettourism.org

E-mail Address : tatphket@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ ภูเก็ต พังงา กระบี่

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต 5

5 ถ.ตลาดใหม่ บ้านดอน อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000

โทร. 0 7728 8818-9 โทรสาร 0 7728 2828

Website : www.tat.or.th/south5

E-mail Address : tatsurat@tat.or.th

พื้นที่ความรับผิดชอบ สุราษฎร์ธานี ชุมพร ระนอง

สมาคมด้านการท่องเที่ยว

สมาคมภาคฤดูเทศกาลอาชีพ

เลขที่ 4 ชั้น 2 อาคารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ถ.ราชดำเนินนอก

เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100 โทรศัพท์ 0-2282-5184-5

โทรสาร 0-2282-5186 <http://www.pgathaiguide.com>

สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย

133/14 ถ.ราชปรารภ มัถกะสัน ราชเทวี กรุงเทพฯ

โทรศัพท์ 0-2641-6063-5 โทรสาร 0-2641-7434

สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว

อาคารจุฬาลงกรณ์ เซ็นเตอร์ ชั้น 14 ห้อง 14 F2 138/108 ถ.นเรศ แขวงสี่พระยา

เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500

โทรศัพท์ 0-2214-6175 โทรสาร 0-214-6179-80

สมาคมเรือไทย

78/24-29 ชั้น 4 ถ.มหาราช แขวงพระบรมมหาราชวัง พระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทรศัพท์ 0-2883-1558 โทรสาร 0-2435-1642

สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว

อาคารวอลสตรีท ทาวเวอร์ ชั้น 10 33/42 ถ.สุรวงศ์ บางรัก กรุงเทพฯ 10500
โทรศัพท์ 0-2237-6046-8 โทรสาร 0-2237-6045
www.atta.or.th

สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนด้านการท่องเที่ยว (ภาครัฐ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

254 ถ.พญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์ 0 2215 0871-3 โทรสาร 0 2215 4804
www.chula.ac.th

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ท่าพระจันทร์ 2 ถ.พระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทรศัพท์ 0 2224 8105 โทรสาร 0 2224 8105
www.tu.ac.th

มหาวิทยาลัยมหิดล

20/25 หมู่ 3 ถ.พุทธมณฑล สาย 4 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
โทรศัพท์ 0 2849 6302 โทรสาร 0 2849 6330
www.mahidol.ac.th

มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

31 ถ.หน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์ 0 2623 6115-22 โทรสาร 0 2225 7258

www.su.ac.th

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1 ถ.อุทองนอก แขวงวชิระ เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0 2243 2246-7, 0 2668 9868-76 โทรสาร 0 2243 2248

www.ssru.ac.th

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

295 ถ.ราชสีมา ดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0 2243 2250-5, 0 2243 9051-9 โทรสาร 0 2243 0457

www.dusit.ac.th

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

39/1 ถ.รัชดาภิเษก แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2942 6900-99 โทรสาร 0 2541 7113

www.chandra.ac.th

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

172 ถ.อิสรภาพ แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600

โทรศัพท์ 0 2890 1801-8 โทรสาร 0 2466 6776

www.dru.ac.th

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1061 ซ.อิสรภาพ 15 ถ.อิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพฯ

โทรศัพท์ 0 2890 2000, โทรสาร 0 2466 6539

www.bsru.ac.th

สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนด้านการท่องเที่ยว (ภาคเอกชน)

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตกล้วยน้ำไท

119 ซ.สุขุมวิท 40 (ซอยบ้านกล้วยใต้) แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0 2350 3500-99 โทรสาร 0 2240 1516

www.bu.ac.th

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

1761 ถ.พัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250

โทรศัพท์ 0 2321 6930-9 โทรสาร 0 2321 6930-9

www.kasem.kbu.ac.th

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

110/1-4 ถ.ประชาชื่น แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0 2954 7300-29 โทรสาร 0 2589 9605-6

www.dpu.ac.th

มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

306 ซ.ลาดพร้าว 107 บางกะปิ กรุงเทพฯ

โทรศัพท์ 0 2375 4480-7 โทรสาร 0 2375 4489

www.rbac.ac.th

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

126/1 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0 2697 0000 โทรสาร 0 2276 2126

www.utcc.ac.th

มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

200 ถ.รังสิต-นครนายก(คลอง5) ต.รังสิต อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

โทรศัพท์ 0 2577 1028-31 โทรสาร 0 2577 1022-3

www.eau.ac.th

หน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

**1. มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ติดต่อกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม**

ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กทม. 10400

โทรศัพท์: 0-2202-3301-4 โทรสาร : 0-2202-3415

E-mail : thaistan@tisi.go.th

<http://www.tisi.go.th>

2. มาตรฐานโรงแรมไทย สมาคมโรงแรมไทย

203-209/3 ถนนราชดำเนินกลาง, แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

โทรศัพท์ : 0-2281-9496 โทรสาร : 0-2281-4188

<http://www.thaihotels.org>

3. **โครงการสุขาภิบาลอาหาร ส่งเสริมการท่องเที่ยว สนับสนุนเศรษฐกิจไทย**
(Clean Food Good Taste) กองสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
โทรศัพท์ 0-259-4187 , 0-2590-4180
โทรสาร 0-590- 4186 , 0-2590-4188
E-mail Foodsan@anamai.moph.go.th
[http// foodsan.anamai.moph.go.th](http://foodsan.anamai.moph.go.th)

4. **มาตรฐานที่พักสัมผัสสิ่งแวดล้อมชุมชนบท สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว**
สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
สนามกีฬาแห่งชาติ ถ.พระราม 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทร.0-2219-4010-17 แฟกซ์ 0-2216-6906
E-mail : webmaster@homestaythai.org,
<http://www.homestaythai.org>

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย

ที่ 119/2549

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาร่างมาตรฐานการบริหาร/การบริการสาธารณะ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้วยในปีงบประมาณ 2549 กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้
ดำเนินการจัดทำพร้อมทั้งว่าจ้างสถาบันการศึกษา/หน่วยงานที่มีความรู้ ความสามารถจัดทำ
มาตรฐานการบริหาร/การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 23 มาตรฐาน
โดยแบ่งคณะทำงานรับผิดชอบออกเป็น 4 คณะ ดังนี้

- คณะทำงานที่ 1 รับผิดชอบ มาตรฐานสะพาน มาตรฐานการบริหารระบบไฟฟ้า
ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ มาตรฐาน โรงฆ่าสัตว์ มาตรฐาน
สถานีขนส่งทางน้ำ มาตรฐานสถานีขนส่งทางบก และมาตรฐาน
ห้องน้ำสาธารณะ
- คณะทำงานที่ 2 รับผิดชอบ มาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาศตริ มาตรฐานการ
ส่งเสริมอาชีพ มาตรฐานการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์
มาตรฐานการจัดการที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย มาตรฐานหอพัก
และมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภค
- คณะทำงานที่ 3 รับผิดชอบ มาตรฐานด้านการทะเบียนและการอนุญาต มาตรฐาน
ด้านการเปรียบเทียบปรับ มาตรฐานสุสานและฌาปนสถาน มาตรฐาน
หอกระจายข่าว และมาตรฐานการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์

/ - คณะทำงานที่ 4 ...

- คณะทำงานที่ 4 รับผิดชอบ มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม มาตรฐานการพัฒนาป่าชุมชน มาตรฐานการดูแลโบราณสถาน มาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว และมาตรฐานการส่งเสริมกีฬา

เพื่อให้มาตรฐานการบริหาร/การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีความถูกต้อง เหมาะสมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้เป็นคู่มือ/แนวทางในการบริหารจัดการและการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่น สนองตอบความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน จึงแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาร่างมาตรฐานการบริหาร/การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงร่างมาตรฐาน 23 มาตรฐานดังกล่าว ตามบัญชีรายชื่อแนบท้ายคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2549

ชัยฤกษ์ คิชูอำนาง
(นายชัยฤกษ์ คิชูอำนาง)
รองปลัดกระทรวง รักษาราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

บัญชีรายชื่อคณะทำงานที่ 4
พิจารณามาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว
แนบท้ายคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 119/2549 ลงวันที่ 12 เมษายน 2549

-----

1. รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (นายวสันต์ วรรณวโรทร)	ประธานคณะทำงาน
2. นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
3. นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี	คณะทำงาน
4. นายกเทศมนตรีนครอุบลราชธานี	คณะทำงาน
5. นายกเทศมนตรีเมืองอุดรดิตถ์	คณะทำงาน
6. นายกเทศมนตรีเมืองสุราษฎร์ธานี	คณะทำงาน
7. นายกเทศมนตรีตำบลยางนึ่ง จังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
8. นายกเทศมนตรีตำบลปากน้ำประแส จังหวัดระยอง	คณะทำงาน
9. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลยาง จังหวัดมหาสารคาม	คณะทำงาน
10. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเขาสามยอด จังหวัดลพบุรี	คณะทำงาน
11. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	คณะทำงาน
12. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ จังหวัดจันทบุรี	คณะทำงาน
13. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง	คณะทำงาน
14. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลคอนขมิ้น จังหวัดกาญจนบุรี	คณะทำงาน
15. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่	คณะทำงาน
16. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลปวนพูน จังหวัดเลย	คณะทำงาน
17. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลกำโลน จังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
18. ท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี	คณะทำงาน
19. ท้องถิ่นจังหวัดตาก	คณะทำงาน
20. ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
21. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน

22. ผู้แทนสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
23. ผู้แทนสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
24. ผู้แทนสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
25. ผู้แทนสำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม	คณะทำงาน
26. ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
27. ผู้อำนวยการส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น (นโยบายและแผน)	คณะทำงาน
28. ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบและพัฒนากิจกรรมเยาวชน สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น	คณะทำงาน
29. ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการบริหารงานท้องถิ่น	คณะทำงาน
สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
30. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
31. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	คณะทำงาน
32. ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	คณะทำงาน
33. ผู้แทนสมาคมมัคคุเทศก์อาชีพ	คณะทำงาน
34. ผู้แทนสมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย	คณะทำงาน
35. นายไมตรี พุทธวงษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
36. นายชาติชาย เทพแปง ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว	คณะทำงาน

*****

ที่ปรึกษา

1. นายสมพร	ใช้บางยาง	อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
2. นายรัชชัย	ฟักอังกูร	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
3. นายวัลลภ	พริ้งพงษ์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
4. นายวสันต์	วรรณวโรทร	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

คณะผู้จัดทำในส่วนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

1. นายวสันต์	วรรณวโรทร	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
2. นายอำนาจ	ตั้งเจริญชัย	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการบริหารงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. นายธนา	ยันทร โกวิน	ผู้อำนวยการส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น
4. นายชัยสิทธิ์	พานิชพงศ์	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
5. นางราตรี	รัตนไชย	ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานการบริหารงานท้องถิ่น
6. นางณัฐกมล	เจริญพานิช	บุคลากร 7
7. นายจิรศักดิ์	ศรีสุมต	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว
8. นายธีรพันธุ์	รัตนกลิ่นจันทร์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
9. นางสาวจุฑามาศ	บุญเนื่อง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
10. ว่าที่ ร.ต. ก้องเกียรติ	นัยนาประเสริฐ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 3

คณะผู้จัดทำในส่วนของคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นักรบ	ระวีการณ์	หัวหน้าคณะผู้จัดทำ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สินธะวา	คามศิษฐ์	คณะผู้จัดทำ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.นฤนันท์	สุริยมณี	คณะผู้จัดทำ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เต็มดวง	รัตนทัศนีย์	คณะผู้จัดทำ
5. นายณรงค์ฤทธิ์	นีละโยธิน	คณะผู้จัดทำ
6. นางสาววรรรัตน์	รอดมณี	ผู้ช่วยนักวิจัย